

Mer enn en drøm!

Stavanger er med i kapp-
løpet om å bli vertsby
under fotball-EM i 2016.
Mulighetene er enorme.

■ Side 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13

Rosenkilden

NÆRINGS-
LIVS-
MAGASINET
NR. 5 - 2009
ÅRGANG 16

Både mesterskapsvinner Spania og EM-landene Østerrike og Sveits kunne feire innsatsen etter fjorårets EM. Foto: AP

Forskertopp etterlyser satsing

I 2006 ble den prisbelønte planteforskeren Simon Geir Møller hentet hjem til Universitetet i Stavanger (UiS) etter 17 år med studier og forskning i USA og Storbritannia. Etter tre års blodslit i spissen for 35 forskere, stiller han spørsmål ved Universitetets evne og vilje til satsing på bioteknologi.

■ Side 29, 30 og 31

Olje- og gass i 50 år til

Olje og naturgass vil prege næringslivet i Stavanger i flere tiår framover. Påstanden kommer fra StatoilHydros nye sjeføkonom, Klaus Mohn, som har fått nok av at politikere til stadighet blander seg inn og kunstig vil endre næringsstrukturen.

■ Side 18, 19 og 20

- Aberdeen er energihovedstaden

- Sier dere i Stavanger at dere er energihovedstad? Vel, det er en problemstilling vi ikke er så opptatt av, sier Morag McCorkindale, administrativ leder av AREG - Aberdeen Renewable Energy Group. - Det er nemlig Aberdeen som er energibyen, slår hun kort og godt fast.

■ Side 22 og 23

	36	Da Statens Vegvesen trengte en erfaren prosjektleder til byggingen av Ryfast ringte de som vanlig Tor Geir Espedal. Å bygge verdens lengste undersjøiske tunnel lukter kostnadssprekk og forsinkelser lang vei. Dessuten er ikke engang byggingen av Ryfast endelig vedtatt, og blir det nei er det jo ikke akkurat behov for en prosjektleder. Men Espedal er optimist.	34	Mange bedrifter takler dårlig at en ansatt blir alvorlig syk. - Det er selvsagt ikke vondt vilje fra arbeidsplassen som gir dem den opplevelsen, men heller at arbeidsgiver og kollegaer ikke helt hva de skal gjøre, sier Arvid Nesse, daglig leder i Kreftomsorg Rogaland (KOR).
56	- Vi må innse at oljeaktiviteten flytter nordover i takt med virksomheten, sier oljekommentator Einar Knudsen. Selv om det nasjonale tyngdepunktet for virksomheten fortsatt er i Stavanger, må regionen ta inn over seg at selskapene etablerer seg andre steder i landet nå.	24	Det er riktig for regionen å ha store og dristige visjoner for framtidens energiløsninger, mener styreleder i Lyse Energi A/S, Ivar Rusdal. Han tror vi har gode forutsetninger for å bli ledende både nasjonalt og i et europeisk perspektiv som energiklynge. Det er summen av lokale naturressurser, kompetanse og en strategi som bringer oss til topps.	

Rosenkilden følger redaktørplakaten. Ansvarlig redaktør: Jostein Soland. **Redaktør:** Harald Minge. **I redaksjonen:** Egil Hollund, Erik Lindboe, Egil Rugland, Frode Berge, Trude Refvem Hembre, Cathrine Gjertsen og Elianne Strøm. **Utgivelse/produksjon/layout:** Næringsforeningen i Stavanger-regionen. **Telefon:** 51 51 08 80. **Telefaks:** 51 51 08 81. **E-post:** post@stavanger-chamber.no. **www:** stavanger-chamber.no. **Opplag:** 14.000. **Trykk:** Kai Hansen Trykkeri AS. **Fotografer:** Haagen Tangen Eriksen, Kim Laland og Philip Ternes /BITMAP. **Årgang:**16. **Redaksjonen avsluttet:** 20. mai 2009.

INNHold

LEDER	SIDE 3	NÆRINGSFORENINGEN!	SIDE 38-39
KILDEN	SIDE 4-5	BEDRIFTEN I ROSENKILDEN	SIDE 40-41
EM-DRØMMEN LEVER I STAVANGER	SIDE 6-9	STJERNETREFFET	SIDE 42
YES, WE CAN!	SIDE 10-11	ER DET SMART Å VÆRE	
DE SKAL FÅ FOTBALL-EM TIL		OLJEHOVEDSTAD?	SIDE 44
STAVANGER	SIDE 12-13	POLSK OLJEGIGANT SATSER PÅ	
TRONDHEIM, OSLO OG BERGEN		NORSK SOKKEL	SIDE 46-47
SATSER HARDT PÅ		KULTUR ER BÅDE OPPLEVELSER	
MILJØVENNLIG ENERGI	SIDE 16-17	OG BIG BUSINESS	SIDE 48-49
OLJE OG GASS ER KOMMET FOR Å BLI	SIDE 18-20	MØTER I NÆRINGSFORENINGEN	SIDE 50
- ENERGIHOVEDSTAD - DET ER VI DET!	SIDE 22-23	JORDNÆR, HANDLEKRAFTIG OG	
LYSE VIL VÆRE I TET I ENERGIREGIONEN	SIDE 24-26	RÅ MATERIALISME	SIDE 52-53
- EVS24 OVER ALL FORVENTNING	SIDE 27	STAVANGER MARKERTE SEG PÅ	
HJEMVENDT TOPPFORSKER		VERDENS STØRSTE OLJEMESSE	SIDE 54-55
SLÅR ALARM	SIDE 29-31	BERGENSEN SOM KONVERTERTE	SIDE 56-58
HAR DE NOEN FRAMTID I		NYTT FRA BRUSSEL	SIDE 59
STAVANGER-REGIONEN?	SIDE 32-33	INNSIKT OG UTSYN	SIDE 60
NÅR EN AV DINE ANSATTE BLIR		KOMMUNIKATØREN	SIDE 61
ALVORLIG SYK	SIDE 34-35	STYRELEDEREN	SIDE 63
MANNEN SOM SKAL BYGGE RYFAST	SIDE 36-37	NEDGANG FOR STAVANGER-REGIONEN	SIDE 64-65
90 PROSENT ER FORNØYD MED		NYTT OM NAVN	SIDE 67

Gult kort til Universitetet

Under Norrønakonferansen 19. mai delte forskningsleder Martin Gjelsvik fra IRIS ut gult kort til Universitetet i Stavanger (UiS) på grunn av institusjonens høye konfliktnivå. Maktkampen på Ullandhaug blir nå sett på som en trussel mot regionens utvikling.

Konferansen fant sted på Vitenfabrikken i Sandnes, og Gjelsvik var på plass for å presentere de oppdaterte framtidsscenariene for Stavanger-regionen. Skal vi trekke fram en fellesnevner for presentasjonen, så må det være at vår utvikling er avhengig av kompetanse og forskning. Det dystreste av de fire scenariene blir kalt "sannhetens øyeblikk", en situasjon som vil sende oss inn i en mørketid når det gjelder verdiskapning og næringsutvikling. Scenariotet går ut på at kompetansemiljøene ikke henger med, og at bedriftene flytter ut fordi det ikke er mulig å skaffe den nødvendige kompetansen her hjemme.

ET LAMMET UNIVERSITET

Da Gjelsvik konkluderte, benyttet han anledningen til å peke på konfliktnivået på UiS. Det var ikke nødvendig å si det direkte, men alle skjønnte hvor han ville hen. Universitetet har nærmest blitt lammet, og framstår som innadvendt. Ressursene brukes på intern strid og maktkamp. Det preger ikke bare selve innsatsen ved institusjonen på grunn av feil fokus og ressursbruk, men gir Universitetet et stadig dårligere image. Frister det å studere ved et Universitet hvor de ulike grupperingene den-ger løs på hverandre i mediene? Eller er det spesielt aktuelt å vende hjem for en siddis som har vært i utlandet og skaffet seg forskerkompetanse når vedkommende daglig har lest om mobbing og krangling på nettsidene til lokalpressen?

Det er selve tilliten til Universitetet som nå står på spill. Og altså regionens framtid. Scenariene til Gjelsvik og hans forskerteam er nevnt, men like viktig er det omfattende arbeidet med strategisk næringsplan som har engasjert en hel region, og som også konkluderer med at satsing på forskning og kompetanse er en avgjørende suksessfaktor. Dermed vekker det en viss bekymring dersom fundamentet for denne satsingen er på sand og ikke fjell.

TOPPFORSKER SLÅR ALARM

For tre år siden ble den prisbelønte professoren Simon Geir Møller ansatt som leder for Centre for Organelle Research (CORE) ved UiS. I dette nummeret av Rosenkilden etterlyser han evne og vilje til satsing. Sammen med sine 35 forskere har han i løpet av de siste årene oppnådd oppsiktsvekkende resultater innen biokjemi, men nå føler han at det meste er i ferd med å rakne på grunn av pengemangel og sviktende evne til å prioritere forskningsmidler ved UiS. Etter å ha vært en etterspurt forsker i Storbritannia og New York, bruker han nå tiden til å velge ut hva slags farge gulvbelegg som skal ligge i de nye lokalene. Kontoen er tom, og han vet ikke når det kommer inn

mer penger.

Vi har altså kompetanse på internasjonalt toppnivå, men klarer ikke å utnytte den på grunn av tafatthet. Innenfor flere helt sentrale områder som jordbruk, planter, sykdom, matindustri, fornybar energi og medisin, drives det altså spennende forskning som kan bety store industrielle muligheter for regionen, men drivkraften er ikke til stede.

ET SKREKKSCENARIO

Dette eksempelet kunne vært tatt rett ut av Gjelsviks skrekkscenario, og er et varsel som bør sette oss alle i alarmberedskap. Framover vil det også være maktpåliggende at våre viktigste utdannings- og forskningsinstitusjoner er i stand til å ta videre de prosjektene som blir løftet fram av næringslivet eller de ulike interesseorganisasjonene, og at forskningsressursene spisses inn mot de mest matnyttige prosjektene. Da må det også foretas harde prioriteringer, for som Simon Geir Møller påpeker: Hvis alle skal få forske blir vi bare halvgode i alt!

ETTER GULT KOMMER RØDT

Hva så med konflikten på Universitetet? Den virker fastlåst og uforsonlig fordi den synes å handle om makt. Også ved landets øvrige universiteter er konfliktnivået til tider relativt høyt, det hører med og er ofte en drivkraft i de akademiske miljøene. Men vi står ikke ovenfor noen sunn debatt ved UiS, bare en destruktiv situasjon som må løses.

Det nye senteret for bærekraftig energi (CenSe) er stridens kjerne. Ledelsen ved Teknisk naturvitenskaplig fakultet har følt seg overkjørt og tilsidesatt av UiS-ledelsen. Slik står altså saken mens Stavanger-regionen er midt i et internasjonalt kappløp om å ta posisjonen som Europeisk energihovedstad. Stavanger har et sterkt behov for å komme raskt i gang med utviklingen av nye energiformer. Perspektivet er som følger: På grunn av blant annet bedre rammebetingelser for utvikling av fornybar energi i andre land, økes tempoet og innsatsen hos våre konkurrenter. Mye står på spill mens de stridende partene ved UiS ligger i skyttergravene. Samtidig har vi nå omsider fått vite årsaken til at IRIS (International Research Institute of Stavanger) i høst fikk blankt avslag fra Norges forskningsråd på å bli nasjonalt forskningssenter for miljøvennlig energi (FME). Norges forskningsråd gir nemlig bunnkarakter til Stavanger innen forskning på fornybar energi.

Dette har regionen rett og slett ikke råd til, og for å bruke Martin Gjelsviks språk: Etter det gule kortet kommer det røde.

Om vår felles fedme

Vi legger stadig mer av vår felles rikdom på sidebeina. Overvekt er blitt en stadig større utfordring for helsemyndighetene i den vestlige verden. Vi har lest bekymringsmeldinger i engelske og danske aviser det siste året. Og vi mener å kunne observere at fedmen også har begynt å sette seg i hodene våre – som en slags mental fedme.

Gjennomsnittsvekten av den norske befolkningen har gått betydelig opp etter hvert som oljen har smurt vår økonomi. Vi spiser godt og beveger oss mindre. Ola og Kari Nordmann feirer våre nye verdensmestre i gastronomi og idrett med Grandiosa foran tv-en – "synder" som vi prøver å gjøre gode igjen med stadig flere timer i treningsstudio. Velvære og spa blir mål for stadig flere fritidssøk.

Ansvarer for egen helse må hver enkelt av oss å ta. Blir det for mye, snakker vi om egosentrisitet. Blir det for lite, snakker vi om likegyldighet. Igjen framstår det klassiske idealet "den gyldne middelvei" som løsningen. Ikke for mye. Men heller ikke for lite. Det var idealet til menneskene i Romerriket. Inntil velstanden tok knekken på folket og derfor hele imperiet.

Utfordringen ligger i måteholdet. Vi lever i verdens rikeste land. Vi har råd til det meste, men det er slett ikke alt vi trenger. En sunn sjel i et sunt legeme har vært det uttalte idealet for idrettsbevegelsen i landet vårt – hentet direkte fra romernes "mens sana in corpore sano". En sunn sjel betydde den gang et sinn som kan bære enhver motgang, og som ikke frykter døden.

MENTAL FEDME

I 2009 feirer vi 40 år som oljenasjon her i landet. Utrolige 6.000 milliarder kroner har oljeindustrien tilført statskassen og gjort oss til verdens rikeste land. Norge sitter i dag på verdens nest største finansfond: 4,7 millioner nordmenn eier for eksempel 1,8 prosent av alle børsverdier i et Europa med rundt regnet 500 millioner innbyggere. Rikdommen har gitt oss et handlingsrom uten sidestykke. Som et bittelite folk har vi posisjonert oss i store internasjonale sammenhenger – fordi vi har ment å ha et budskap. Disse kommer først og fremst i forlengelsen av Fredsprisen og Fritjof Nansens forbildelige arbeid for mennesker i nød.

Vi har båret med oss disse idealene som verdens største bistandsyster – målt mot befolkningen – overfor fattige land. Vi har gått i spiss i fredsarbeidet i Midt-Østen og på Sri Lanka. Vi har deltatt i en rekke av FNs fredsbevarende styrker, og vi deltar i krigen mot Alkaeida. Og vi tar imot asylanter fra krigsherjede områder.

Med svært så blandete resultater, kan vi vel legge til: Et bistandsprogram som ifølge afrikanske analytikere fører til økt korrupsjon, et sønderbombet Gaza, et folkemord på Sri Lanka. Og nå med Al-qaida-ledere som asylanter på norsk jord, mens våre soldater slåss mot terror i Afghanistan...

Har vår oljerikdom gjort det for enkelt å hjelpe? Slik at vi ikke ser de lange linjene av våre egne handlinger?

PERSPEKTIVER

Vi står overfor store samfunnsøkonomiske endringer som følge av finanskrisen. Hvordan er så perspektivet på energi? Regjeringen opplyste at tiltakspakkene skulle føre til grønnere løsninger – den grønneste tiltakspakken som noen gang var blitt levert. Og vi syntes dette var greit inntil vi får høre at Kina setter inn dobbelt så store ressurser, EU tre ganger og Sør-Korea fire ganger så store ressurser.

Her i Stavanger feirer vi i disse dager 10-årsjubileum for Norsk oljemuseum – et praktfullt vitensenter for olje- og gass. Og OLF kan opplyse at vi nå har 38 olje- og gass-selskaper i vårt nærområde. Men hva med den grønne satsningen? Ved åpningen av Oljemuseet skrev vi i denne spalten at oljen nå var satt på museum, fullt klar over at oljen vil være en viktig inntektskilde i minst femti år til. Nå måtte vi snakke om energi – i vid forstand.

Vi fikk her i vinter presentasjonen av den brede energisatsningene gjennom CenCe-senteret ved Universitetet i Stavanger. Et imponerende konsept. Men her er snakkingen så langt blitt til en perspektivløs krangel.

Mens altså Stavanger har fått enda flere olje- og gass-selskaper. Disse har lange perspektiver på sitt arbeid på Norsk sokkel. Så langt er mindre enn halvdel av ressursene hentet opp.

Det handler om et større energiperspektiv – men der vår region henvises til det korteste. Fordi det synes å være det enkleste: Pengene er mest lettjente på olje og gass.

Hvor blir det av perspektivet? Når Trondheim, Bergen og Oslo satser på miljøvennlig energi? Er dette et utslag av en slags mental fedme i statsforvaltningen? Der det enkleste er å "papirisere" naturressurser til aksjer på verdens børser med en hel nasjon som "kvartalskapitalist". Tapte vi ikke 66 milliarder kroner i 1. kvartal? Og 633 milliarder i fjor? Fondsforvaltere og politikere skylder på den globale finanskrisen. Men hvilke andre globale kriser kan true kapitalisten Norge? Hva med å løfte fram "grønne prosjekter" som i EU, Kina og Sør-Korea? Eller har fedmen satt seg i hodet?

Skal lilleputtlandet Norge forsøke seg videre som internasjonal megler? Hva med egne utfordringer?

Jørgen Sand

EM-drømmen lever i Stavanger

Både mesterskapsvinner Spania og EM-landene Østerrike og Sveits kunne feire innsatsen etter fjorårets EM. Nå vil Stavanger bli arrangørby i 2016, og allerede 9. juli kommer svaret. Foto: Scanpix.

Et fotball-EM i Stavanger-regionen kan være gullverd. Men forstår vi egentlig hvor omfattende dette arrangementet er?

Tekst: Harald Minge

Litt sør i Østerrike ligger Klagenfurt. Litt nord i Sveits ligger Bern. Du vet vel det? De var jo to av sju arrangørbyer for fotball-EM i fjor.

Stavanger er litt større enn Klagenfurt, litt mindre enn Bern. I fjor ble de to mellom europeiske byene inntatt av selvsikre tyskere, rødtrutete kroa-ter, misfornøyde franskmenn og skrålende nederlendere.

Norge var ikke med! Vi satt hjemme og så på fjernsyn. Hva husker vi? Mye bra fotball. Russiske og nederlandske oppvisninger. Spanias fortjente mesterskap.

Men vi husker også mer, for dette handlet også om svenske kjøttboller og tyske bobiler. Hadde skottene kvalifisert seg, hadde det også handlet om haggis og sekkepiper.

Vi som fulgte sendingene på TV2 fikk ikke bare med oss Erik Thorstvedts og Frode Olsens forsøk på å sparke ballen over idylliske Donau. Vi lærte også oppskriftene på ekte wienerschnitzel, fikk jodlekurs og en rekke andre innblikk i de to arrangørlandenes kultur, historie og geografi.

EKSTREMT LØNNSOMT

For EM satte sitt preg på byene og landene som stod som vertskap. De la bort batongene og tok imot både supportere og nøytrale med åpne armer og åpne dører. Vi leste til og med om en egen campingplass for svensker – med Pripps-øl og Wasa knekkebrød.

Men også de fastboende likte seg tydeligvis. De satte pris på livet i parkene, de mange nye serveringsstedene, de herlige turistene og ikke minst de enorme inntektene. Hver utlending la igjen gjennomsnittlig 12.000 kroner i løpet av dagene i Østerrike.

Europamesterskapet i fotball - EURO 2008 - som varte fra 7. til 29. juni satte, unektelig Østerrike på kartet. Idrettsarrangementet er det tredje største i verden og er mer enn bare en fotball- og folkefest. Det gir befolkningen, næringslivet og staten mulighet til å presentere seg for den globale offentligheten.

30.000 FJERNSYNSTIMER

En spørreundersøkelse gjennomført av Wirtschaftskammer Österreich (WKO) viser at næringslivet forventet nye impulser og resulta-

Bla om >>>

ter av EM-arrangementet. Næringslivet var mer positive enn befolkningen. Muligheter til omsetningsøkning, utvidede åpningstider, forbedret image, nye forretningskontakter og tilgang til nye markeder - ble spesielt nevnt i undersøkelsen. 650.000 tilskuere besøkte stadionene i Wien, Innsbruck, Salzburg og Klagenfurt. Reiselivet måtte håndtere en million ekstra overnattinger, mens 30.000 fjernsynstimer sørget for reklameeffekt og inntekter. En akkumulert seerfrekvens på ti milliarder for EURO 2008 var ikke ueffent for verdiskapningen. Kalkyler utført av instituttet for idrettsøkonomi, SportsEconAustria, viste en forventet verdiskapning på 539 millioner euro, det vil si 0,25 til 0,3 prosent av BIP, samt cirka 12.000 ekstra jobber.

UTROLIGE FOLKEMENGDER

Erik Thorstvedt er en av Stavangers EM-ambassadører og har selv deltatt i to EM-turneringer (2000 og 2008) som trener og som mediemann. Han tror konkurransen med de andre søkerlandene kan bli tøff, men ikke umulig.

- London-delegasjonen som var på plass under OL i Beijing fikk sjokk. Var det dette de hadde sagt ja til å arrangere? De visste at de ikke ville være i nærheten av å klare noen lignende. Men spørsmålet er om du er nødt til å "toppa heile driden" hver bidige gang. Kanskje Norge og Sverige kan gjøre det litt annerledes i forbindelse med fotball-EM, og at det nettopp er det UEFA vil ha, spør Thorstvedt.

Samtidig er han klar på at land som Italia og Frankrike blir vanskelige å matche.

- Flere faktorer spiller inn. I fjor hadde du ingen sterke lag blant arrangelandene. Dermed mister du litt av dette hjemmebaneelementet og en spenningsfaktor i turneringen. Men til syvende og sist handler EM om å kunne håndtere utrolige mengder folk, og vi må forstå hva de som kommer vil ha. Det er ikke akkurat Hå Gamle Prestegård eller Preikestolen som blir etterspurt. Titusenvis av fans må holdes under kontroll i byområdene, men samtidig gis rom for utfoldelse. Best mulig fasiliteter, mest mulig fotball og nok mat og drikke er stikkordene, sier han.

At Norge og Sverige arrangerer mesterskapet sammen, tror han er fornuftig.

- Mellom Sveits og Østerrike oppsto det en slags vennligsinnet konkurransesituasjon om hvem som løste sine oppgaver best. Norge og Sverige har jo lang tradisjon i å konkurrere i idrettssammenheng, og vil strekke seg langt for å levere best mulig.

- Hva med Stavangers sjanser i den

nasjonale konkurransen mot Bodø, Trondheim, Skedsmo, Bergen og Oslo?

- Jeg blir litt matt av de som tar til orde for et slags geografisk rettferdighetsprinsipp. Det er viktig å forstå hva dette egentlig dreier seg om. Jeg liker meg veldig godt i Bodø, men for å si det litt spøkefullt; det spørs om de har ølkraner nok til å arrangere et fotball-EM.

BARE TI PROSENT PÅ STADION

Alt var ikke bare solskinn under EM i fjor, for det regnet også. Det styrtregnet. Men det ødela ikke mye, bortsett fra bildeforbindelsen til Norge.

Mesterskapet viste at denne type arrangementer er en helt annen industri enn da Stavanger hadde Terreng-VM i friidrett i 1989, og for så vidt også da England barrikaderte seg for fotball-EM i 1996. Fotballen kom kanskje hjem, men frykten for hooligans og opptøyer overskygget det meste.

Det som har endret seg er at fotballen bare blir litt av et stort hele. Vi kan tenke oss et mesterskap i Stavanger-regionen der Vågen i Sandnes blir en konsertmetropol og Vågen i Stavanger en gourmet-gryte. På Mosvangen camping skal det dufte hvitløk og franske oster, mens Vaulen badeplass bruker erfaringene fra Rogafest og har storskjerm for

”Jeg liker meg veldig godt i Bodø, men for å si det litt spøkefullt; det spørs om de har ølkraner nok til å arrangere et fotball-EM.

Erik Thorstvedt, EM-ambassadør

alle de som ikke slipper inn på England-Frankrike et par kilometer lengre sør. Den nye skøytehallen i Sørmarkå kan rigges om til konsertarena som kan huse 10.-12.000 besøkende, og den nye idrettsparken som bygges utenfor, er velegnet til såkalt fansone.

Poenget er at 90 prosent av all aktivitet under EURO 2008 skjedde utenfor stadionanleggene. Det etableres for eksempel såkalte fan-parks med visning av alle kampene på storskjerm.

Forus? Her ligger kanskje de provisoriske hotellene som danner rammen rundt et flott og dynamisk festivalområde som trekker til seg både fastboende og tilreisende. Langs alle kaier ligger hotellskip og cruiseskip. Kanskje, for dette er spørsmål som byens EM-komite jobber med før søknaden sendes til Norges fotballforbund 20. juni.

DE TRE VIKTIGSTE FAKTORENE

Per Ravn Omdal er tidligere president i Norges Fotballforbund. I mars gikk han ut at styret i UEFA. At hjembyen Stavanger har søkt om EM, synes han er spennende.

- Det var klokt av Stavanger å søke. Samtidig skal man være klar over det kolossale omfanget av et slikt arrangement. Videre er det viktig å ha i bakhodet

” Det viktigste er å ha fokus på de tre viktigste faktorene, nemlig stadion, hotell og transport. Alt annet er mindre viktig.

Per Ravn Omdal, tidligere president i Norges Fotballforbund.

at vi snakker om et internasjonalt mesterskap, og ikke et lokalt eller nasjonalt et. Blant de 30.000 på tribunen under en EM-kamp, er kanskje de fleste utlendinger, sier Omdal.

Siden 1984 har han deltatt på hver eneste EM. Han ser spesielt ett tydelig utviklingstrekk:

- Aktiviteten utenfor arenaene har vokst enormt. I Portugal i 2004 hadde man totalt en million besøkende i såkalte fansoner utenfor arenaene. I fjor hadde man fem millioner. Da Holland spilte kamper i Bern i fjor, hadde de cirka 16.000 supportere på stadion og 120.000 utenfor. I 2008 ble det solgt en drøy million billetter, mens etterspørselen var 10,3 millioner. Dette sier litt om dimensjonene, sier Omdal, som på grunn av sin posisjon i Fotballforbundet ikke kan si noe om Stavangers vintersjanser.

- Det viktigste er å ha fokus på de tre viktigste faktorene, nemlig stadion, hotell og transport. Alt annet er mindre viktig. Dersom mesterskapet blir en realitet, vil de positive effektene for alle som driver i servicebransjen være enorme. Alle menneskene som kommer trenger noe å gjøre og vil etterspørre for eksempel kultur- og matopplevelser, og der er jo dere i Stavanger gode, sier Omdal.

ALLE MÅ DRA LASSET

Alt dette høres forlokkende ut, men det forutsetter at ting fungerer, og at alle i regionen setter mesterskapet og rammen rundt det foran egeninteresse og kort-siktig gevinst. Blodpriser og trafikkaos kan fort bli en voldsom trussel mot en suksess å la Sveits og Østerrike. For i fjor klarte man å holde prisnivået på et anstendig nivå.

Grunnlaget må derfor være en perfekt sportslig ramme og et opplegg rogalendingen selv har lyst å delta i. Her er det nok mye å lære fra kulturbyåret. Da klarte hele regionen å samarbeide. Og hva er det så som må fungere, bortsett fra selve EM-søknaden til Sverige og Norge? Som Erik Thorstvedt påpeker, det er konseptet denne regionen kan legge på bordet. Det begynner med et troverdig opplegg for stadionutbygging og fortsetter med infrastruktur, omstillingsvilje og kreativitet.

Kompaktelementet kan bli viktig, nemlig at avstandene er korte og ventetiden liten. For Stavangers bredt sammensatte EM-komite blir det også avgjørende å finne fram til et lite knippe andre unike detaljer som skiller Stavanger fra utfordrerne. Samtidig er det avgjørende å huske på at det handler om fotball, selv

Her er den nye EM-trenden som søker byen Stavanger må takle! 90 prosent av all aktivitet skjer utenfor selve stadion, og enorme folkemengder samles i såkalte fansoner.

om alt annet av og til overskygger dette.

DEBATTEN RASER I ØSTERRIKE

Hva med reiselivet? Og hva med for eksempel Klagenfurt eller Salzburg? De fikk pusset opp byen til EM i fjor, men kjenner du noen som skal på ferie dit i år? Og hva går det egentlig an å få ut av EM på turistfronten? Denne debatten raser i øyeblikket i de østerrikske mediene, og langt fra alle er sikre på om EM har gitt konkrete resultater på turistfronten.

Christian Mandl er leder for avdelingen for Europeisk politikk i Det østerrikske handelskammeret, og han er skeptisk til turisteffekten.

- EM har nok først og fremst vært viktig for vårt lands image, for lite tyder i dag på at vi får noen merkbar økning i antall turister. Den økonomiske effekten for medlemsbedriftene våre synes heller ikke å være av betydning. Rett før og under EM økte riktignok omsetningen i EM-byene betydelig i forhold til andre byer. Antall jobbtillbud i servicenæringen økte med 40-50 prosent, men den positive effekten av dette ble senere nøytralisert av finanskrisen. I Salzburg økte turismen med beskjedne 0,4 prosent i juni, mens økningen i mai (11,2 prosent) og juli (7,7 prosent) var bra, sier han.

Minnene fra oldtiden, da Stavanger arrangerte et i og for seg vellykket VM i terrengløp, bør også børstes støv av – i den grad det er grunnlag for noen sammenligning. Det ga ikke byen flere og bedre anlegg. Etter 20 år er det også lett å si at det ikke hadde noe som helst å si for rekruttering av talentfull friidrettsutøddom i distriktet. En viktig effekt av et fotball-EM er selvsagt etterbruken og en oppgradering på anleggssiden.

I Salzburg ble det slått på stortrommen. En omfattende utbygging av infrastruktur ble satt i gang, inkludert undergrunnsbane til stadion med fem nye stasjoner. Det russiske laget hadde sin base i et område som het Leogang, og det ble forventet et oppsving i turismen. Den uteble, men den omfattende utbyggingen av idrettsanlegg har gitt området en ny industri. Topplag fra hele Europa har nemlig begynt å legge treningsleirene til Leogang fordi fasilitetene er så bra.

- Lagene tilbringer normalt ti dager der og legger igjen rundt 200.000 euro. Det betyr rundt fire millioner euro i året og mellom 15.000 og 20.000 overnattingsdøgn. Dette var en hyggelig effekt man ikke hadde forutsett, sier Mandl til Rosenkilden.

Stavanger-kampanjen for å få fotball-EM til byen er i gang! Byens ordfører står i spissen for en EM-komité som er innkalt på rekord-tid, og som skal levere en EM-søknad innen 20. juni. Retorikken er fullt på høyde med Barack Obamas, men "yes we can" er byttet ut med "alt er mulig i Stavanger".

- Jeg husker godt lederen med den titelen i Rogalands Avis da Viking stadion åpnet. Det er en god beskrivelse av hvordan vi jobber her nå. Hvis Norge og Sverige vinner i konkurranse med de andre søkerlandene, så har Stavanger de kvalitetene som er nødvendige. Vi er klare, og vi skal levere en knallgod søknad, sier Leif Johan Sevland.

Sammen med prosjektleder Hans-Øyvind Sagen står han ute på gressmaten på Viking stadion og skuer bort mot tribuneanlegget. Et fotball-EM krever en betydelig økning i tilskuerkapasiteten.

- Tar vi med pressetribunen vil Stadion ha 34.000 seter under et eventuelt fotball-EM. Når lagene har reist hjem vil kapasiteten tas ned til 22.000. Overskuddsseksjonene vil da kunne flyttes til andre arenaer i regionen som har behov for flere plasser, sier Hans-Øyvind Sagen.

Riktignok vil 90 prosent av all aktivitet i forbindelse med et EM skje utenfor selve stadionportene.

- Og det krever at vi håndterer enormt store folkemengder i såkalte fansoner hvor det er folkefest og visning av kampene. Her er det utfordringer på logistikkiden, men det lar seg løse, sier Sagen.

- De tilreisende skal få oppleve folkefester i en region hvor avstandene er små. Tre mulige plasser for større arran-

20. juni må Stavanger ha levert sin søknad til Norges fotballforbund om å få være vertsby for fotball-EM i 2016. Prosjektleder Hans-Øyvind Sagen og ordfører Leif Johan Sevland står i spissen for en EM-komite som jobber på spreng. Foto: Philip Thornes

gementer er Stavanger sentrum, Ruten på Sandnes eller Jåttåvågen. Ved hjelp av dobbeltsporet kan du ta deg fram i denne aksen i løpet av minutter, og det er et betydelig fortrinn, sier Sevland.

HAR VÆRT FORBEREDT LENGE

Selv om EM-komiteen nå har hastverk, har Stavanger lenge forberedt EM-søknaden.

- Vi har fulgt med, for vi visste denne muligheten ville komme. Derfor var vi ekstra våkne under forrige EM, rett og slett for å se hva som kreves. Etter hvert ble vi overbevist om at vi er i stand til å gjennomføre dette. Det er vel ingen i Norge som har fått til mer komplekse arrangementer enn oss. Det er nok å nevne ONS med 40.000 besøkende på under fire dager. Her snakker vi i tillegg om verdens mest krevende kunder, og de har vi klart å gjøre fornøyde. At vi har sterk kompetanse når det gjelder større arrangementer ble vel også solid demon-

strert under kulturhovedstadsåret, sier Sevland.

HARD KONKURRANSE

Konkurransen er hard! Tyrkia, Italia og Frankrike er med i kampen, og spørs-målet er hvordan vi kan matche en slik konkurranse.

- Blant annet ved å finne det rette formatet og sørge for særpreg ved å tenke litt utenfor rammene. Vi må ha en r d tråd, en idé, et tema. Hva dette skal være, har vi ikke bestemt oss for ennå, og hadde det vært klart ville vi nok holdt det for oss selv foreløpig, sier Sagen. Det foregår nå et tøft kappløp mellom de norske s kerbyene. Konkurrentene er Bergen, Trondheim, Bodø og Skedsmo. Debatten har til tider v rt tøff. Trond Giske gikk tidlig ut med signaler om at man ut i fra en landsdelstenkning burde velge Bodø, men korrigerte etter hvert seg selv. Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune har nå sendt brev til

Giske fordi de er misfornøyd med signalene fra fotballforbundet.

- Jeg tror NFF nå må få jobbe med dette i fred og ro. Selv er jeg overbevist om at de best kvalifiserte byene får til-sagnet. Vi skal nå konsentrere oss om oss selv og levere en knallgod søknad, og skal selvfølgelig snakke med alle vi kjenner av beslutningstakerne, sier Sevland.

Sammen med Sagen ser han mulighetene og de positive signalene i det sterke engasjementet folk viser for å få EM til byen. Mobiliseringsevnen i Stavanger er sterk, og folkefester er som kjent noe vi kan.

Det er et imponerende panel som er samlet rundt ordførersbordet i EM-komiteen. Det har litt av en oppgave foran seg.

- Men så er det jo litt av noen folk også! Her har vi med den fremste kompetansen som er å oppdrive på viktige områder som transport, over-

natting eller tekniske arrangementer. Tilbakemeldingen til nå over hele linjen er at dette lar seg gjøre. Stikkordet her er trygghet. NFF må føle seg hundre prosent trygge på at søkerne er i stand til å mestre oppgaven, sier Sagen.

EM-GEVINST

Byens ordfører ser store muligheter og gevinster i forbindelse med et EM – både på kort og lengre sikt.

- Stavanger vil få en formidabel markedsføring og meget høy verdiskapning under arrangementet. Dette er folk som legger igjen mye penger, og vi snakker om en voldsom medieomtale. På kampene er det satt av 3-4.000 plasser bare til journalister. I tillegg er det viktig at EM er en viktig happening for de som faktisk bor her i regionen. Videre vil EM gi oss en sterk arrangementskompetanse. Stavanger som konferanseby vil bli betydelig styrket fordi en ny grense vil være sprengt, sier ordføreren.

Fotball-EM i tall

Norge og Sverige søker sammen fotball-EM i 2016.

- Norge skal stille med fire stadioner; to med plass til minimum 30.000, én med plass til minimum 40.000 og én med plass til minimum 50.000 tilskuere. I Stavanger skal Viking stadion utvides for å kunne romme 30.000 tilskuere.
- Stavanger kjemper om posisjonen som EM-by mot Bergen, Trondheim, Bodø og Skedsmo. Norge/Sverige konkurrerer mot Tyrkia, Frankrike og Italia.
- Innen 20. juni skal søkerbyene ha levert inn søknadene sine. 15. februar 2010 går søknaden til UEFA.
- Alle aktuelle vertsbyer må sammen med klubber etablere en egen EM-komité som skal jobbe med arena, overnatting, transport, arrangementskonsept og engasjement. I Stavanger er dette ansvaret plassert (se neste side).
- I 2016 blir EM utvidet fra 16 til 24 lag. Det betyr flere kamper på hver arena, flere tilreisende, et sluttspill over en lengre periode og større utfordringer til infrastruktur og overnatting.
- Minst 155 millioner mennesker så hver eneste kamp på TV under EURO 2008
- Alle regioner i Østerrike tjente økonomisk på EURO 2008.
- I gjennomsnitt brukte besøkende til Østerrike 11.900 kroner.
- 90 prosent av EURO 2008 skjedde utenfor stadionanleggene i form av fanparker med visning av alle kamper på fanskjerm.

De skal få fotball-EM

Sissel Knutsen Hegdal Ansvar: Lokalt engasjement

Sissel Knutsen Hegdal mener at "lokalt engasjement" er et litt udefinerbart kriterium.

- Samtidig gis vi stort handlingsrom og det liker jeg. Vi må våge å strekke oss og tenke nytt, og ikke nødvendigvis prøve å gjøre det slik vi tror UEFA vil ha det. Vi må sette vårt fottrykk på arrangementet og skape vår egen personlige stil.

Knutsen Hegdal sier oppgaven er krevende, men har stor tro på at Stavanger skal kunne løse den.

- Vi har lange og gode tradisjoner for å løfte i flokk i denne regionen, og jeg tror det er en av de kritiske suksessfaktorene - at alle bidrar! Vi har dessuten variert erfaring fra å arrangere store arrangement og mange dyktige mennesker i Stavanger-regionen som vi kan spille på lag med.

- Hva er den viktigste utfordringen for å skape engasjement?

- Hvis vi lykkes med å skape eierskap til arrangementet slik at folk føler at de er med på laget og at dette angår dem, så er vi langt på vei. Flest mulig må på ett eller annet vis involveres i arbeidet - både med planleggingen og gjennomføringen. De frivillige i Stavanger2008 fikk mange fantastiske opplevelser under kulturhovedstadsåret og dermed eierskap til arrangementene. Dessuten er det viktig at barn og unge blir involvert.

- Hvilke generelle tiltak er aktuelle slik du vurderer det?

- Noe av poenget med å være arrangørby er at det gir oss en mulighet til å fokusere på idrett, på barn og unge og på de verdiene som idretten står for. Vi må i årene frem mot 2016 iverksette ulike tiltak som gjør at idretten generelt får bedre rammevilkår, at talenter får bedre muligheter til å utvikle seg og at mangfoldet innen idretten kan overføres til andre områder i samfunnet. Det er knapt noe område det ytes en større dugnadsinnsats enn innen idretten. Når det gjelder selve arrangementet, så er det viktig å skape

en familiefest - EM er for alle, uansett om du er fotballgal eller ei! Stavanger er en internasjonal by med mange ulike nasjonaliteter, og jeg håper at vi kan bruke et slikt arrangement til å komme nærmere hverandre og få økt forståelse. De lagene som kommer hit og spiller skal virkelig få føle at de er på hjemmebane.

Gunnar Eiterjord Ansvar: Transport

Kravene er krevende men samtidig fullt mulige å oppfylle, sier fylkets samferdselssjef Gunnar Eiterjord.

- Det er absolutt realistisk for oss å greie oppgaven. Vi har relevant erfaring å vise til, enten det dreier seg om store arrangementer som Tall ships race eller spesielle begivenheter som åpnings- og avslutningssermoni i forbindelse med Stavanger2008. Dette blir ganske likt, bare over et litt lengre tidsrom, sier Eiterjord.

Han tror at Stavanger har svært gode forutsetninger for å løse transportbehovet ettersom vi vil ha et nytt dobbeltspor på Jærbanen på plass under et EM.

- Den gir oss muligheter til svært stor kollektivtrafikkapasitet langs bybåndet - den aksen der mange av aktivitetsstedene og lokaliseringer vil være. Den viktigste utfordringen er, som ved tidligere store arrangementer, å få folk til å reise kollektivt, eventuelt gå og sykle i stedet for å bruke privatbilen, samt ha et kollektivtilbud som er godt og attraktivt for de tilreisende.

- Under et EM vil vi dessuten vurdere forenklet billettering. Ellers er det viktig at vi går kritisk gjennom aktuelle reisestrømmer og vurderer mulige flaskehalser ved spesielle uventede hendelser.

Ole Rugland Ansvar: Arena

Viking-sjef Ole Rugland skal sørge for at Viking stadion tilfredsstiller UEFAs krav under et EM.

- Kravene er omfattende og krevende, spesielt med hensyn til sikkerhet, media og VIP. Da vi bygde Viking Stadion tok vi hensyn til UEFAs krav for selve banen og tekniske fasiliteter som garderobe-størrelser og lys, men kravene til et EM går langt videre på enkelte felt, så det er flere ting som må forbedres, sier Rugland.

Det er klassifisert forskjellige størrelser på arenaene, og Stavanger skal tilby et stadion med netto setekapasitet på 30.000, og med et tillegg for media.

- Vi er nå i evalueringsfase hvor Link Signatur og Kruse Smith gjennomgår kravene og vurderer løsninger i forhold til disse. Så langt jeg kan se er det fullt mulig å tilfredsstille kravene med utgangspunkt i dagens stadion. Løsningen vil nok være at vi bygger noe permanent og noe provisorisk. Den største utfordringen, men som jeg oppfatter som løselige, vil nok være faktorer knyttet til infrastruktur og sikkerhet rundt selve stadion, og hvorledes vi kan gjenbruke den provisoriske delen etter EM, sier Rugland, som framholder at det blir fokusert på etterbruken.

- Regner vi med pressetribunen, vil EM-arenaen inneholde 34.000 tribune-plasser. Etterpå bygges kapasiteten ned til 22.000. Vi er i dialog med fotballforbundet om hvordan den provisoriske tribunen kan brukes i andre sammenhenger etter et EM.

Kjell Ursin-Smith Ansvar: Arrangementskonsept

Kjell Ursin-Smiths ansvarsområde er det arrangements-tekniske. En viktig del av dette er de såkalte fansonene som har utviklet seg til å bli en vesentlig del av hele EM-arrangementet. Hovedelementet

til Stavanger

i en fansone er en storskjerm som skal være i drift under alle kamper og hvor det skal være gratis å komme inn.

- Vår oppgave er å ivareta fans som ikke har billetter. Dette er vanligvis ihuga fotballfans som ikke er opptatt av bråk, men i å være til moralsk støtte for sitt lag. Ofte kommer hele familier som legger sommerferien sin til EM-området hvor laget deres spiller innledningskampene. Vi skal skape en god atmosfære, og når det ikke går kamper på skjermene skal sonene tilrettelegges for underholdning og aktiviteter av ulike slag, sier han.

Ursin-Smith mener at festivalbyen Stavanger har betydelig erfaring det gjelder sikkerhet og miljø under større arrangementer.

- Jeg mener derfor det er realistisk å si at vi kan løse denne oppgaven. Stavanger har for eksempel gode erfaringer med bruk av Torget. Ved reunionkonserten med The September When under ONS 2008 samlet vi 25.000 mennesker og lærte en rekke ting som vi vil dra nytte av i det videre arbeidet. Torget og kaisidene kan etter min oppfatning ta imot 30.000 mennesker på en forsvarlig og god måte, og alle vil kunne se og høre godt, sier han, og legger til at en rekke steder i regionen kan være aktuelle som fansoner.

Ursin-Smith var nettopp i Houston og snakket med en av de som var ansvarlig for tilretteleggelsen av Super Bowl.

- Deres erfaring var at omlag 80 prosent av de som benyttet seg av fansonene var folk fra nærområdet, i vårt tilfelle definert som Rogaland og Agder. I Houston stengte de av syv blokker i sentrum og samlet 450-500.000 mennesker til fest i mange dager med underholdning fra

Storskjerm og scene, sier han.

Den store utfordringen blir ifølge Ursin-Smith å overbevise Norges Fotballforbund om at Stavanger er stedet som en av kamparenaene.

- Den største utfordringen er å komme opp med innovative løsninger som vertsby som ingen andre har tenkt på! Det krever at vi alle drar i samme retning: kommunene, næringslivet og kulturlivet. Et EM i fotball vil dra mye positivt med seg til glede for alle i regionen. Vi har vist vi kan gjennomføre store folkelige arrangementer tidligere - ikke minst i forbindelse med Stavanger2008. Vårt mål er å få lov til å vise det igjen!

Cornelius Middelthun Ansvar: Overnatting

Kravene er i aller høyeste grad innenfor rekkevidde, mener Cornelius Middelthun.

- Vi snakker om en god del tusen besøkende og supportere som vil komme til regionen og ha behov for overnatting i forbindelse med kampene. De fleste av de tilreisende må kunne bo på andre måter enn på et hotell, og her vil cruisebåter, campingplasser, hytter, skoler og mange andre løsninger tas i bruk. I tillegg har vi gjennom ONS og Stavanger Forum god erfaring med å leie ut hus, og dersom vi også kunne organisere privat innkvartering så ville det jo være en fantastisk måte å videreføre mottoet om "Open Port" fra Stavanger2008,

sier Middelthun.

- UEFA som sådan har imidlertid et relativt beskjedent overnattingsbehov i forbindelse med kampene, så dette er det fullt mulig å løse innenfor dagens kapasitet. I tillegg er det kvalitetskrav som fastslår at det skal være minimum et femstjerners hotell og minst to firestjerners hoteller. Dette tror jeg også vi skal få til, og mye kan gjøres gjennom oppgradering av servicenivået på noen av de største av dagens hoteller, i tillegg til at det jo nå bygges flere nye. Det er også satt krav til prisnivå og tilgjengelighet, men jeg er overbevist om at vi får med oss hotellene på dette. Det er tross alt langt fram, og vi har foreløpig god tid til å planlegge og til å legge en struktur.

Middelthun tror den største utfordringen blir å sikre nok kapasitet i "hvert segment".

- Vi må synliggjøre at vi har korte avstander i regionen, og at vi har nok hotellkapasitet til å dekke behovet. Det er ingen tvil om at vi fint klarer å dekke det totale behovet, men alle ønsker ikke å bo på campingplasser og hytter, og dermed må vi også ha nok kapasitet i det "øvre sjikt", altså hoteller og lignende, sier han.

Foreløpig er det litt for tidlig å gå inn på konkrete tiltak, men det kan ifølge Middelthun for eksempel komme på tale å opprette flere "midlertidige" campingplasser og lignende. I tillegg kan det tenkes at de behovene vi ser følger med et fotball-EM i 2016 kan kobles opp mot en annen utvikling i regionen, og som gjør at vi kan få samkjørt flere ulike prosesser. Dette er noe vi må se på i de nærmeste par ukene før søknaden leveres NFF 20. juni, avslutter han.

Sjekk disse nettsidene!

Sommerarr. eller høstens seminarer:

Nytt særpreget hotell i indre havn i Østhusvik.
Kun 30 minutter med bil fra Stavanger.

FJORDBRIS HOTELL
ØSTHUSVIK

www.fjordbris.no - tlf. 51 72 41 72 mob.90 87 67 07

INGEN MØTER ER LIKE - MEN ALLE ER LIKE VIKTIGE

Om du skal gå, streife, spankulere, spasere, slenge, trampe, svinse, labbe, rusle, tusle, fly, ile, pile, hoppe, løpe eller danse. Stå, henge, myldre, mingle eller vrimle. Som profesjonell kongressarrangør (PCO) fungerer vi både som rådgiver, samarbeidspartner og koordinator for alle typer arrangementer - både før, under og etter. Lang erfaring gjør at du trygt kan legge oppgavene i våre hender.

stavanger forum
www.stavanger-forum.no

Norrønakonferansen
Varehandelsseminaret
Boligkonferansen
Næringstreffet

møteplassen

Møter til inspirasjon, utvikling og samarbeid

Bruk vårt samarbeid til å knytte kontakter

SpareBank 1 SR-Bank og Næringsforeningen i Stavanger-regionen spiller på hver sin kant en viktig rolle når det gjelder å videreutvikle Stavanger-regionen. Slik blir det samarbeid av. Vi arrangerer fire store samlinger og åpner muligheter for deg som deltager til å knytte spennende kontakter.

NÆRINGSFORENINGEN
I STAVANGER-REGIONEN

SpareBank
SR-BANK

Trondheim, Oslo og Bergen miljøvennlig energi

Arbeidet med å finne nye løsninger for å redusere CO2-utslipp, og øke produksjonen av fornybar energi skal trappes kraftig opp i årene som kommer i Trondheim, Oslo og Bergen.

Tekst: Frode Berge

Etableringen av åtte nye sentra for miljøvennlig energi (FME) er en av bærebjelkene i myndighetenes arbeid med å legge til rette for den kommende forsknings- og industrisatsingen på feltet, og inntil to milliarder kroner skal brukes på satsingen i løpet av de neste åtte årene. Aktiviteten kommer til å bli særlig høy i Trondheim, Bergen og Oslo/Ås.

FAKTA

- Som en del av klimaforliket på Stortinget skal det opprettes åtte nasjonale sentra for miljøvennlig energi (FME) i Norge. Norges forskningsråd foresto i februar den endelige tildelingen til de ulike universitetene og forskningsinstitusjonene som hadde søkt.
- Disse FME-ene er nå under etablering med følgende hovedpartner:
 - Norsk senter for offshore vindenergi (Christian Michelsens Institutt, Bergen)
 - Internasjonalt forskningssenter for karbonfangst og lagring (SINTEF Energiforskning)
 - Underjordisk CO2-lagring (Christian Michelsens Institutt, Bergen)
 - Forskningssenter for offshore vindteknologi (SINTEF Energiforskning)
 - Senter for miljødesign og fornybar energi (SINTEF Energiforskning)
 - Norsk forskningssenter for solcelleteknologi (Institutt for energiteknikk)
 - Innovasjonssenter for bioenergi (Universitetet for miljø og biovitenskap, UMB, Ås)
 - Forskningssenteret for nullutslipp fra bygninger (NTNU)
 - Ingen av søknadene fra IRIS nådde opp i konkurransen.

Jubelen sto i taket i Trondheim da forskningsrådet offentliggjorde FME-tildelingene tidligere i vinter. NTNU/SINTEF er deltaker i hele seks, og vil være vertsinstitusjon for fire, av de nye sentrene. Trondheismiljøet har allerede et utstrakt internasjonalt samarbeid med ledende miljøer i Europa, USA og Kina/Japan om klimateknologi. Nå er målet å bygge videre på dette og utvikle både teknologien og bevisstheten som må ligge i bunn for en energirevolusjon.

Administrerende direktør ved SINTEF Energiforskning, Sverre Aam, forteller at arbeidet med å etablere de nye FME-ene pågår for fullt.

- Vi opplevde det utvilsomt som en solid anerkjennelse at miljøene i Trondheim er vertskap og deltaker i hele seks av sentrene. Det er imidlertid viktig å understreke at arbeidet vil skje i form av et bredt samarbeid med mange andre partnere både nasjonalt og internasjonalt.

SAMARBEIDER MED MANGE

- Hvem er de viktigste partnerne i Norge?

- Vi samarbeider med mange, men aller tettest med Universitetet i Oslo, UMB på Ås og Institutt for Energiteknikk på Kjeller. I tillegg har vi et relativt utstrakt samarbeid med Universitetet i Bergen og CMI på områdene vindkraft og karbonfangst/lagring.

- Samarbeider dere med Universitetet i Stavanger og IRIS på disse områdene?

- Nei, ikke i noe særlig omfang. De viktigste partnerne er de jeg nevnte, sier Aam.

Institutt for Energiteknikk på Kjeller (IFE) er også en viktig bidragsyter til nyskapingen North European Renewable Energy Convention (NEREC) som skal avvikles på Lillestrøm i oktober. NEREC er en svært ambisiøs oppfølger til fornybarmessen og konferansen Scan-REF som ble arrangert for første gang i 2008, og som var omtalt i Rosenkilden i fjor høst.

Fjorårets messe blir betegnet som en suksess. Den samlet over 1 000 deltakere fra 30 land, og 450 selskaper var repre-

Administrerende direktør ved SINTEF Energiforskning, Sverre Aam, er sentral i arbeidet med å etablere nye sentra for miljøvennlig energi i Trondheim. Trondheismiljøet samarbeider tett med Oslo, Ås, Kjeller og Bergen.

- Samarbeider dere med Universitetet i Stavanger og IRIS på disse områdene?

- Nei, ikke i noe særlig omfang, sier Sverre Aam.

sentert.

NEREC og Forum-manager Sidsel Stangeby spenner buen enda høyere i år.

- Før fjorårets messe så vi at fagmiljøene og industrien innen fornybar energi trengte et møtested, så vi bestemte oss for å kline til. Styrken til Scan-REF/NEREC er bredden. Dette er både en konferanse og en messe som samler hele bredden av aktører, FoU, investormiljøene, industrien og politiske ledere. Som navnebyttet indikerer har perspektivet og nedslagsfeltet utvidet seg fra Skandinavia til Nord-Europa, sier Stangeby.

Hun kan berette om stor interesse for høstens NEREC.

- Messen og konferansen har allerede fått en god standing i fornybarkretser, og vi merker at interessen er økende. Vi er svært optimistiske med tanke på NERECs framtid, sier Sidsel Stangeby.

gen satser hardt på 16—17

Trondheimsmiljøet har allerede et utstrakt internasjonalt samarbeid med ledende miljøer i Europa, USA og Kina/Japan om klimateknologi.

Næringslokaler i Stavangerområdet

Til leie: Kontor – butikk – serveringssted – kjøpesenter

www.ogreid.no - tlf.: +47 51 85 40 00 - mail: post@ogreid.no

- Olje og naturgass har

Olje og naturgass vil prege næringslivet i Stavanger i flere tiår framover. Påstanden kommer fra StatoilHydros nye sjeføkonom, Klaus Mohn. Han er skeptisk til politiske ambisjoner om å endre næringsstrukturen.

Tekst: Egil Hollund
Foto: Philip Tornes/BITMAP

For første gang har StatoilHydro ansatt en sjeføkonom. Mohn skal lede en nyopprettet avdeling for makro- og næringsøkonomisk analyse. Sandnesmannen med 15 år bak seg som spesialrådgiver i Statoil, i tillegg til å være førsteamanuensis II ved Universitetet i Stavanger, skal hjelpe olje- og gassgiganten til å forstå verden rundt seg. Og jobben skal han gjøre fra Stavanger.

- Min jobb i StatoilHydro ligger i grensesnittet mellom selskap og samfunn. Sammen med høyt kompetente kolleger skal jeg analysere omgivelsene vi opererer i, med spesielt fokus på økonomi, markeder og konkurrenter, sier Mohn til Rosenkilden.

Med andre ord, han er blant annet oppatt av hvilke rammevilkår som skal til for at StatoilHydro og resten av olje- og gassnæringen fortsatt skal utvikle seg i Stavanger. Og til tross for mange dystre spådommer, Mohn tror ikke Stavangers posisjon som olje- og gasshovedstad er rokket ved de senere årene – til tross for fusjonen i StatoilHydro.

- Jeg har vært i permisjon fra StatoilHydro fra 2005 av og fram til i fjor høst. Mitt inntrykk av selskapet og den aktiviteten som foregår i Stavanger i dag, er fullt på høyde med situasjonen da jeg gikk ut i permisjon i 2005. StatoilHydro er

Klaus Mohn mener ikke vi må gå i fellen det er å dømme olje- og gassvirksomheten nord og ned. - Selv om produksjonen på norsk sokkel vil falle og faser ut over tid, så tror jeg bransjen i Stavanger vil bli rettet mot internasjonal virksomhet. Jeg tror Stavangers posisjon og aktivitet langt på vei vil kunne opprettholdes - men med utgangspunkt i andre markeder enn norsk sokkel, sier han.

jo et vesentlig større selskap enn Statoil var. Stavangers rolle i StatoilHydro er dermed fortsatt veldig sterk, sier Mohn.

Og selv om ingen kan si noe sikkert verken om StatoilHydro eller olje- og gassnæringen i framtiden, har Mohn klokkeetro på regionen.

- Vi har et veldig godt utgangspunkt, simpelthen fordi vi har bygget tyngde gjennom kapital og kompetanse gjennom 40 år. I videreutviklingen av av olje- og gassnæringen gir dette oss en helt annen posisjon enn andre deler av landet. Det

gir oss en slagkraft innenfor denne virksomheten som er vanskelig å konkurrere mot, hevder Mohn.

SYNERGIER OG NÆRINGSPOLITIKK

Med klimatrusselen hengende over oss og det politisk ukorrekte i å satse på fossile energiformer – er det stadig flere som framhever viktigheten av at Stavanger beveger seg fra olje- og gass til energi i videre forstand. Det baserer seg på forestillingen av at kompetansen vi besitter – lett kan overføres til andre

kommet for å bli

energiformer.

- Det store spørsmålet er om det er synergier og samdriftsfordeler mellom eksisterende olje- og gassindustri og framtidig alternativ energiproduksjon. Ser du på de selskapene som i dag er store innen olje og gass, er det få av dem som har lykket og blitt store innenfor andre energiformer – det være seg vannkraft, kullkraft eller ny energi. Erfaringene slik vi har opplevd det hittil, tyder på at det er få samdriftsfordeler i produksjonen av ulike energibærere, fastslår Mohn.

Med unntak av offshore vindkraft, har han derfor vanskelig for å se hvorfor Stavanger skal ha et miljø for alternativ energi. Han liker imidlertid ikke å være bastant. Og det er akkurat det som er hans poeng også. Vi skal ikke politisk bestemme oss for å satse på noe som helst.

- Jeg er skeptisk til at politikere skal legge føringer og ha uttalte ambisjoner om næringsstruktur. Økonomisk er det best dersom man lar markedet styre hvilke aktiviteter som skal supplere olje-

virksomheten i framtiden. Det kan være kostbart og risikabelt dersom politikerne griper inn i denne prosessen, sier han og fortsetter:

- Utgangspunktet for næringspolitikken bør være å legge til rette for generelle rammevilkår som er bra for alle næringer, som boliger, infrastruktur, utdanning og forskning. Det er god næringspolitikk. Det jeg er skeptisk til, er at vi skal plukke vinnernæringer.

Mohn frykter det vil føre til at personer og selskaper blir mer opptatt av å påvirke politikere og få sin del av den politiske kaken – enn å drive på med det de egentlig skal gjøre; maksimere verdiskapingen i egen virksomhet.

- Men var det ikke nettopp dette Stavanger gjorde da byen utropte seg selv til oljehovedstad og oljebransjen etablerte seg her på 60- og 70-tallet?

- Økonomisk teori gir en viss støtte for spesiell oppmerksomhet til enkelt næringer i en tidlig fase av sin utvikling dersom de trenger en kritisk masse for å kunne møte internasjonal konkurranse, innrømmer Mohn.

Men denne teorien har foreløpig ikke vunnet bred støtte i forskning på data fra virkeligheten.

Ifølge Mohn vet vi strengt tatt heller ikke om det Stavanger gjorde i forhold til oljeindustrien på 60-tallet var rett eller galt. Vi kjenner nemlig ikke alternativet – selv om vi økonomisk har tjent godt på det som skjedde. Vi liker å tro at den jobben som ble gjort har vært svært vellykket, spesielt de som representerer inngrepene. Det er også interessant at mye av det som gjorde Stavanger attraktivt for oljeselskapene for 30-40 år siden – handlet nettopp om generelle rammevilkår.

- Samtidig var dette en næring i oppstarten og vi hadde et soleklart geografisk konkurransefortrinn. Det har vi ikke uten videre når det gjelder alternativ energi, sier Mohn.

OLJEPRISEN VIL STIGE

Men hva skal vi så gjøre når det blir mindre olje og gass på norsk sokkel? Vi kan gjerne kalle oss oljehovedstad om 50 år – men det spørres hvor mye det er igjen å være hovedstad for? Anslag opererer med en reduksjon i produksjonen på 85 prosent i forhold til dagens.

- Det er to nivåer her. For det første; hvordan vil olje- og gassvirksomheten utvikle seg? For det andre; hvilken rolle vil Stavanger spille innenfor denne utviklingen? Det er utfordringer for næringen

... fortsettelse fra forrige side

både på kort og lang sikt, påpeker Mohn.

På kort sikt er det finanskrisen og det økonomiske tilbakeslaget i verdensøkonomien som kan dempe aktiviteten på norsk sokkel. Mohn mener utviklingen det neste halve året vil ha mye å si for hva som skjer i oljebransjen. Gjennom hele 2009 holdes investeringene på et tilnærmet rekordnivå. Anslaget ligger så langt på 137,4 milliarder kroner. Til neste år kan nedturen komme – men den kan også avverges. Mohn tror ikke på en kraftig oppbremsing – men usikkerheten er veldig stor.

- Første halvår havner den gjennomsnittlige oljeprisen i underkant av 50 dollar fatet. Vi må opp derfra i andre halvår for å holde aktiviteten oppe. Bransjens ambisjoner og planer forutsetter høyere oljepris enn vi har hatt hittil i år. Uten at jeg vil uttale meg så mye om oljeprisen på kort sikt, tror jeg på en gradvis forbedring fra dagens nivå, påpeker Mohn.

Men på et tidspunkt vil prisene stige. Kurven kan bli bratt når det skjer – særlig dersom krisen gjør at leteaktiviteten reduseres og kapasiteten bygges ned.

- Like viktig som å tenke alternativt, kan det for oss være hvordan vi skal kunne utvinne olje og gass uten skade på miljøet – og hvordan vi skal kunne benytte oss av denne energiformen mest mulig

effektivt med minst mulig utslipp. Her har vi forutsetninger for å kunne ta en ledende rolle, mener Mohn.

OG HVA SKAL VI LEVE AV?

Men så til det store spørsmålet: Hva skal vi leve av i Stavanger når olje- og gassaktiviteten på norsk sokkel virkelig begynner å reduseres?

- Jeg er optimistisk med tanke på at den kompetansen vi har bygget opp innen olje og gass, kan settes i anvendelse både på internasjonale markeder og i alternativ virksomhet. Dersom det biker nedover i aktiviteten på norsk sokkel og det norske markedet blir mindre, er det to muligheter: Enten må man søke tilsvarende markeder andre steder, og her viser industrien allerede veldig gode takter. Store deler av norsk leverandørindustri er allerede internasjonalsert og vinner viktige kontrakter i store deler av verden. Den andre muligheten er jo å sette kompetansen i aktivitet i andre typer virksomhet. Jeg tror at videreutviklingen av Stavanger-regionen vil innebære en kombinasjon av disse to utveiene, sier Mohn og fortsetter:

- Jeg er uttalt optimist. Oljebransjen har avlet mange flinke folk og flinke folk finner en måte å bruke kompetansen sin på. Blir disse ledige, vil de kanalisere sin

kompetanse i den retningen det er naturlig, avslutter Mohn.

Han vil ikke ha hjelp av byråkrater og politikere til å styre kursen. De skal bare sørge for at det er enklest mulig å navigere – uansett i hvilken retning.

Stavangerfirma til topps i Houston

Reelwell fra Stavanger fikk under oljemessen, OTC, i Houston den prestisjetunge prisen Spotlight on New Technology, melder rogalandssavis.no 8. mai. Bedriften får prisen for et nytt borekonsept som vil kunne øke utvinningen av olje og gass fra modne og komplekse reservoar. Metoden skal gi bedre kontroll og dermed sikrere og mer miljøvennlig boring. Totalt var det tre bedrifter fra Norge som hevdet seg i denne konkurransen.

- Beregninger indikerer at teknologien bare på norsk sokkel kan gi økte verdier på titalls milliarder årlig, sier Ola Michael Vestavik i en kommentar på nettsiden til Reelwell.

Nyskapende arkitektur
i unike omgivelser

Opplev Preikestolen fjellstue

Et unikt tilbud for bedrifter og lag som ønsker topp service i spesielle omgivelser. Møtelokaler for kurs og konferanse. Aktiviteter/lagbygging/lunch i tilknytning til våre tre Basecamper. Spennende matkonsept. Merka turløyper. Muligheter for fiske, padling og bading. Mindre enn 1 times reisetid fra Stavanger.

Telefon: 51 74 20 74
post@preikestolenfjellstue.no
www.preikestolenfjellstue.no

Preikestolen fjellstue
Stavanger Turistforening

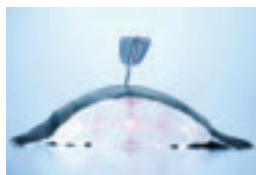

En gourmetfisk til spesielle anledninger

STERLING KVEITE blir oppdrettet i de kalde, krystallklare Ryfylke-fjordene. Her i det vitale Rogaland produserer vi kveite med et hvitt kjøtt og en utsøkt smak – en ren delikatesse som er blitt en favoritt i restauranter og ved spisebord over hele verden. Sterling-merket er en garanti for trygg og førsteklasses fisk rik på proteiner, vitaminer og Omega 3-fettsyrer. Sterling Kveite er ideell til grilling, steking, koking og baking i ovn. Nyt!

Prøv Bjørn Fjørtofts fantastiske Sterling kveitesteik!

Fisken stekes i langpanne ved 210 grader. Beregn 300-400 gram hel stek pr. person. Fisken er ferdig når den har en kjernetemperatur 50 grader – bruk steketermometer! En stek på 2 - 2,5 kg trenger ca. 35 minutter i ovnen. En liten stek på rundt 1 kg behøver ca. 15 minutter.

Etter kjernetemperatur er nådd:

- Fisken saltes og pepres før servering
- Server fisken med potetmos (alt. mandelpoteter med skrellet på)
- Kålrafi- og gulrotstrimler (strimlene skal være inntil 1 cm tykke. 1 gulrotstrimmel, 1 kårabistrimmel)
- Bruk fiskespade / kakespade og løft av fiskestykker rett på tallerken oppå kålrafi- og gulrotstrimlene
- Saus rundt alt
- Midtbeinet tas vekk – fortsett servering

Saus:

Til fire personer trenger du:
2/3 l fløte. 100 gram usaltet smør
– persille etter behov.

Slik går du fram:

- Kremfløten reduseres til 1/2 mengde – minst 15 min koketid
- Tilsett usaltet smør i terninger – røres inn
- Tilsett salt etter behag – ikke for mye
- Bladpersille/persille kuttes i små biter og tilsettes

STERLING WHITE HALIBUT AS – TILBYR FØRSTEKLASSES
KVEITEPRODUKTER UNDER VAREMERKET STERLING™
ADR: HUNDNES, 4130 HJELMELAND. TLF: 21562700
ET MARINE HARVEST SELSKAP WWW.STERLINGWHITEHALIBUT.COM
WWW.MARINEHARVEST.COM

Ryfylke

Aberdeen:

- Energi hovedstad – det e

”Aberdeen – the Energy Capital of Europe”, proklamerer Stavangers vennskapsby på internett. Og over granittbyens hovedgate, Union Street, henger bannere som formidler det samme budskapet. I mange butikkvinduer finner du ”Energizing Aberdeen”-plakater, budskap som er forankret i både visjon og konkrete planer om å gjøre Aberdeen til verdens energihovedstad – ikke minst på fornybar energi. Og vi som trodde at det er Stavanger som er energibyen...

Tekst: Erik Lindboe

- Sier dere det i Stavanger? Vel, det er en problemstilling vi ikke er så opptatt av, sier Morag McCorkindale, administrativ leder av AREG – Aberdeen Renewable Energy Group. – Det er Aberdeen som er energibyen, slår hun kort og godt fast.

BAKGRUNN

Aberdeen har hatt samme posisjon i Storbritannia som Stavanger har hatt i Norge: Olje- og gasshovedstad. 40 år med olje- og gassutvinning i Nordsjøen har gjort Aberdeen til en av verdens mest innflytelsesrike, innovative og proaktive energibyer, hevder byen selv. Aberdeen skryter av å ha verdens travleste helikopterlufthavn, er base for rundt 900 bedrifter og institusjoner som driver med energirelatert virksomhet, av dem er 300 utenlandske. Inkludert i dette tallet er offentlige myndigheter, universiteter og forskningsinstitusjoner. Denne kompetansekyngen har gjort Aberdeen i stand til å spille en framtreddende rolle i det hurtigvoksende fornybar-energi-markedet på de britiske øyer. Ikke minst takket være byens universiteter og flere andre ledende forskningsinstitusjoner har Aberdeen-regionen kommet et godt stykke på vei innen forskning på marin energi, miljøanalyser, tidevannsstrømmer, lavenergibygninger og bioenergi. Planene om å satse på fornybar energi skjøt skikkelig fart ved overgangen til et nytt årtusen. Da var det blitt klarlagt at produksjonen av olje- og gass på britisk

sokkel var i ferd med å passere toppen, og at produksjonen høyst sannsynlig ville gå én vei: nedover. Skottene stilte seg derfor spørsmålet: Hvordan kan vi nyttiggjøre oss spisskompetansen som er utviklet for Nordsjøen? Dermed så AREG – Aberdeen Renewable Energy Group dagens lys.

AREG – ET OPS-FORETAK

AREG ble dannet i 2001 som et samarbeidsorgan mellom offentlig virksomhet og private bedrifter (OPS). Formål: Identifisere og promotere muligheter for forretningsvirksomhet innen fornybar energi i Aberdeen og Aberdeenshire

”

- Sier dere det i Stavanger? Vel, det er en problemstilling vi ikke er så opptatt av. Det er Aberdeen som er energibyen.

Morag McCorkindale, administrativ leder av AREG

(regionen). Anno 2009 har AREG rundt 100 medlemmer fra forskjellige bedrifter, virksomheter og fagmiljø innen energisektoren, inkludert tradisjonelle oljeselskap, ingeniør- og energibedrifter, profesjonelle rådgivingsfirma, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og finansieringsselskaper. Vi kan jo nevne noen få av dem: Balmoral, BP, Det Norske Veritas, Ernst & Young, Shell, Talisman, Rotec,

Robert Gordon University, University of Aberdeen. Det er fremdeles 90 vi ikke har nevnt ...

AREG er et selvstendig OPS-foretak med eget styre og administrativ ledelse. Aktivitetene støttes blant annet av Aberdeen's City Growth Fund, et fond som administreres av bystyret i Aberdeen, og som over en femårsperiode investerer 22,5 millioner pund i framtidens Aberdeen.

PORTEFØLJE

AREG skal promotere aktiviteter og prosjekter innen fornybar energi, f.eks:

- Være en spydspiss for Nordøst-Skottlands overgang til markeder innen fornybar energi.
- Utvide globale kontaktflater.
- Arbeide for en stor offshore vindfarm i regionen, med mer enn 20 gigantiske trebladete vindturbiner som hver kan produsere fem megawatt.
- Utvikle et høyteknologisk forsknings-senter – Energy Futures Research Centre – i samarbeid med Universitetet i Aberdeen, Robert Gordon University (universitet innen tekniske disipliner) og bystyret i Aberdeen.
- Bygge et framtidens energisenter på stranden i Aberdeen, et signalbygg med faglige utstillinger myntet på befolkningen, pluss næringsarealer/kontorarealer for bedrifter.
- Lede strategiutviklingen på bioenergi.
- Delta i utviklingen av det årlige All-Energy arrangementet i Aberdeen, som er Storbritannias største konferanse og utstilling innen fornybar energi.

Medlemmene i AREG får nytte godt av felles markedsføring og promoteringsinitiativer. De får også tilbud om å delta

r vi det!

Morag McCorkindale, er administrativ leder av AREG (Aberdeen Renewable Energy Group). Hun levner ingen tvil om at det er Aberdeen som er energihovedstaden.

på seminarer, konferanser, workshops og evenementer innen nettverksbygging. Tilgang på informasjon og markedsundersøkelser hører også med til godene, likeså anledning til å delta aktivt i utviklingsprosjekter.

AREG understreker at ett av suksesskriteriene for utviklingen av fornybar energi er det utstrakte samarbeidet mellom akademien og industrien. I tillegg er Aberdeen med partnere fra industrien, akademien og finansnæringene blant dem

som kan nyte godt av den britiske regjeringens Intermediary Technology Institute for Energy, som har lagt på bordet 150 millioner pund (!) som er tiltenkt forskningsprosjekter på bredt grunnlag på energifronten, fornybar energi inkludert.

Foruten funksjonen som Storbritannias olje- og gasshovedstad, har Aberdeens styrke i stor grad dreid seg om prosjektering, planlegging og tilrettelegging, forskning og utvikling. Mange av de tekniske dippeduttene og installasjonene

har vært produsert fysisk andre steder. Dette vil Aberdeen endre på, litt etter litt. Et eksempel er bedriften Rotec, som i sin tid utviklet spisskompetanse på roterende utstyr for bruk på installasjoner ute i Nordsjøen. I dag forsker bedriften på overføring av offshoreteknologien til fornybar energi, for eksempel til et tidevannskraftverk, der gedigne undervannspropeller plassert på havbunnen skal produsere fornybar, elektrisk kraft.

I tillegg er en rekke pilotprosjekter gjennomført eller på beddingen flere steder i Skottland for å utvikle tekniske løsninger for å redusere energiforbruket i både husholdningene og i større bygg. Fjernvarme basert på forbrenning av søppel brer om seg, likeså bedre isolasjon av bygg, varmepumper basert på jordvarme, mini-vindgeneratorer og solfangere for oppvarming av vann. Så langt har prisslappen på flere av disse tiltakene vært et hinder, men bransjefolk mener det kun er et tidsspørsmål før masseproduksjon vil gjøre slike miljøvennlige løsninger tilgjengelige for folk flest.

DETTE VIL VI!

I juni 2004 ble Iain Todd utpekt som "Renewables Champion" for AREGs arbeid for å bli Storbritannias spydspiss på fornybar energi. Med bakgrunn i hans tidligere virke i handels- og industridepartementets energigruppe karakteriseres han for å være svært så kvalifisert for å lede arbeidet i AREG. Og den godeste herr Todd er ikke snau når han sier: - "We will make Aberdeen as well-known for renewable energy as it is for oil and gas". Og Kate Dean, leder av bystyret i Aberdeen følger opp: - "Renewable energy is here to stay. We are here to make it work".

Byen har i en årrekke deltatt i samarbeidet The World Energy Cities Partnership, som består av 13 av verdens fremste energibyer. Både Stavanger og Houston er med i dette gode selskap. Nå er det sikkert flere av disse byene som vil påstå at de hører til i kategorien "energy capital". Det gjenstår ennå å se hvem som til slutt vil gå av med seieren som energihovedstad – dersom det i det hele tatt er noe poeng i å foreta en slik rangering. Hvorom allting er: AREG er et interessant konsept i utviklingsarbeidet rettet mot fornybar energi. Kanskje andre energibyer har noe å lære her?

Jeg synes at det er svært tilfredsstillende å bli vist den tillit det er å lede et selskap av Lyses kaliber. At Lyse ligger i tet også når det gjelder miljø, appellerer både til min fornuft og mine følelser, sier Ivar Rusdal.

være i tet i energiregionen

Det er riktig for regionen å ha store og dristige visjoner for framtidens energiløsninger, mener styreleder i Lyse Energi A/S, Ivar Rusdal. Vi har gode forutsetninger for å bli ledende både nasjonalt og i et europeisk perspektiv som energiklynge. Det er summen av lokale naturressurser, kompetanse og en strategi som samler til felles innsats, som bringer oss til topps i framtidens energisamfunn.

Tekst: Jan Gjerde
Foto: Philip Tørnes/
BITMAP

- Vi har et helt unikt utgangspunkt her i Rogaland. Se bare på kartet og vår beliggenhet, i den landsenden som er nærmest Europa. I utviklingen fram mot morgendagens energisamfunn, hvor fornybare energibærere vil få en stadig større betydning, skal Lyse Energi være en viktig utviklingsaktør. Man kan gjerne kalle Stavanger-regionen for europeisk energihovedstad, men det må bygge på våre konkrete fordeler og på konkrete planer. For oss, som ett av Rogalands energilokomotiver, er det viktigste at utviklingen ivaretar tre grunnleggende hensyn: Leveringssikkerhet, miljø og økonomi. Det er innenfor disse tre målområder at vi har utviklet selskapets strategi. Og vi har en stab og eiere som har bevist at offentlig eierskap ikke er en hemsko for vekst og innovasjon, tvert i mot, sier Ivar Rusdal.

UNIKT EIERSKAP

Lyse Energi AS eies av 16 kommuner. Det er i seg selv unikt. I sin nåværende form er Lyse en av Norges største vannkraftleverandører, og etter satsingen på telekommunikasjon er Lyse nummer to på dette området. Ellers satser selskapet på vindkraft, naturgass/ LNG, varme og kjøling. Lyse står også for bygging og drift av store energianlegg, og har solid kompetanse innen entreprenørtjenester, energi- og miljørådgivning, beredskap og belysning.

- Hva er den strategiske begrunnelsen for at dere har satset så sterkt på telefoni og bredbånd?

- I utgangspunktet har det med synergiefer å gjøre. Som energiselskap hadde vi kompetanse på bygging av infrastruktur - «fysisk kontakt med kundene». Det gjorde det logisk for oss å satse på fiberteknologi. Infrastruktur er et sentralt begrep,

både når det gjelder energi og kommunikasjon. I tillegg har vi erfaringer og systemer til å håndtere store kundemasser for levering av tjenester til næringsliv og husholdninger. Det har vist seg at denne kompetansen er så verdifull at den etterspørres også av andre energiselskaper, og som vi derfor tilbyr blant annet som franchising. Nå er fiber og bredbånd blitt et forretningsområde som vi ekspanderer sterkt på - også i andre deler av landet og i Danmark. Men det er tale om store investeringer. Derfor er det helt avgjørende at vi har eiere som tenker strategisk og langsiktig. Forresten er det 100 år siden det første vannkraftverket innenfor Lysefamilien ble startet opp: Sviland i Sandnes i 1909. De som sto bak var ikke kvartalskapitalister, men samfunnsbyggere.

”Vår siste kontrakt er at vi skal levere naturgass fra Risavika til Stockholm.

- Det har lett for å oppstå debatter og konflikter omkring Lyses prosjekter, f. eks når det gjelder vindmølleparker, kraftoverføringsmaster og LNG?

- Alle vil ha varme i badegulvet og miljøvennlige løsninger, men ingen vil ha kabler eller rørledninger. Når konflikter oppstår mellom oss og andre interessegrupper, legger vi vekt på at alle våre tiltak skal være basert på Stortingets og regjeringens vedtatte mål for energi- og miljøpolitikken. Og selvsagt skal alle tiltak godkjennes av offentlig myndighet i henhold til lovgivningen. Myndighetsorganene er ansvarlige for at både de faglige, økonomiske og verdibaserte hensyn legges til grunn for saksbehandlingen. Dette er det politiske aspektet. Dernest må vi som

tiltakshaver sørge for at alle utredninger og analyser som går på risikovurderinger og samfunnssikkerhet, er skikkelig ivarettatt. Et uangripelig faglig grunnlag er avgjørende både for de politiske beslutninger som skal tas lokalt og sentralt, og for våre egne investeringsbeslutninger. Til slutt er det helt avgjørende at ”tredje sektor”, det vil si alle som direkte og indirekte berøres av våre tiltak, har full tillit til at den informasjon vi gir, er i samsvar med lover og forskrifter, og at vi er til å stole på. Vi må også være åpne på den usikkerhet som ligger i alle prosjekter av industriell og energirelatert karakter. Ikke minst på dette siste punktet er det rom for ulike vurderinger og derfor også konflikter. Det vi har lært - ikke minst av LNG-saken i Tananger - er at det krever stor innsats fra vår side, og tålmodighet - for å skape trygghet. Vi kan ikke uten videre ta for gitt, selv om vi har verdens beste fagfolk i ryggen, at de som er berørt av våre tiltak opplever den grad av trygghet som vi gjør. Dette stiller enormt store krav til oss. Det er alltid mottakeren som bestemmer om et budskap er mottatt!

UT AV GASNØR

- Dere gikk tidlig ut av eierposisjonene i Gasnor og satset dristig på å føre naturgass i rørledning fra Nord-fylket til Nord-Jæren. Dette har gitt grunnlaget for et distribusjonsnett for naturgass i Sør-Rogaland, samtidig som dere satser på å distribuere naturgass som LNG med skip

Lyse Energi AS er et energi- og kommunikasjonsselskap eid av 16 kommuner i Sør-Rogaland. Eierkommunene er Stavanger, Sandnes, Sola, Time, Klepp, Hå, Randaberg, Egersund, Strand, Hjelmeland, Rennesøy, Finnøy, Gjesdal, Lund, Bjerkreim og Kvitsøy. Omsetning 2008: 4,6 milliarder NOK, herav ca 20 prosent på telekommunikasjon. Konsernsjef er Eimund Nygaard.

fra Risavika i Tananger?

- For oss var det rene markedsmessige og økonomiske vurderinger som lå til grunn for den strategi styret valgte etter grundige analyser fra vår administrasjon. Vi la også til grunn resultatene av en full konsekvensanalyse. Våre eiere var klar over at gassrøret til Risavika både var en stor investering med en forholdsvis lang avkastningshorisont, og at beslutningen innebar strategisk risiko. Det eksisterende markedet på Nord-Jæren alene er ikke stort nok for en slik investering. Derfor er det avsetningsmulighetene for naturgass videre som er det sentrale momentet. Vi la til grunn at det er viktig å ha fleksibilitet i forhold til markedet. Det oppnår vi best med transport av nedkjølt gass, LNG, med båter som i størrelse er tilpasset markedet. Skal vi redusere risikoen til et akseptabelt nivå, må vi kunne snu oss raskt. Vår siste kontrakt er forresten at vi skal levere naturgass fra Risavika til innbyggere og næringsliv i Stockholm, forteller Rusdal med stolthet!

VINDENS ROLLE

-Det går seint med vindmøller i Norge og i Rogaland?

- Dette er også blitt et typisk eksempel på et konfliktområde hvor først og fremst

holdninger står steilt mot hverandre. Vi tror at vind vil spille en svært viktig rolle for Norge i framtidens energisamfunn, men om det blir havmøller eller møller på land som blir det store, er ikke godt å si. I denne forbindelse må vi være oppmerksomme på at en viktig faktor også er lednings- og kabelnettets kvalitet og kapasitet. Etter vår vurdering har Norge en stor samfunnsmessig utfordring i å oppgradere kraftoverføringsnettet til framtidens behov. Det gjelder både innlands og i forhold til Kontinentet. Her har nok Staten som eier forsømt sin oppgave, mener Rusdal.

STORT ANSVAR

- Det er litt av et ansvar du har tatt på deg ved å gå inn som styreleder i Lyse?

- Jeg var styreleder i Sandnes Energi til 1998 og har vært med i styret i Lyse siden starten - fra 2002, også som nestleder. Jeg er utdannet cand. real, nærmere bestemt astrofysiker. I utgangspunktet var det telekommunikasjonsteknologi som opptok meg mest. Visjonene for morgendagens energisamfunn er svært utfordrende og spennende. Dette er et område selskapet har framstående kompetanse på. Jeg synes at det er svært tilfredsstillende å bli vist den tillit det er å lede et

selskap av denne kaliber. At Lyse ligger i tet også når det gjelder miljø, appellerer både til min fornuft og mine følelser, avslutter Ivar Rusdal.

IVAR RUSDAL

- Ivar Rusdal, (1947) styreleder siden 2008.
- Medlem av Lyses styre siden konsernet ble dannet i 1998. Nestleder siden 2002.
- Administrerende direktør og redaktør i Jæren Avis AS og Jærbladet AS siden 1994. Cand. real fra Universitetet i Oslo (1973). - Tidligere praksis som bedriftsrådgiver i Forum Touche Ross, viseadm. direktør i Jonas Øglænd-konsernet og banksjef i Rogalandsbanken. - Også praksis fra offentlig forvaltning og shipping. Medlem av arbeidsutvalg og hovedstyre i Mediebedriftenes Landsforening.
- Medlem av arbeidsutvalget i den europeiske utgiverorganisasjonen ENPA (European Newspaper Publishers' Association). Tidligere medlem av bystyre og formannskap i Sandnes.

Vi bygger...

FRAMTIDEN

I over 40 år har vi vært

**total-
entreprenør**

med fokus på

- trygghet
- kvalitet
- gjennomføringskraft

-til det beste for kunden

**Block
Berge**
VI TAR ANSVAR

Tlf: 51 78 99 00 | www.blockberge.no

1.100 deltakere, 400 på workshop dagen før konferansen, 440 utstillere og 130 journalister fra 50 land. EVS24-sjef Harald N. Røstvik er meget fornøyd etter at verdens største kongress og utstilling med tema fremtidens nullutslippsbyer, bygninger og transportsystemer er vel overstått.

Blant de prominente gjestene var Fyrst Albert II av Monaco, Kronprins Haakon, EUs visepresident Margot Wallström og musiker Morten Harket. I tillegg deltok det meste av det som kan krype og gå av miljøekspertene innenfor transport og byplanlegging.

- Både faglig og arrangementsmessig ble det meget vellykket. Midt i finanskrisen klarte vi å dra 1.100 deltakere. Det er helt i overkant av det vi forventet på forhånd da vi planla dette før finanskrisen var et faktum. Eneste skjæret i sjøen var at en japansk delegasjon ble nektet utreise på grunn av frykt for svineinfluensa, forteller sivilarkitekt Harald N. Røstvik, som har vært styreformann for EVS24.

Presseomtale har det også blitt mye av. Massemediene i 13 land, blant dem Japan, USA, Kina og India, har allerede en uke etter at det var over, omtalt arrangementet i totalt nesten 140 artikler. I tillegg er EVS24 omhyggelig kommentert i fagtidsskrifter over hele verden. Bare i tiden før og under arrangementet omtales Stavanger og EVS24 nesten 7.000 steder på nettet, ifølge Google.

- Det viser at det i dag er mulig å skape omtale og oppmerksomhet uten et stort markedsføringsbudsjett. Vi har nesten ikke brukt penger, men heller benyttet oss av nettverk. Gjennom alt fra e-post til Facebook har vi nådd ut til titusener av dem som det er viktig for oss å nå, sier Røstvik til Rosenkilden.

OVERSKUDD

Det arrangementstekniske har også

gått knirkefritt, ifølge Røstvik, ikke minst takket være Stavanger Forum og deres erfaring med store arrangementer. Regnskapsmessig ligger det også an til et pent overskudd.

- Det er mange her som fortjener mye ros. Jeg har frontet arrangementet utad, men det er mange som har stått på for å få det til. Det har vært en fornøyelse å jobbe sammen med alle fra PST og Kongehuset til musiker Sean Theiss. Han er et kjent innslag i Stavangers bybilde, som underholdt med klassisk gitar under hele EVS24, og på den måten laget en egen fin stemning, sier Røstvik.

Og egentlig startet veien mot dette arrangementet allerede i 1985 da Røstvik selv og byggmester Steinar Drivflaadt tegnet og bygget Europas første nullutslippshus på Forus, via Hallvard Weens og Stavanger Forums initiativ – til arrangementet ble tildelt Stavanger i Monaco i 2006.

- Nå har vi levert en suksess. Fylkeskommunen stilte opp. Det samme gjorde Stavanger kommune og vi har skapt et meget positivt inntrykk av Norge og Stavanger overfor alle som var her. Mange av dem fikk også med seg 17. mai-feiringen. Jeg håper vi lokalt vil få noe ut av dette på lengre sikt, sier Røstvik.

FÅ LOKALE

Selve utstillingen og EVS24 Viking-rallyet fra Oslo til Stavanger ble godt besøkt av det lokale publikum. Det var imidlertid færre nasjonale og lokale deltakere enn vanlig under et EVS. Mens det normalt er rundt 60 prosent nasjonale konferanse-

Fylkesordfører Tom Tvedt og Kronprins Haakon studerte utstillingene til GM og Daimler under EVS24. Foto: EVS24.

deltakere, halvparten av dem lokale, var tilsvarende tall i Stavanger 15 prosent og 3 prosent.

- Vi har et høyt spesialisert program, som også omfatter byplanlegging og transport i videre forstand. Med en pris på 900 euro, er også terskelen høy for deltakelse. Men dette er som en teaterforestilling. Det skjer der og da, men opplevelsen, og ikke minst de kontaktene du får i pausen, tar du med deg. Jeg tror de som deltok sitter igjen med mye, sier Røstvik til Rosenkilden. Han forteller at lovordene nå hagler inn fra hele verden. Byens hoteller har gnidd seg i hendene.

Oppdraget i Stavanger er fullført. Nå har han levert stafettpinnen videre til millionbyen Shenzhen i Kina, som skal arrangere EVS25 til neste år.

Tekst: Egil Hollund

Neste møte kommer til å gå på engelsk, håper det går greit for deg?

NEI NEI NEI!!!
#@%?!*!*\$

JADA, DET ER IKKE NOE PROBLEM...

Learn to speak with confidence

Now also in Stavanger!

Berlitz

☎ 23 00 33 60
www.berlitz.no

Since 1828, the Bureau Veritas Group has consistently built recognized expertise, helping clients comply with standards and regulations relating to Quality, Health & Safety, Environment, Certification and Corporate Social Responsibility. Bureau Veritas deploys multidisciplinary skills from over 40,000 employees in 170 countries and laboratories worldwide.

Our services – Oil & Gas Norway

■ **Conformity Assessment**

- Design Review of all major systems such as Process, Mechanical, Piping, Structure and Safety
- Overall project certification covering Engineering, Procurement, Construction and Commissioning

■ **Third party Inspection**

- Imposed by applicable local codes or regulations
- Based on sector specific requirements or recognized international standards
- Based on Client's own schemes, standards or requirements

■ **Bureau Veritas's world wide services**

For more details, please contact Steinar Grønsand

- +47 51574007 / +47 95740804
- steinar.gronsand@no.bureauveritas.com

Stokkamyrveien 18,
4313 Sandnes

www.bureauveritas.com

Achilles: 26230

MOVE FORWARD WITH CONFIDENCE

Webdesign

med fokus på kunden

Send forespørsel til post@hesby.net eller ring 51 53 20 53

Hesbynett kan levere dine nettbaserte behov:

- Webdesign
- Webhotell
- Domener
- Mailløsninger
- Exchange

HESBYNETT

Resources Global Professionals er et multinasjonalt konsern med opprinnelse fra Big 4. Selskapet er notert på Nasdaq (RECN) og omsatte for 840 MUSD i forrige regnskapsår. 4000 medarbeidere fra 90 kontorer bistår kunder i 56 land. Vi tilbyr de beste løsnings- og resultatorienterte konsulentene innen økonomi, finans, risk management, supply chain management og information management.

Våre erfarne medarbeidere hjelper kunden å gjennomføre prosjekter og kan midlertidig overta ansvaret for linjefunksjoner. Resourceskonsulenten har bred erfaring fra revisjon og konsulentvirksomhet i tillegg til operativ virksomhet, noe som muliggjør rask forståelse av kundens behov.

Tlf. 51 93 88 20 Hospitalsgata 4, 4006 Stavanger www.resourcesglobal.no

Hjemvendt toppforsker slår alarm

Etter 17 år med suksess i utlandet vendte professor Simon Geir Møller hjem til Stavanger. Det skulle han ikke ha gjort.

Simon Geir Møller

Bla om >>>

• Mangler det mest elementære • Uforutsigbar

Den prisbelønte planteforskeren Simon Geir Møller ble i 2006 hentet hjem til Universitetet i Stavanger (UiS) etter 17 år med studier og forskning i USA og Storbritannia. Etter tre års blodslit i spissen for 35 forskere, stiller han spørsmål ved Universitetets evne og vilje til satsing på bioteknologi.

Tekst: Harald Minge
Foto: Philip Tornes/BITMAP

“Professor-kupp for UiS” var tittelen på en artikkel i Aftenbladet 22. oktober 2005. Universitetet hadde akkurat fått Simon Geir Møller (39) til å signere en ansettelseskontrakt. Stavanger-mannen hadde vært i utlandet helt siden studietiden, men nå var han lysten på å komme hjem for å bygge opp noe i Stavanger. Det internasjonale nettverket var opparbeidet og anerkjennelse oppnådd gjennom flere prestisjetunge forskerpriser. Daværende dekan Arild Bøe og rektor Ivar Langen hadde dessuten overbevist han om at de mente alvor med å satse på biologisk kjemi ved Universitetet.

MANGLENDE SATSING

Etter tre år som leder for Centre for Organelle Research (CORE), har imidlertid Møller blitt skeptisk. Manglende satsing og pengemangel har gjort at han og de 35 andre forskerne ved UiS-senteret er i ferd med å miste noe av motivasjonen.

- Vi har oppnådd mye i løpet av disse årene, resultater som har vekket oppsikt internasjonalt. Akkurat nå ser det for eksempel ut som om vi står foran et gjennombrudd når det gjelder malariavaksine. Tenk på den industrielle betydningen det kan få? Forskningsrådet evaluerte oss nettopp, og ga oss topp score. Rådet presiserte at vi er unike i Norge, publiserer best og burde bli støttet fra universitetet. Likevel ser jeg ikke den store prioriteringen, sier Møller.

Toppforskeren beskriver et senter som ikke har råd til det mest elementære.

- Vi skal flytte driften til Måltidets hus, og det siste året har jeg stort sett brukt tiden til å bestemme hvor mange stikk-kontakter vi skal ha i de nye kontorene og laboratoriene, farge på vinyl belegg og så

videre, i stedet for å gjøre det jeg egentlig kan. Det økonomiske fundamentet er ikke bare svakt, men uforutsigbart. Midlene fra Forskningsrådet og EU varierer hele tiden, og det samme gjør tilskuddene fra Universitetet. Fra UiS har vi fått 12 millioner kroner de siste tre årene (i forhold til de 42 millionene CORE har skaffet fra eksterne kilder), og vi aner ikke om det kommer mer. Vi har en konto hvor det normalt står noen penger, men jeg tror den er i minus. Vi får håpe det kommer noe inn, sier Møller oppgitt.

HAR IKKE INNFRIDD

Han mener satsingen som han ble forespeilet i 2006 ikke er innfridd.

- Dette er jo helt i utakt med regionens ambisjoner om å satse på kompetanse og forskning. Vi bruker biologiske metoder for å forstå funksjonen av celler og forsker på jordbruk, planter, sykdom, matindustri og medisin. Dermed åpnes det for en helt ny industri i regionen hvor vi kan finne nisjer innenfor områder som mat og fornybar energi. Men det ser dessverre ut til at vi lar denne muligheten gå fra oss. Da jeg ble tilbudt jobben i Stavanger fikk jeg høre om et universitet som ikke var så konservativt som de andre, men med kortere kommandolinjer, vilje til satsing og handlingskraft. Det viste seg dessverre å være noe feil, sier Møller, som ikke mener at dette bare handler om penger.

HVORFOR SKAL ALLE FÅ FORSKER?

- Pengemangelen er argumentet vi blir møtt med, men stikkordet er prioritering. Hvorfor satser ikke UiS på spesielt utvalgte prosjekter og gjennomfører disse? Her ved Universitetet er holdningen at alle skal få forske, uten at det stilles tydelige nok krav til innsats og resultater. Fra andre universiteter jeg har jobbet for i USA og Storbritannia har forskerne blitt evaluert og bedømt på resultatene, det samme skjer ved UiO. Etter min mening må du faktisk publisere resultater og bidra til å skaffe eksterne

Vi har en konto hvor det normalt står noen penger, men jeg tror den er i minus. Vi får håpe det kommer noe inn.

Simon Geir Møller

midler hvis du skal være forsker. Ved å gi litt til alle blir vi bare halvgode i alt. UiS er et trivelig sted å være, men man må rett og slett tåle at en viss del av staben er sure på grunn av at de ikke får forske, sier Møller.

Han tror at en ekstern evalueringskomité ville vært sunt for Universitetet.

- En gjennomgang av hele organisasjonen, prioriteringene og arbeidsformene ville vært nyttig.

FØLER SEG DELVIS LURT

- Føler du deg lurt av Universitetet?

- Til en viss grad, men ikke av de som ansatte meg for de har sluttet. Hadde jeg visst hvordan dette ville utarte seg, ville jeg tenkt meg om en gang til før jeg satte kursen mot Stavanger. Tidligere kollegaer i inn- og utland lurer på hvorfor professorer ved UiS må bruke tiden på en mengde ting som egentlig ikke professorer burde gjøre. Ett eksempel: Det var vi som ga

økonomi • Mener for mange får forske ved UiS

Manglende satsing og pengemangel har gjort at den prisbelønte planteforskeren og professoren Simon Geir Møller og hans 35 andre forskere ved UiS, er i ferd med å miste motivasjonen. Nå synes han at det begynner å bli flaut.

München ideen til å etablere et Center for Organelle Research i Tyskland. I løpet av kort tid har de fått et enormt forsprang fordi de faglig ansatte får støtte og lov til å konsentrere seg om forskning! Med andre ord, de er sett på som en prioritering. 70 prosent av forskerne i CORE er utlendinger med en attraktiv spisskompetanse og imponerende arbeidskapasitet. Jeg vet ikke hvor lenge vi klarer å holde på dem, sier Møller, som nå etterlyser et tydelig standpunkt fra Universitetet:

- Vi trenger noen svar! Vil de satse på oss eller vil de det ikke? Hvis UiS ikke har råd til å etablere senteret, så er det helt ok, men dette bør formidles tidlig slik at alle forstår rammene. Jeg for min del aner nemlig ikke hva som skjer framover, og dette begynner rett og slett å bli litt flaut, avslutter Simon Geir Møller.

Dekan Per Arne Bjørkum ved det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet ønsker ikke å kommentere utspillet fra Møller.

Universitetsdirektør Per Ramvi har følgende kommentar:

- Opprinnelig satsing på senterutvikling av CORE startet da Simon Geir Møller ble tilsatt i 2006.

Jeg hadde et møte med daværende dekan Arild Bøe og Simon Møller. Simon skisserte et behov på 12 -15 millioner kroner fra UiS. Jeg sa i møtet at jeg ikke hadde disse pengene, men at jeg var innstilt på å skaffe dem tilveie underveis; og at han fikk stole på det som grunnlag for oppstart/satsing. Det gjorde han, og dette er siden fulgt opp. Jeg har før jul hatt møte med Simon, dekan Per Arne Bjørkum, instituttleder Hjertager og forskningsdirektør Bergesen hvor vi var enige om at det skulle settes opp videre økonomisk status og behov. Jeg kan ikke se å ha mottatt dette fra fakultetet, men er fortsatt innstilt på å skaffe tilveie det som trengs, sier han.

Ramvi mener derfor at det ikke er riktig

at UiS-ledelsen ikke prioriterer CORE.

- Tvert imot. Senteret er topprioritert og gis all mulig støtte. Simon og miljøet hans har vært usedvanlig flinke til å hente inn eksterne midler, ikke minst fra Forskningsrådet, men senteret må også sikre seg tilstrekkelig støtte fra TN-fakultetet. Jeg beklager for øvrig sterkt om Simon og miljøet ikke føler seg prioritert, avslutter Ramvi.

SIMON GEIR MØLLER

- Professor ved UiS i biologisk kjemi
- Professor II ved Rockefeller University, New York
- Professor II ved SUS, NKB

Awards:

- SEB Presidents Medal in Cell Biology
- FESPB Young Investigator Award
- EMBO Young Investigator (eneste i Norge)
- Innovasjonspris UiS/IRIS

Har de noen framtid i Sta

- Til topps i forsker-konkurranse
- Kritiske til ensidig oljefokus
- Mener UiS er for snevert

De gikk til topps i konkurransen Unge forskere 2009, men savner et bredere fokus på forskning og utdanning i Stavanger-regionen. Jørn Kløvfjell Mjelva(18) og Eva Holthe Enoksen(19) mener vi har en lang vei å gå før vi kan være stolte over et fullverdig universitet.

Tekst: Elianne Strøm
Foto: Haagen Tangen Eriksen/
BITMAP

De to savner litt mer mangfold og bredde i byen, og føler begge et visst forventningspress i regionen om at det er "oljå" de bør satse på nå når de forlater videregående og skal velge videre utdanning. - Det er et sterkt petroleumsfokus her som gjør at vi som ikke ønsker den retningen må forlate byen og studere i andre byer, sier Jørn Kløvfjell Mjelva.

ELEVER VED KONGSGÅRD

Kløvfjell Mjelva og studiekamerat Eva Holthe Enoksen er begge elever ved Kongsgård videregående skole. Begge gikk til topps i konkurransen Unge forskere 2009, og dermed skal de delta ved London International Youth Science

Eva Holthe Enoksen (19)

Kongsgård videregående skole

- Fikk førstepris for sin oppgave "Krigen og folkemålet - kva hadde 1938-rettskrivinga å seia for språktiden under andre verdenskrig"

Framtid: Forsker

Forum (LIYSF) i juli. Som så mange av deres studiekamerater som går ut fra videregående nå, er de i disse tider i ferd med å beslutte hva de skal gå videre med. Til høsten har de har planene klare, de tar begge et friår fra studiene, blir boende i Stavanger, men til neste høst bærer ferden til hovedstaden for filosofi- og fysikkstudier. Om de noen gang kommer

tilbake er de usikre på.

- Nesten alle jeg kjenner flytter fra byen etter endt videregående skole. Tilbudet på UiS er for dårlig for oss som ønsker noe annet enn petroleum, sier Holthe Enoksen.

- Før vi klarer å sette i gang med noe annet her, må universitetet først bli et

”

Det brukes mer enn gjerne penger på arrangement som Stavanger2008, men penger til forskning har vi ikke.

Er
vi i
med å gro fast her?

Holthe Enoksen stiller seg dette spørsmålet. Hun mener at regionen må prøve å se litt utover og forbi petroleumsfokuset.

- Når det vi har tar slutt om 50 år, hva sitter vi da igjen med, sier Kløvfjell Mjelva. Vi mangler flere miljøer her i regionen. Vi må skape mangfold. Gjøre plass til flere. Det krangles i regionens største avis om Ryfast og fødeløft. Bedehustilhørere krangler med de homofile, men hva er egentlig viktig? Vi må stimulere til flere miljøer i regionen. Da styrker vi også trivselsfaktoren og skaper mangfold sier han.

- Forskning er viktig. Det å kunne skape noe nytt, legger Holthe Enoksen til. - Hvis vi får et oppegående litteraturhus kan det være en mulighet for forskjellige miljøer å møtes, sier Kløvfjell Mjelva. Men legger til at det må være åpent og interaktivt.

KOMMUNENE MÅ SAMARBEIDE

De synes begge to at de næringspolitiske diskusjonene i media for tiden bærer preg av at vi vil være best, og helst "bedre enn de andre". Men de tror at Norge som helhet vil stå sterkere dersom det samarbeides på tvers av kommunegrensene.

- Vi må kunne produsere kunnskap i en region, og produsere olje og gass i en annen, sier Kløvfjell Mjelva.

- Det som er flott med denne regionen er jo viljen til å samarbeide for å få til noe. På den annen side er det litt underlig at alle politikerne i denne byen sitter rundt samme bord og legger planer sammen, sier Holthe Enoksen. Hun stiller seg undrende til de prioriteringer som gjøres i regionen:

- Det brukes mer enn gjerne penger på arrangement som Stavanger2008, men penger til forskning har vi ikke.

Hvilke langvarige konsekvenser fikk vi av Stavanger2008 som et bredere fokus på utdanning og forskning ikke kan måle seg med? Vi trenger en mer åpen region, hvor det er rom for alle. At det er litt mer takhøyde her, kan tjene hele regionen, avslutter hun.

Jørn Kløvfjell Mjelva (18)

Kongsgård videregående skole

• Fikk førstepris for sin oppgave "Nasjonalbegrepet i norsk essaylitteratur"

Framtid: fysikk og filosofi

ordentlig universitet, legger Kløvfjell Mjelva til.

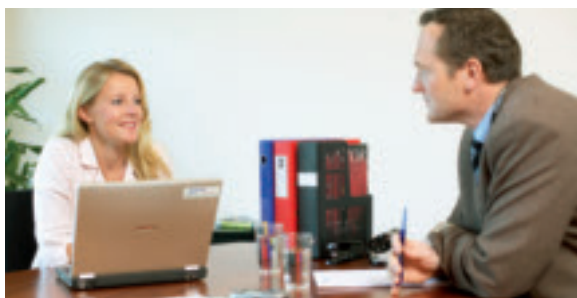
BETYDNINGEN AV GODT UNIVERSITET

Eva Holthe Enoksen mener at et godt universitet er viktig, også for å gjøre regionen attraktiv for andre. Men for å få til dette må også det som ligger rundt et godt universitet legges til rette:

- Kollektivtransporten for eksempel. Det er jo umulig å komme seg rundt, for å ikke snakke om studentboliger. Studentsamfunnet/byen er dessuten nærmest ikke-eksisterende. Mitt inntrykk er at det meste dreier seg om næringslivet og dets interesser. Men hva med det som ligger rundt? spør Kløvfjell Mjelva.

Kreftsykepleier/fagansvarlig Ragnhild Stangeland, Prosjektleder Nina Gothlibsen, Kreftsykepleier Line Kjær Jakobsen hjelper kreftrammede, deres pårørende og etterlatte i Rogaland. Foto: Kreftomsorg Rogaland.

Din lokale kompetansepartner:
Revisjon. Virksomhetsutvikling.
Internkontroll. Skatt og avgift.*

PricewaterhouseCoopers, Pb 1508, 5505 Haugesund
PricewaterhouseCoopers, Pb 8017, 4068 Stavanger
www.pwc.no - 02316

*connectedthinking

PRICEWATERHOUSECOOPERS

ansatte blir alvorlig syk

Kreftomsorg Rogaland hadde sitt første ordinære driftsår i 2007.

KOR har som sine primære oppgaver å gi hjelp og omsorg på flere områder, til kreftrammede, til pårørende og til etterlatte. KOR har som formål å være en ressurs for kreftrammede og deres pårørende. For dette formål skal de drive omsorgs- og kompetansesenter i Rogaland. KOR er en uavhengig stiftelse og politisk nøytral.

KOR har kontor i Stavanger og Haugesund.

KOR sine medlemmer består av enkeltpersoner, bedrifter, kommuner, offentlige etater.

For mer informasjon/medlemskap:
www.kreftomsorgrogaland.no

Hva gjør du som leder når en i din bedrift er alvorlig syk? Hva skal du si, og hvordan skal du si det? Kreftomsorg Rogaland (KOR) opplever at veldig mange sier at de ikke ønsker å komme tilbake til arbeidsplassen sin. Hovedgrunnen er at de opplever at de er blitt "glemt" i den tiden de har vært borte fra jobben.

Tekst: Elianne Strøm

- Det er selvsagt ikke vondt vilje fra arbeidsplassen som gir dem den opplevelsen, men heller at arbeidsgiver og kollegaer ikke helt hva de skal gjøre, sier Arvid Nesse, daglig leder i Kreftomsorg Rogaland (KOR). Organisasjonen ble etablert i 2007, da Kreftforeningen besluttet å legge ned det lokale omsorgssenteret i Rogaland. KOR viderefører tilbudet om hjelp og støtte til kreftrammede, pårørende og etterlatte.

-Vi arbeider mye med familier hvor en av foreldrene er syk og vi har et stort fokus på barn og unge som pårørende, sier han.

Nesse trekker fram at de legger stor vekt på at alle deres tilbud er gratis for dem som benytter seg av dem. Det er viktig for dem at de midler som blir samlet inn lokalt går tilbake til arbeidet i regionen, og ikke forsvinner i en nasjonal administrasjon.

- Det er viktig for oss at vi kan vise igjen og ikke minst få gi noe igjen. Vi vil svært gjerne at våre bidragsytere ser hva vi har fått til med deres støtte sier han.

STØTTE TIL BEDRIFTER

Dessverre er kreft noe som rammer flere og flere, og de fleste av oss kjenner noen som er eller har vært rammet. Mange kreftrammede får heldigvis behandling med positivt utfall. De aller fleste av disse skal tilbake til aktivt arbeid igjen, og da er det viktig at arbeidsgiveren er forberedt. KOR tilbyr kurs innen kommunikasjon, veiledning og støtte, samt undervisning til helsepersonell, arbeidsplasser og andre som møter kreftrammede.

Sammen med NAV jobber nå KOR med et nytt prosjekt som vil kunne hjelpe bedriftsledere med å være forberedt når noen i bedriften blir syke og ikke minst

når de kommer tilbake etter en sykdomsperiode.

- Vi ønsker å kunne være en støttespiller både for arbeidstaker og arbeidsgiver. Det er viktig at begge parter får en bevisstgjøring av situasjonen og vet hva de skal forholde seg til. Vi går igjennom praktiske opplysninger og ser på hvilke muligheter som finnes, sier han. Prosjektet innbefatter også bedriftens rolle når en medarbeider har sykdom i familien eller møter andre tøffe utfordringer i hverdagen. Det er viktig at bedriften har en plan på hvordan dette skal håndteres. KOR kan lære bedriften enkle nøkler som kan få medarbeideren til å føle seg som en del av staben, også under langvarig fravær.

- Noen ganger kan jobben være et fristed, og da bør man tenke litt over hvordan og hva man sier til vedkommende, sier Nesse. For eksempel så kan det være vondt dersom ti mennesker en møter på arbeidsplassen legger ansiktet i alvorlige folder og spør med en medfølelse (medlidende) stemme; - Hvordan går det med deg nå? forklarer han.

ÅPEN DIALOG

Nesse mener det er viktig å skape en åpen dialog. For noen kan det kanskje være godt at mange spør, mens andre ønsker at bare få spør, eller at en selv bestemmer om og når en ønsker å prate. - Vi må våge å snakke om de vanskelige tingene. Vi arbeider innenfor et område som gir utfordringer for mange, når det kommer til temaet rundt god kommunikasjon - hva vi sier, og hvordan vi sier det til hverandre, avslutter han.

Daglig Leder: Arvid Nesse
Foto: Kreftomsorg Rogaland.

Mannen som skal bygge

Først Rennfast så Ryfast! Da Statens Vegvesen trengte en erfaren prosjektleder til byggingen av Ryfast ringte de som vanlig Tor Geir Espedal. Mandag 10. august begynner han i ny jobb.

Tekst: Harald Minge
Foto: Philip Tornes/BITMAP

Den nåværende Kolumbus-sjefen har i perioder vært en av Stavangers mest utskjelte personer. Nå går han til en jobb som ikke akkurat er mindre utsatt. Å bygge verdens lengste undersjøiske tunnel lukter kostnadssprekk og forsinkelser lang vei. Dessuten er ikke engang byggingen av Ryfast endelig vedtatt, og blir det nei er det jo ikke akkurat behov for en prosjektleder.

- Hehe, jeg må si at jeg har kjent litt på akkurat det. Derfor finstuderte jeg Nasjonal transportplan før jeg sa ja til jobben. Det som gjenstår er jo en endelig kvalitetssikring av kostnadene og et stortingsvedtak når det gjelder bompenggeinnkrevingen, men jeg føler meg trygg på finansieringen. Vi har akkurat vært gjennom en ny anslagsprosess og det er ikke kommet fram noe som tyder på at prisen blir høyere. Det er gjort et langt mer omfattende og detaljert arbeid når det gjelder kostnadsberegning i dette prosjektet enn hva Rennfast angikk, sier han.

INGEN OVERRASKELSER

Espedal har ansvaret for å gjennomføre byggingen av verdens lengste undersjøiske tunnel. I utgangspunktet skulle man tro at overraskelser som får kostnadsrammene til å sprengte, kan dukke opp der nede i dypet.

- Jeg forventer ingen overraskelser.

Først bygde han Rennfast, og nå står Ryfast for tur! Kolumbusjef Tor Geir Espedal blir prosjektleder for det gigantiske fastlandsprosjektet med byggestart i 2012.

Det er foretatt grundige seismiske undersøkelser og vi vet hvilke type fjell som er der. Noen svakhetssoner er det, men her i Stavanger har vi erfaring og ingeniør-geologkompetanse til å takle det. Og om du bygger en tunnel over eller under vann har i grunn mindre betydning, sier han.

- Tror du at økt kapasitet i bygg- og anlegg kan få prisen ned?

- Det har vært diskutert i det siste, og kanskje vil markedssituasjonen slå ut positivt. Lite tyder i hvert fall på at prisstigningen vil fortsette. En del kostnader, som for eksempel betong vil nok gå ned,

men en tung post er personalkostnader og lønnsbildet vil nok holde seg, sier han.

I perioden fram til endelig stortingsbeslutning er fattet, vil Espedal jobbe med og skaffe til veie et best mulig beslutningsgrunnlag. Så må han etablere en prosjektorganisasjon på rundt 35 personer.

KONTOR PÅ ANLEGGET

- Arbeidet vil bli organisert omtrent som da vi bygde Rennfast. Det er viktig at prosjektledelsen har nærhet til anleggsområdet, så derfor bygger vi en brakkerigg

der arbeidet vil foregå. Hvor det blir, er ennå ikke avklart, sier han.

Espedal var veisjef i perioden 1996 til 2002. Høgsfjordsjøen var på trappene og veisjefen satt med ansvaret. Men så snudde det.

- Vi hadde kommet til et punkt hvor det var vanskelig å få noen politisk avklaring på Høgsfjordprosjektet. Så kom Ryfast inn med full tyngde, og vi i Vegvesenet innså at vi var nødt til å utrede alternativet. Etter hvert sa jo fylkestinget nei til Høgsfjord og ba oss heller jobbe med Ryfast, og resten av historien er jo kjent.

- RYFAST-PROSESSEN VAR BRA

Mange vil hevde at Ryfast sliter med et imageproblem. De fleste forbinder ikke fastlandsforbindelsen med et supersonisk hitec-prosjekt og fantastisk ingeniørkunst, men langdryge prosesser, politikere som kranglet og rapporter som ble hemmeligholdt.

- Jeg kan være enig i at man har måttet gå mange runder, men det er oftest helt nødvendig når det gjelder så store prosjekter. Mange mennesker er berørt, spesielt på Hundvåg og Tasta, og de må bli hørt. Endringer har blitt gjort, hensyn

er tatt så prosessen har vært god, sier Espedal, som er spesielt glad for at trafikken i Stavanger nå går under jorden.

- Ingen støy eller forurensing, bilene forsvinner ned i bakken. Store deler av trafikken på Tjensvoll og Storhaug vil bli borte og vi får rett og slett en bedre by.

- Er det ingen utfordringer som gjør deg bekymret?

- Jeg tenker nok en del på hvordan vi skal få avviklet trafikken på Motorveien når vi tross alt skal grave en tunnel i enden av den. Her blir det dessuten mye anleggstrafikk som vi må få regulert. Hva vi gjør med massene som sprenses ut

” Jeg tenker nok en del på hvordan vi skal få avviklet trafikken på Motorveien når vi tross alt skal grave en tunnel i enden av den.

er heller ikke avklart, sier Espedal, som har sterke familiære bånd til Forsand, en kommune som ikke akkurat har sans for den nye fastlandsforbindelsen.

- Far min var fra Øvre Espedal, og jeg har to eldre brødre som ferdes mye der. Han ene er sterkt imot Ryfast, og jeg kan forstå ham. Forsand blir en avkrok når fergeforbindelsen forsvinner, og mange av de som bor der har innrettet livet etter å jobbe i Sandnes. De får en lang reise når de må via Ryfast, sier Tor Geir Espedal, som ser fram til å ta fatt på oppgaven.

- Vi kommer trolig i gang i 2012 og byggeperioden vil vare fram til 2017. Jeg ser tilbake på byggingen av Rennfast med glede, og vi ble alle nær knyttet til prosjektet. At riksantikvaren har foreslått å verne anlegget er fantastisk.

Jobben som Kolumbus-sjef legger han nå bak seg.

- Det blir vemodig å slutte, og dessuten har kollektivtilbudet i regionen blitt bedre i det siste. Jeg legger imidlertid ikke skjul på at det til tider har vært ubehagelig med bråk, avisoppslag og sinte kunder. Vi i Kolumbus ble sittende igjen med svarteper, selv om det tross alt var Veolia som kjørte bussene, avslutter Tor Geir Espedal.

Medlemmene har talt:

90 prosent er fornøyd med

I en ny medlemsundersøkelse i mai oppgir over 90 prosent av medlemmene at de er tilfreds med foreningens arbeid og aktiviteter. Næringsforeningen beskrives først og fremst som samfunnsbevisst, og deretter som dagsordenssettende, oppdatert og troverdig. Nettverket og møtetilbudet er de viktigste årsakene til medlemskap.

Tekst og grafikk:
Trude Refvem Hembre
Foto: Hild Bjelland Vik/BITMAP

Målet med undersøkelsen er å kartlegge hva medlemmene mener er viktig eller mindre viktig i arbeidet med å forbedre medlemstilbudet. I tillegg ønsket vi å sammenligne med resultatene fra forrige undersøkelse som ble gjort i 2006 for å se utviklingstendenser. Alle de 3.410 medlemmene i Næringsforeningen som har epost fikk elektronisk undersøkelse tilsendt, og responsen var på 17 prosent. Resultatene er viktig input til styre og administrasjon.

STRATEGI OG LEDELSE INTERESSANT

Kun to prosent av respondentene er under 30 år, 19 prosent er mellom 30-40 år, 34 prosent er mellom 40-50 år, 30 prosent er mellom 50-60 år og 15 prosent er over 60 år. 73 prosent er menn og 27 prosent kvinner har svart. Det er ingen store forskjeller i tilbakemeldingene med hensyn til kjønn og alder, med unntak av grunnen til medlemskap. Her oppgir de under 40 år at nettverk og møteaktiviteter betyr mest, mens de over 60 år mener at næringspolitisk arbeid er mer viktig enn de yngre medlemmene.

På spørsmål om hvilke tema/fagområder som er mest interessant å delta på, fikk vi store forskjeller i forhold til alder. Jo høyere alder, desto mer opptatt er medlemmene av næringspolitikk. De yngre medlemmene foretrekker tema innen markedsføring/merkevarebygging og sosiale nettverkssamlinger. Samtlige under

30 år er interessert i motivasjonstema. Alle aldersgrupper er i meget høy grad interessert i ledelse/strategi og motivasjon.

INGEN FORSKJELL PÅ SANDNES OG STAVANGER

65 prosent av medlemmene er lokalisert i Stavanger, 15 prosent i Sandnes, seks prosent i Sola og 14 prosent i øvrige kommuner i regionen. Medlemmene i Stavanger, Sandnes og de øvrige kommunene er like fornøyd med Næringsforeningens arbeid både i spørsmål om infrastruktur som Ryfast, Rogfast og E39 og i saken om kommunestruktur i regionen. Foreningen kan bli enda bedre på gjennomslagskraft, men scorer høyt både på åpenhet og samfunnsengasjement.

POTENSIAL FOR ROSENKILDEN.NO

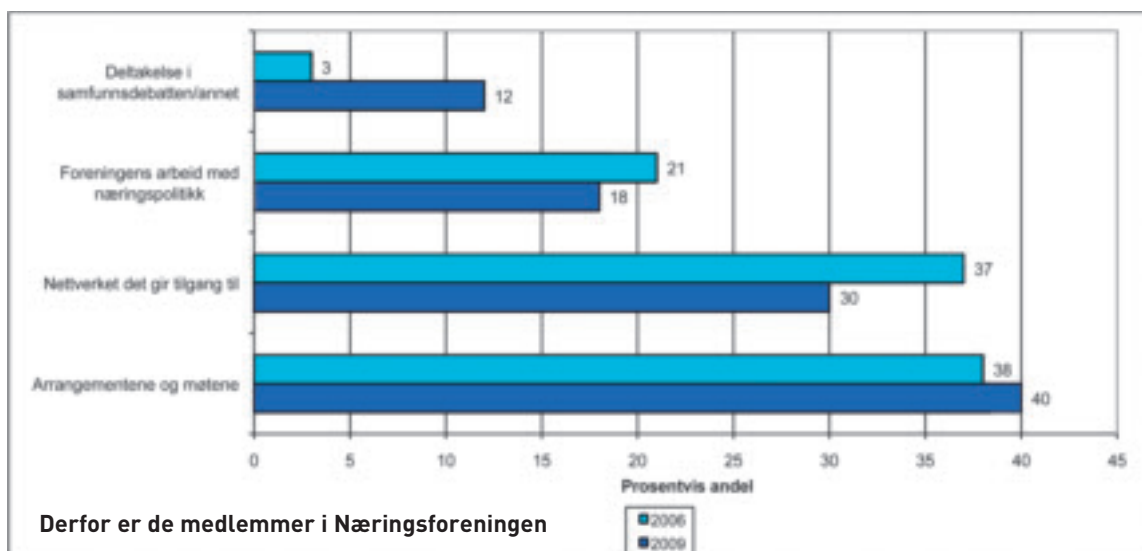
Kun 0,2 prosent av medlemmene besøker daglig Næringsforeningens internettside, men 7 prosent er ukentlig innom web-siden. 85 prosent av medlemmene er fornøyd med Rosenkilden. 99 prosent av medlemmene melder seg på møter via epost. Kun ti prosent bruker den trykte aktivitetsplanen. Derfor går trykksaken

ut, men vi beholder møteoversikten på internett.

SOLAND FORNØYD

- Næringsforeningen har igjen fått bekreftet at medlemmene mener vi gjør en god jobb for dem. Selvfølgelig kan vi bli bedre – ikke minst ved å ligge i forkant av utviklingen, sier Jostein Soland, adm. direktør i Næringsforeningen. Han tenker særlig på å bli enda bedre til å fange opp spørsmålene som opptar medlemmene.

- Administrasjonens oppgave er å formidle disse til styret for så å få disse på vår felles dagsorden ved bruk av våre møteplasser, trykksaker og elektronisk kommunikasjon. Undersøkelsen forteller igjen at medlemmene våre er aller mest opptatt av spørsmål som går på ledelse og markedsføring. Samtidig leser vi av tilbakemeldingene at det er viktig at vi engasjerer oss i de store samfunns-spørsmålene. Disse gir viktige rammer for næringslivets konkurransekraft. Slik tolker vi også svaret på spørsmålet om vi skal arbeide med forvaltningsstrukturen i regionen: 85,4 prosent av våre medlemmer mener at vi skal bruke tid og krefter på dette arbeidet...

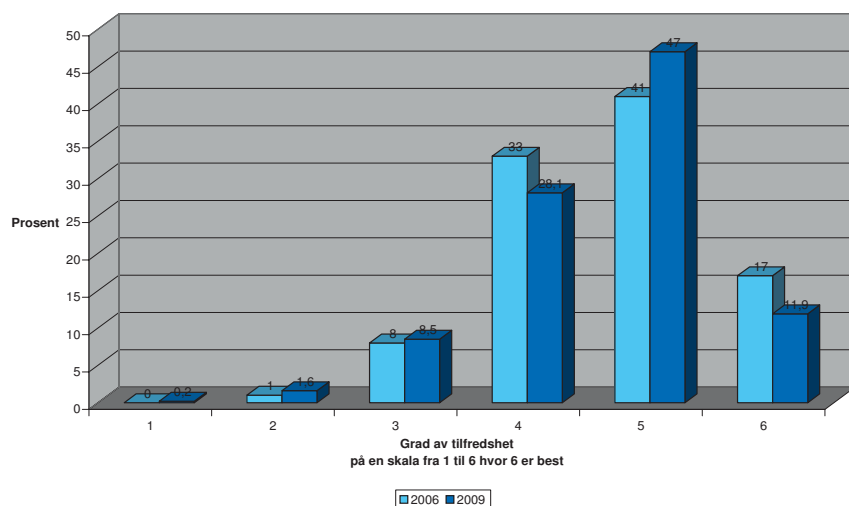

Næringsforeningen!

Bak fra venstre: Siri Forgård, Roald Bergsaker, Rachel Ketelaars, Elianne Strøm, Tone Haddeland, Frode Berge, Inger Tone Ødegård, Helge Gunnar Nesse og Harald Minge. Foran fra venstre: Jostein Soland, Guro Andersen, Marit Sørås og Trude Refvem Hembre.

Næringsforeningens medlemsundersøkelse

Tabellen viser total tilfredshet som medlem. Score på 1 er svært misfornøyd og 6 er svært fornøyd. Gjennomsnittet er 4,6.

DE TI VIKTIGSTE FUNNENE

- 90% mener Næringsforeningen har et godt renommé.
- 85% mener NiS taler deres sak i Kommunestruktur-spørsmålet.
- 93% mener NiS taler deres sak i E39-arbeidet.
- 88% mener NiS taler deres sak i Rogfast.
- 79% mener NiS taler deres sak i Ryfast.
- 85% er fornøyd med Rosenkilden.
- 90% mener at ressursgruppene medvirker til at NiS får god kontakt med regionen.
- 95% ville anbefalt medlemskap til andre.
- 93% mener at de er medlem neste år også.
- 70% er medlem pga medlemsmøtene og nettverket Næringsforeningen tilbyr.

Restaurantkongen satser i

Arne Ø. Joakimsen vil investere ti millioner kroner i løpet av året – dersom han får det som han vil. Stavangers ukronede restaurantkonge utelukker heller ikke at han vil vokse til flere byer over hele landet. – Det er nok av henvendelser og jeg har lært at vi aldri skal si at vi har nådd vår størrelse, sier Joakimsen til Rosenkilden.

Jeg har vært såpass lenge med at jeg vet det går i bølgedaler. Når jeg investerer, tenker jeg langsiktig, sier Arne Ø. Joakimsen.

Tekst: Egil Hollund
Foto: Philip Ternes/BITMAP

- Jeg er blitt beskyldt for først og fremst å tenke penger. Men det er ikke det som er drivkraften. Det handler om å skape noe med egenart - noe ekte, sier Arne Joakimsen til Rosenkilden.

Og han har skapt noe helt enormt siden han startet for seg selv i 1988. 350 ansatte og en omsetning som i år vil nærme seg 200 millioner kroner. Det gjør Arne Joakimsen AS til en av de største aktørene i norsk restaurant- og utelivsbransje. Og at Joakimsen selv er engasjert - er det ingen tvil om. Vi møter han på N.B. Sørensens Damskibsexpedition - som åpnet dørene i 1993 og siden den gang har vært en av byens mest besøkte og profilerte restauranter. Han forteller historien om hvordan han overtok både lokalene og firmaet - som for de som ikke vet det - er en auten-

tisk damskipsekspedisjon med røtter helt tilbake til 1876. Han forteller om hvordan alt er gjort for å finne tilbake til det opprinnelige sjøhuset fra 1700-tallet, hvorfor han hentet en grønn veteranvarebil fra England før åpningen - og hvordan han engasjerte seg i restaureringen av veteranbåten "Hundvåg I" for å gjøre damskipsekspedisjonen komplett.

- Vi har ennå til gode å kopiere noen konsepter fra utlandet. Det er ikke min stil. Jeg liker å lage noe som er autentisk. Maten vi serverer er også ekte og laget fra bunnen av. Det er ikke halvfabrikater og ferdigmat, påpeker han.

KOKK MED DIREKTØRBAKGRUNN

Men selv om N.B. Sørensens Damskibsexpedition nok er den mest profilerte av Arne Joakimsens AS sine konsepter med NM-vinner Alexander Østli Berg på kjøkkenet, er det ikke der det hele startet. Selskapet oppsto i Nedre Strandgate i 1988. Joakimsen overtok

Straen Fiskerestaurant etter Olav Thon - et sted han selv var med å starte opp som direktør for Olav Thons hotell- og restaurantvirksomhet i distriktet. Han overtok også samtidig Garagen (nå Timbuktu) og Taket.

- Olav Thon omorganiserte på det tidspunktet virksomheten sin, og jeg fikk muligheten til å overta på Straen. Jeg fikk så vidt det var låne 50.000 kroner til egenkapitalen av en fornuftig saksbehandler i Hetland Sparebank. Etter en måned betalte jeg tilbake pengene, forteller Joakimsen.

Den tidligere Thon-direktøren fikk det raskt til å gå rundt på Straen. Med bakgrunn som kokk og lang erfaring fra De Røde Sjøhus - begynte Arne Joakimsen AS kjapt å legge på seg. Mens den økonomiske krisen på slutten av 80-tallet herjet og rentene var skyhøye - begynte Joakimsen å bygge restaurantkonsernet. Sommeren 1988 så Nåløyet dagen lys, i 1990 kom Newsman- og så fulgte N.B.

FAKTA

Arne Joakimsen AS

- Antall ansatte i konsernet: 350
- Forventet omsetning i 2009: Ca. 200 millioner kroner.
- Driftselskap: Herlige Stavanger Restauranter
- Serveringssteder: Bevaremegvel, N.B. Sørensens Damskibsexpedition (Stavanger, Sandnes og Haugesund), Straen Fiskerestaurant, Utstein Koster Hotell, Timbuktu, Newsman Nyhetscafe, Nåløyet, Taket, Salza, Cafe Express Madla, Cafe Express Kvadrat, Newsman Coffeeshop Madla, Newsman Coffeeshop Kvadrat, Matsalen, Cucina Italia og Stavangeren Kultur – og Revyscene.

Sørensens Damskibsexpedition, Utstein Kloster Hotell, Bevaremegvel, Stavangeren Kultur- og Revyscene, Cafe Express og Newsmans Coffeeshop på Kvadrat.

- Første gang vi støtte på vanskeligheter var med "Bevaremegvel" i 1995. Det skulle være en fransk brasserie, men det tok lang tid før det arbeidet seg inn. Først etter tre-fire år begynte vi å tjene penger, forteller Joakimsen.

Og selv om han har støtt på store utfordringer flere ganger og kastet inn håndkleet på Soleado – kjennetegnes Arne Joakimsen AS av profesjonell drift, god mat og lønnsomhet. Konsernet er organisert med holdingselskapet Arne Joakimsen AS på toppen, mens Herlige Stavanger Restauranter styrer alle virksomhetene.

- Vi vet hva som skal til. Det handler om god mat og drikke – men ikke bare det. Som konsern forhandler vi fram gode avtaler, vi har dyktige daglige ledere, flinke ansatte og en organisasjon som kan hånd-

tere aktiviteter på vegne av alle, forteller Joakimsen.

REKORDOMSETNING OG NYSATSING
Toppåret for Arne Joakimsen AS var 2007, da selskapet kunne notere seg for nesten 16 millioner i pluss. Tallene for 2008 er ikke klare, men Joakimsen forventer et overskudd på godt over åtte millioner kroner. Nedgangen skyldes i stor grad investeringer og nyetableringer.

- I 2009 kan vi nå 200 millioner i omsetning, men også vi merker finanskrisen og vil ikke ha samme inntjening som de foregående årene, påpeker han.

Likevel, Joakimsen satser videre. Han har de siste årene etablert ikke mindre enn seks nye steder – og er nå til stede på fire kjøpesenter med konseptene Café Express, Newsman Coffeeshop, og de aller nyeste; Cucina Italia og Matsalen. Han er i full gang med å bygge om Salza på Strandkaia fra bar og restaurant til nattklubb og restaurant. Bakgrunnen er

de nye skjenkereglene i byen. Får han lov hos politikerne – vil han også utvide N.B. Sørensens til nabolokalene i Skagenkaia 23, der nattklubben Yanks holdt til tidligere. I løpet av et års tid kan han ha investert 10 millioner kroner.

- Hvordan tør du dette – midt i finanskrisen?

- Vi startet i en krise og opplevde en mindre krise for ti år siden. Jeg har vært såpass lenge med at jeg vet det går i bølgedaler. Når jeg investerer, tenker jeg langsiktig.

- Du er allerede etablert i Haugesund og Sandnes. Når blir Arne Joakimsen AS et landsdekkende konsern med virksomheter i flere byer?

- Vi har det som skal til for lykkes andre steder. Per i dag har vi imidlertid nok med oss selv. Men jeg utelukker ikke noe og har vi flinke folk med oss andre steder, også på eiersiden, kan det skje mye, avslutter Joakimsen.

Fullt hus på Sandnes Brygge under sesongens siste Stjernetreff.

Stjernetreffet: Framtiden finnes i en krusedull

Over 140 deltakere lot seg rive med da sesongens siste Stjernetreff gikk av stabelen på Sandnes Brygge, torsdag 7. mai. Det var H.C Medlien fra bygda Lucky Næroset som underholdt deltakerne i over en time med humor, glede og følelser - ekte følelser.

Med forestillingen "Fremtida finnes i en krusedull" fikk Medlien fram latter og tårer, men også et seriøst budskap om hva man kan oppnå av resultater ved å tenke annerledes og det å ha mot. Spesielt i vanskelige tider. Han fortalte den utrolige historien om fristaten Lucky Næroset - bygda som ville en annen vei. Bygda som ved å snu det tradisjonelle tankesettet har oppnådd en suksess som mange bare kunne drømme om. Medlien forklarer at "Fremtida finnes i en krusedull" handler om å kombinere en dønn seriøs sak med tildels store doser av de forløsende virkemidlene humor, fantasi, galskap og mot.

- "Fremtida finnes i en krusedull" viser hva man kan oppnå ved å tenke annerledes. Tanken styrer alt. Tanken skaper

alt sier han og avslutter med et Pablo Picasso sitat:

"Kunsten er å se det samme som alle andre - og så tenke noe helt annet"

Se fotogalleri og mye mer om HC, U8 og Landet for undring og fantasi på u8.no og lucky-naeroset.no

Stjernetreffene er et initiativ fra Næringsforeningens ressursgruppe for gründere, og det er lagt vekt på tid til mingling, erfaringsutveksling og nettverksbygging blant deltakerne. Stjernetreffene er for alle som ønsker å utvide sitt nettverk og vi fortsetter til høsten.

Følg med på rosenkilden.no.

**Tekst: Elianne T. Strøm
Foto: Trude Refvem Hembre**

SPISSKOMPETANSE PÅ FORRETNINGSJUSS, SKATT OG TRANSAKSJONER

... og alt annet som du kan forvente av et av Norges største, landsdekkende advokatfirmaer.

Les mer om oss på www.steenstrup.no

Luramyrveien 40 - Forus
Postboks 8073, 4068 Stavanger
Tlf +47 51 63 64 80 Faks: +47 51 63 64 81

 **STEENSTRUP
STORDRANGE**

WWW.STEENSTRUP.NO

OSLO TØNSBERG STAVANGER BERGEN TRONDHEIM TROMSØ

UTLEIE

BRYGGERIPARKEN, FORUS - KONTORER OG BUTIKKLOKALER

- **Kontorer:**
- Kontorer: p.t ca. 1500 kvm BTA ledig. Rehabiliteres i disse dager.
- Innflyttningsklart 3-6 måneder etter kontraktsinngåelse.
- Store, flotte vindusflater. Teknisk oppgradert til dagens standard.
- Det prosjekteres ytterligere 28.000 kvm i første nybygg.
- 800 kvadratmeter takterrasse
- **Butikk:**
- P.t ledig ca. 4500 kvm. Velegnet til "mega-store" konsepter, eller kan tilpasses til 2 leietakere. God takhøyde, og godt tilrettelagt for vareutlevering og vareleveranser. Lokalene er også velegnet til blandt annet aktivitetskonsepter, sport og spill.
- Adr.: Forusbeen 10
- Meget sentralt beliggende på Forus
- Nær Statoilhydro, SR-Bank, DNB Nor, Siemens, Roxar, planlagt Scandic konferansehotell, Skeidar, IKEA m.v
- Enkel adkomst med bil eller off.transport

**Kontakt: Terje Eidsmo eller
Jarl Endre Egeland
Telefon : 91 30 99 99**

bryggeriparken.no

Er det smart å være oljehovedstad?

Hvor lenge er Stavanger tjent med at vi omtaler oss selv som Norges oljehovedstad? USAs president taler om klimatrusselen som om han skulle ha blitt medlem av Natur og Ungdom. Ordet klimaflyktning er blitt en del av vårt vokabular – et ord som både vår nåværende og forrige statsminister benytter i sine taler.

Det er ikke klimagassutslippene fra Norge eller Stavanger som betyr noe i denne sammenhengen. De er forholdsvis ubetydelige i et globalt perspektiv. Det er heller ikke sikkert at det er klimagassutslippene fra den industrialiserte verden som til syvende og sist vipper balansen slik at en utvikling mot demografiske endringer av hittil ukjent omfang og naturkatastrofer ikke er til å unngå. Når de største og teknologisk fremste utviklingsland får store nok befolkningsgrupper med de samme krav og mulighet til energiforbruk som oss, da er det ikke gitt at de industrialiserte land vil unngå miljøkatastrofene selv om de reduserer sine egne utslipp. Energibedriftenes Landsforening har laget en rapport som hevder at det vil koste 20 milliarder kroner pr år i 40 år for å gjøre energibruken i Norge bærekraftig i henhold til FNs klimamål. Deres påstand er at bruken av fossil energi i Norge må reduseres fra i dag 46 til 13 prosent.

DEN SKITNE OLJEN

Siden det fortsatt er mange i Stavanger som med stolthet framhever byen som norsk oljehovedstad, kan det være på sin plass å minne om at olje er en av de skitneste energikildene vi har. Selv Stavangers vennskapsby i Texas har tatt konsekvensen av dette og har sluttet å benevne seg som verdens oljehovedstad, har jeg hørt.

Jeg ønsker ikke at vi ved å reise dette spørsmålet skal vikle oss inn i en moralismedebatt, selv om problemstillingen også har sine klare etiske sider. Vi har alle vært med på eventyret og nytt godt av landets oljeinntekter. Stavanger er dessuten perifer i denne sammenheng. Statskassen ligger fortsatt i Oslo. Heller er ikke dette en invitasjon til å drøfte oljens (og naturgassens) ubestridelige positive ringvirkninger for Stavangers næringsmessige og Norges samfunnsøkonomiske utvikling de siste 40 år. Som en leder i et stort fagforbund i energisektoren sa det: "Husk at hver eneste sykehjemsplass som bygges i Norge er finansiert med CO2-utslipp".

Setter vi oljens lokale og nasjonale økonomiske bidrag opp mot dens globale trusler, kan vi lett ende opp med en debatt hvor vi søker tilflukt i de nære ting: Arbeidsplasser. Energiklyngen. Muligheten for å bygge videre på oljeepokens teknologifangst og utvikle oss til energihovedstad. Og mange andre positive ting: Forskning generelt og Forskningscenter for nye, fornybare energikilder ved UiS spesielt. Teknologiutvikling som kan gjøre nye, fornybare energiformer konkurransedyktige med olje og gass. (Hva da med Statoil, dersom forskningen lykkes?) Teknologisprang som kan hindre eller redusere utslipp av klimagasser fra fossile energikilder. (Kompetansen har vi,

men det koster enormt.) Utvikling av ny infrastruktur for distribusjon av fornybar energi, slik at vi på sikt kan komme opp i volumer som gjør det "lønnsomt" å satse miljøvennlig. (Ressursene har vi, men vi er et grissgrendt land.) Nei, jeg ønsker bare å ta fatt i en bitte liten flik av problemstillingen: Vårt omdømme.

Det er opplest og vedtatt at Stavanger som oljehovedstad også har et miljøansvar. Er det mulig å kombinere olje og miljø? – Din tale skal være ja, ja og nei, nei, lærte vi på søndagskolen. Dagens mantra er at det må være mulig å ha to tanker i hodet samtidig, svares det. Finnes det empirisk grunnlag for å hevde at økte utslipp av klimagasser lar seg kombinere med bærekraftig utvikling? Biskopene sier at de er i tvil. Både byer og mange selskaper som har ordet olje knyttet til sitt navn eller profil, er nå på fullt firsprang bort fra det negativt ladede ordet olje.

Spørsmålet er altså: Er det er smart – i betydningen næringspolitisk framtidsrettet og samfunnsøkonomisk lønnsomt – å knytte byens profil og merkevarebygging til en ressurs som har et svekket og fallende omdømme?

Kommentar:

Jan Gjerde

Nærvarme: Ja. Fjernvarme: Seinere.

Opptil 4000 boliger på Jåsund er ikke nok kunded grunnlag for Lyse til å legge fjernvarmeledning ut til Tanangerhalvøya. Flere politikere har i lengre tid ønsket en utredning om hvilke energibesparende strategier og konkrete planer Lyse Energi har, skriver Solabladet i forbindelse med utbyggingplanene for Jåsund den 23. april 2009. Lyse forklarer at i dag kan de som bor i nærheten av selskapets fjernvarmenett få fjernvarme. Politikerne ønsker at fjernvarme skal benyttes til boligutbyggingen på Jåsund og Myklebust. I brev til

Sola kommune redegjør nå Lyse Energi om hvilke muligheter som foreligger. – Hele Jåsund-utbyggingen vil ikke alene ha tilstrekkelig energigrunnlag for å legge fjernvarmeledning videre fra Skadberg, selv med støtte fra Enova, opplyser administrerende direktør i Lyse Energi AS, Eimund Nygaard. Ifølge ham må kunded grunnlaget på vei til Jåsund være større enn det er i dag for at en slik ledning kan legges. Lyse Energi tenker seg å utvide fjernvarmenettet i fire etapper. Første etappe omfatter Skadberg til Sola sentrum, andre

etappe er fra sentrum til flyplassområdet via Sømmevågen. Tredje etappe er fra Sømmevågen til Risavika, og fjerde etappe er strekningen Risavika til Jåsund. Det hele ligger flere år fram i tid, og har en prislapp på mange hundre millioner kroner. Lyse Energi planlegger sammen med medeier IVAR en dobling av kapasiteten på energigjenvinningsanlegget på Bærheim. I dag produserer anlegget cirka 105 GWh per år. 60 prosent av denne energien utnyttes, hovedsakelig i etablert fjernvarmenett på Forus.

Profesjonelle fotografer for profesjonelle kunder

BITMAP*

Lervigsveien 22, 4014 Stavanger, Tlf. 51 84 92 30, post@bitmap.no, www.bitmap.no

REKLAMEFOTO

SCANNING

DIGITAL UTSKRIFT

MESSEDEKOR

BILDEDATABASE

Polsk oljegigant satser på

Blant mange nye aktører i oljebransjen som har etablert seg i Norge den senere tid er PGNiG Norway AS, et heleid datterselskap av Polens største olje- og gasselskap, PGNiG SA. Selskapet etablerte seg her i 2007, har i dag rundt 20 ansatte og skal øke bemanningen i tråd med aktivitetsnivået.

Tekst: Ragnar Åsland
Foto: Philip Tornes/BITMAP

I dag er PGNiG lisensdeltaker i utbyggingen av olje- og gassfeltet Skarv i Norskehavet, men ambisjonene strekker seg lenger enn som så og målet er å bli operatør på norsk sokkel.

Det opplyser administrerende direktør Geir Kvæl til Rosenkilden.

Han bekrefter at oljeselskapet har innledet en prosess mot myndighetene om mulig operatørskap og venter en avklaring innen utgangen av året.

LANGSIKTIG AKTØR

Morselskapet, Polish Oil and Gas Company (PGNiG) har ambisjoner om å bli en langsiktig aktør på norsk sokkel, fremholder Kvæl som mener datterselskapet allerede er kommet godt i gang med sin satsing i Norge.

PGNiG Norway AS holder til i nye kontorlokaler i Vestre Svanholmen i Sandnes. Selv om selskapet er nytt i Norge, har det lange tradisjoner fra hjemlandet Polen der det har drevet olje- og gassvirksomhet siden 1850-tallet. PGNiG er derfor en kvalifisert aktør til å ta fatt på nye utfordringer på norsk sokkel, også dersom nye, såkalte "frontier"-områder blir vedtatt åpnet for lettevirksomhet av norske myndigheter, mener Kvæl.

HAR STERK ØKONOMISK RYGGGRAD

-Det er to årsaker til at vi valgte å etablere oss i Norge. Vi ønsker å sikre en diversifisert energiforsyning til Polen, og norsk sokkel har lenge vært en interessant forsyningskilde av gass til Polen. Vi ønsker dessuten å tjene penger som alle andre. Selskapet vårt har et solid finansielt utgangspunkt. Vi har ikke kapitalproblemer, er gjeldsfrie og har dermed en sterk økonomisk rygggrad, sier Geir Kvæl. Han er også glad på vegne av selskapet at

PGNiGs omdømme som et internasjonalt anerkjent selskap har ført til deltakelse i lisenser sammen med tunge aktører som Statoil, BP og E.ON.

OLJEVETERANER LEDER SELSKAPET

Selv har Kvæl 22 års fartstid fra ulike stillinger innen Statoil sitt forretningsområde Gass. Før han ble sjef for PGNiG var Kvæl leder for Azerbaijan Gas Supply Company (AGSC) i Baku i Aserbajdsjan.

Også Knut Siljberg, lete- og produksjonsdirektør i PGNiG, er en av oljeveteranene fra norsk sokkel. Han begynte offshore i 1975 og har vært plattformssjef på det Elf-opererte Frigg-feltet, på Valhall der Amoco var operatør og på de BP-opererte feltene Ula og Gyda. I BP var han dessuten produksjonsdirektør og direktør for sokkeloperasjoner.

- For to år siden hadde jeg ikke hørt om PGNiG, innrømmer Siljberg som nå er i full gang med å forberede krevende oppgaver i forbindelse med utbyggingen av Skarv, der BP er operatør.

SOLID KOMPETANSE

Dette blir PGNiGs første oppgave på norsk sokkel der selskapet har kjøpt seg inn med en andel på 12 prosent og investert rundt fire milliarder kroner. Det er også første gang den polske oljegiganten begir seg ut på dypt vann, offshore. Erfaringene fra Polen omfatter dypvannsboring fra land. Men kompetansen fra hjemlandet vil være en god ballast for oppgaver på norsk sokkel.

Det aktuelle området som ligger på Haltenbanken i Norskehavet omfatter i utgangspunktet Skarv og Idun, samt Snadd sør og nord, men etter en unitisering er det offisielle feltnavnet nå Skarv. Feltet skal etter planen komme i produksjon i august 2011 og vil på topp produsere rundt 72.000 fat oljeequivalenter per dag. Feltet inneholder både olje og gass, opplyser Siljberg. Det skal bygges ut med et kombinert produksjons- og lager-

”Vi er kommet for å bli og har fått et godt fotfeste. I et langsiktig perspektiv de neste 10-15 årene ser vi klart for oss Norge som et satsingsområde og med flere spennende oppgaver foran oss.

Administrerende direktør Geir Kvæl

skip, såkalt FPSO som for tiden er under bygging ved Samsung-verftet i Sør-Korea.

- Vi er veldig godt fornøyd med tekniske løsninger og at prosjektet holder tidsplanen, framholder oljeveteranen Knut Siljberg.

NY GIV I NYTT SELSKAP KAN GI MANGE SPENNENDE MULIGHETER

I sin satsing og strategi som langsiktig aktør på norsk sokkel vil den nye oljeaktøren PGNiG stadig være på utkikk etter tilgang på nye oppgaver, såkalte assets, og ikke bare gjennom myndighetenes tildelinger i de vanlige lisensrundene. - Vi vil også vurdere mulighetene for kjøp, fremholder Geir Kvæl. Selv om hovedfokus vil være norsk sokkel, ser han også for seg mulighetene for PGNiG til å påta seg oppgaver på britisk, hollandsk eller dansk sokkel, med utgangspunkt fra selskapets kontor i Norge.

- PGNiG vil dessuten være opptatt av å delta i infrastrukturprosjekter i forbindelse med kjøp og transport av gass fra Norge til Polen, sier han.

Med sine lange erfaringer fra norsk sokkel, ser både Kvæl og Siljberg for seg utrolige muligheter i det ”nye” selskapet med en ny giv.

- Vi er kommet for å bli og har fått et godt fotfeste. I et langsiktig perspektiv de neste 10-15 årene ser vi klart for oss Norge som et satsingsområde og med flere spennende oppgaver foran oss. Vi er medlem av OLF og Næringsforeningen. Det er viktig å vise at vi er tilstede med et sterkt ønske om å fremtre som et norsk selskap i Norge, men med en polsk forankring,” fremholder Geir Kvæl.

Administrerende direktør Geir Kvæl og Knut Siljberg, lete- og produksjonsdirektør, har tro på at polske PGNiG kan bli en langsiktig aktør på norsk sokkel.

Strategi- og handlingsplan for kulturnæringene i Kultur er både opplevelser

Allerede i 2003 var bruttoproduktet for kulturnæringene i Norge over dobbelt så høyt som for jordbruk og skogbruk og over tre ganger så høyt som for fiske, fangst og fiskerioppdrett. Det var også høyere enn nærings- og nytelsesmiddelindustrien, og nesten like høyt som verkstedindustrien.

Tekst: Erik Lindboe
Foto: BITMAP

Tallenes tale er klar: I 2005 stod kulturnæringene for rundt 3,8 prosent av bruttonasjonalproduktet, og i kroner og øre kom verdiskapingen opp i ca. 47 milliarder kroner.

Kultur er med andre ord big business, og tallene over tilbakeviser en gang for alle de vrangforestillinger som måtte figurere om at kultur kun dreier seg om et bunnløst pengesluk for det offentlige.

BAKGRUNN

For et par år siden kom den statlige handlingsplanen Kultur og næring, framlagt av Nærings- og handelsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Kultur- og kirkedepartementet. Og EU-parlamentet vedtok at 2009 skal være Det europeiske året for kreativitet og innovasjon, der det overordnede målet er å vise hvordan kreativitet bidrar til å øke vår innovasjonsevne og innovasjonskultur på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Alt dette passet som hånd i hanske med arbeidet med den pågående oppdateringen av Strategisk næringsplan 2009-2020 for Stavanger-regionen, der ett av de strategiske grepene er å styrke kulturnæringene og kulturbasert

næringsutvikling.

I 2007 tok derfor Interkommunalt kulturråd for Nord-Jæren initiativ til å få utarbeidet en felles strategi- og handlingsplan for kulturnæringene i Stavanger-regionen for perioden 2010 - 2013. I januar 2008 ble det arrangert et mobiliseringsseminar for kommunene i regionen, samt Rogaland fylkeskommune. I etterkant av seminaret ble det nedsatt en administrativ styringsgruppe med adm. dir. Elin Schanche, Stavanger-regionen Næringsutvikling AS som leder.

Det ble gjennomført tre distriktstise arbeidsseminar – ett for Sør-Jæren, ett for Nord-Jæren og ett for Ryfylke, der representanter fra kommunene, fylkeskommunen og lokalt kultur- og næringsliv ble informert om planarbeidet og invitert til å komme med innspill i form av problembeskrivelser og forslag til tiltak. Arbeidsseminarene ble forberedt og gjennomført i samarbeid med Ole Berrefjord fra konsulentfirmaet Berrefjord & Thomassen AS. I tillegg ble det gjennomført møter med representanter fra regionens kulturinstitusjoner, med kompetanseinstitusjoner som Universitetet i Stavanger og IRIS – International Research Institute of Stavanger, og med Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

KULTURNÆRINGENE - DEFINISJON

Områdene kultur og næring er omfattende, og det var derfor nødvendig å foreta noen avgrensninger

og presiseringer. I dette planarbeidet ble kulturnæringene definert slik:

- Kunstnerisk virksomhet – utøvende og skapende kunst, samt kunsthåndverk: forfattere, musikere, skuespillere, billedkunstnere osv., samt profesjonelle kunsthåndverkere med kunstfaglig utdanning.
- Bøker, aviser, blader (etc), bibliotek, museum (etc).
- Musikk, film, foto, video.
- Design, annonse- og reklamevirksomhet.
- Arkitektur.
- TV og radio.

Idrett, reiseliv og mat inngår ikke i det utvidede kulturbegrepet i denne sammenheng. Dette er kun en pragmatisk tilnærming, for å kunne fokusere primært på selve kulturnæringene.

STÅSTED 2008

Planen omtaler forskjellige deler av kulturnæringene og påpeker de til dels store variasjonene det er mellom de forskjellige områdene. Planen har også et eget kapittel som tar for seg ståa i 2008. Her omtales forholdet mellom storbyområdet og de øvrige kommune. Kulturnæringene er langt på vei et urbant fenomen, og tyngden av de profesjonelle kultur- og næringsaktører befinner seg, på samme måte som for en rekke andre næringer, i storbykjernen Stavanger-Sandnes. Samtidig ser mange av kommunene utenfor storbykjernen kulturnæringene som et virkemiddel i stedsutviklingen.

Planen ser også på kulturens infrastruktur i form av bygningsfasiliteter som KinoKino, Bjergstedutbyggingen, konserthus, Jærmuseets anlegg, Tou Scene og andre verksteder, studioer og lokaliteter. Næringslivet, finansiering, institusjonskulturen og internasjonalt kulturarbeid er andre emner som omtales.

Stavanger-regionen: og big business

48—49

En felles strategi- og handlingsplan for kulturnæringene i Stavanger-regionen er klar. Styringsgruppen har vært ledet av adm. dir. Elin Schanche, Stavanger-regionen Næringsutvikling. Foto: Philip Tørnes/BITMAP.

OVERORDNET MÅL

"Stavanger-regionen skal innen 2020 være en internasjonalt attraktiv og pulserende kultur- og opplevelsesregion".

Det føyes til at det bør også være et mål for regionen å ha en sysselsetting innen kulturnæringene som ligger over landsgjennomsnittet. Deler av velstanden som er skapt i energiregionen bør brukes til å styrke Stavanger-regionen som kulturregion.

STRATEGISKE GREP

- Bygge ut den kulturelle infrastrukturen i form av bedre produksjonsfasiliteter for kunstnere og kulturvirksomheter.
- Arbeide for å styrke kapitaltilgangen.
- Tilrettelegge for at flere kunstnere og kulturvirksomheter søker nasjonale og internasjonale partnere og finansiering.
- Styrke kompetanseutviklingen og bidra til publikumsbyggingen.
- Styrke etablerte og ta initiativ til etablering av nye fora for kontakt og nettverksbygging mellom kultur- og næringslivsaktører.

TILTAK

Planen lister opp 16 tiltak som konkret viser hva disse strategiske grepene vil innebære. Blant de tiltakene som har fått særlig oppmerksomhet kan vi nevne øvings-, produksjons- og næringsfasiliteter så vel i nord og sør på Jæren som i Suldal, styrking av bedriftsutviklingsprogrammer, styrking av kulturskoletilbudet og undervisning, og ikke minst ønsket om å etablere et regionalt fond for kulturnæringsvirksomhet.

Stavanger-regionen Næringsutvikling vil i tiden som kommer ta initiativ for å få planen over i en aktiv gjennomføringsfase, med god hjelp fra deltakerkommunene og Rogaland fylkeskommune.

RESULTATMÅL OG SUKSESSKRITERIER

Skal strategi- og handlingsplanen kunne kalles en suksess ved utløpet av planperioden i 2013, må et flertall av tiltakene være iverksatt.

Dessuten må konkrete resultater kunne "avleses" av tilgjengelig statistikk og systematisk informasjonsinnhenting. Et eget kapittel er viet resultatmål og suksesskriterier, med eksempler på aktuelle spør-

mål en ønsker besvart.

Det legges opp til en årlig rapportering av status i forhold til gjennomføring av planens tiltak. Videre tas det sikte på en grundigere evaluering og rullering av strategi- og

handlingsplanen mot slutten av planperioden. La oss også føye til at planperioden har en

videre horisont tilsvarende Strategisk Næringsplan, som strekker seg fram mot 2020.

AMBIISIØS

Strategi- og handlingsplanen for kulturnæringene kommer bl.a. som en oppfølging av og satsing på Stavangers status som Europeisk kulturhovedstad – Stavanger2008. Planen er ett av flere bidrag til å øke innovasjonen og til å utvikle livskraftige kulturnæringer i regionen, og at næringslivet bidrar som en aktiv kulturbruker for å fremme *livskvaliteten* i regionen vår. At planen er ambisiøs er ikke til å stikke under en stol. At den er blitt lagt merke til både i departementer og i andre fylker skal heller ikke underslås. Og så var det dette med det rogalandske lynnet: Det bør ikke forundre noen om suksesskriterier og resultatmål presenteres med positive fortegn henimot slutten av 2013.

Strategi- og handlingsplanen er nå oversendt kommunene til politisk behandling.

Møter i Næringsforeningen Juni 2009

05.06.09

BØRSKANDIDATER

Kl. 11:00 - Kl. 13:00

Rosenkildehuset

Status for Rogalandsindeksen. Vi ser på utvikling og utsikter for aksjene i Rogalandsindeksen, samt presentasjon av nye selskaper

12.06.09

Hvorfor er høy fysisk og psykisk energi viktig for de ansatte?

Kl. 11:00 - Kl. 13:00

Rosenkildehuset

Hvorfor er høy grad av tillit mellom ansatte og ledelse viktig. Hvordan kan

disse tingene oppnås?

I dagens arbeidsliv spiller høy energi en nøkkelrolle for effektivitet og produktivitet. Foredraget vil presentere en modell for hvordan de ansatte kan læres opp til å ta vare på egen helse og øke sin energi.

Tillit vil også spille en nøkkelrolle i framtidens næringsliv. Gjensidig tillit er avhengig av høy emosjonell og sosial intelligens. Disse egenskapene kan læres og utvikles. Foredraget vil anskueliggjøre hvordan.

Foredragsholder:

Otto Bjelland, Leder for Institutt for Kreativitet og Personlig Utvikling

NHO skifter spor?

NHO har lagt fram ein 10-punkt-plan for å betra kommunikasjonen til og frå dei største byane i landet. Målet for planen er å redusera miljøutsleppa frå vegtrafikken og minska reisetida til og frå byane både for næringslivets transport og for kollektivtrafikken. Krav om fleire og breiare vegar glimrar med sitt fråvær i planen som blir kalla kollektivløftet. Det som nok vil falla kretsar som til vanleg står NHO nær tyngst for bryttet, er utan tvil forslaget om at det bør innførast rushtidsavgift i dei største byområda, skriv Jærbladet i ein leiar 22. april 2009.

Det er gledeleg at NHO ikkje er redde for å distansera seg frå parti som dei oftast står nær, men tvert om går lenger enn den rød-grønne regjeringa i satsing på kollektiv transport og mindre miljøutslepp.

SATS bedrift - vi gjør arbeidsplassen sterkere og friskere

Ønsker din bedrift en treningsavtale med SATS?

For mer informasjon om vårt treningstilbud, Kontakt Trond Hagelin på tlf. 40 22 38 91 eller e-post: trond.hagelin@sats.no

Trening du har glede av

Meeting & Match

Inviter kunder eller kollegaer til en inspirerende arena hvor det er mulig å kombinere læring og lagbygging med sosial samling og live underholdning av Vikings A-lag.

Start dagen med faglig innhold og kreative prosesser, og topp det hele med middag i egen losje og fotballkamp på beste tribune.

Vi tilbyr Meeting & Match på våre hjemmekamper, dette inkluderer:

- Lokalleie (eget møterom/VIP-losje) med utsikt over banen
- Prosjektor, flip-over, trådløst internett
- Frisk frukt ved ankomst
- Kaffe, te og isvannbuffet i pauseområdet
- VIP seter på tribunen i direkte tilknytning til losjen
- 1,5 time før kamp: Middag i VIP-losjen, en enhet drikke inkludert, egen servitør
- Dessert i pausen
- Fortsatt tilgang til egen losje samt felles restaurant etter kampen
- Det er mulig å medbringe roll-ups for å dekorere losjen med egen firmaprofil

Kapasitet og priser:

6 til 40 personer, fra kr 9900,-

Pakker vil skreddersys i henhold til antall personer og ønskelig innhold

Betaling:

Fakturering vil bli til sendt bedriften, billetter og annen informasjon kan avhentes i forkant av arrangementet evt. på arrangementdagen – se oversiktskart og innganger på www.viking-fk.no.

Kontakt Viking konferansesenter:

Tlf. 51 32 97 19 – www.vikingkonferanse.no

Tord Aksnes, 995 62 455, tord@viking-fk.no

Kathrine Andersen, 469 25 221, kathrine@viking-fk.no

VIKING KONFERANSESENTER

Per Fugelli om regionen:

Jordnær, handlekraftig og

Sløyfe og en meget avslepen Stavanger-dialekt. Det er umulig å ta feil av sosialmedisin-professor Per Fugelli (65) der han med nokså jevne mellomrom er å se på televisjonen. Nå bosatt i Oslo med arbeidsplass på det medisinske fakultet på Universitetet i Oslo. Men han har på ingen måte kuttet båndene til Stavanger.

Tekst: Egil Rugland
Foto: Hild Bjelland Vik/BITMAP

Medisin-professoren returnerer hyppig til familiehytten på Orre og for å oppsøke nærmeste familie. Men som vi alle vet. Stavanger-regionen som vi nå ynder å kalle oss, har forandret seg siden Fugelli forlot byen til fordel for medisinstudier.

Per Fugelli ble født inn i Paradisveien i nr. 10, men hvor lenge var han i Paradis? Til 1963.

Men tilhørigheten til Stavanger har gjort at han på relativt nært hold har fulgt forvandlingen av regionen fra 1960-årene og fram til i dag.

- Det er litt morsomt å fundere over utviklingen av regionen, sier Per Fugelli. Det har med kropp og sjel å gjøre. Kroppen utvandret, men sjelen og identiteten til byen og regionen er der.

1960-ÅRENE

Nå kan vi tenke oss tilbake til 1960-årene da student Fugelli utvandret. Infrastrukturen fungerte, det var null festivaler, vi var på hilsefot med nærmest hele byen i de forskjellige bydelene. Vi var siddiser på et vis, alle menn og kvinner. Vi kjente hverandre.

- Det er klart at regionen har foran-

dret seg, sier Fugelli. Det er blitt firefelts motorveier, det er konserthus bare for å nevne noe i farten. Men selv er jeg mer interessert i sjelen enn motorveien.

- Det er noe som heter å være seg selv, å kjenne seg selv. Jeg føler at Stavanger, Ryfylke og Jæren har fått mer mot til å være seg selv. Rogalendinger har litt etter litt stjålet til seg selvstyrke og tro på seg selv.

Og nå regner Fugelli opp, la oss kalle det kvalitetsegenskapene som preger regionen.

- Den er beundringsverdig den jordnærheten, handlekraften og evnen til å jobbe sammen som preger regionen. Nike har slagordet "Just do it". Det kan like gjerne gjelde for Stavanger-regionen. Ting blir gjort. Det er praktfullt. Det er en pragmatisk evne til å gjøre jobben.

- Jeg føler også at skillet mellom by og land er blitt mindre. Det var tidligere et skarpt og til dels kaldt skille, og det kunne være et utgangspunkt for nådeløs mobbing. Nå opplever jeg mer godhet for hverandre både lokalt og globalt. Dette er fint.

TILHØRIGHET

- Det finnes også en sterk grad av tilhørighet blant folk. Det gjelder uansett om folk kommer fra Horpestad, Hjelmeland, Fjogstad eller Vigrestad. Jeg var for

- Det er klart at regionen har forandret seg, sier Per Fugelli.
- Det er blitt firefelts motorveier og det er konserthus bare for å nevne noe i farten. Men selv er jeg mer interessert i sjelen enn motorveien.

ikke lenge siden i Stavanger for å feire 50-årsjubileet for klasse 7b på Storhaug skole. Blant oss var det navn som Viste, Byrkjedal, navn som er håndfaste bevis på hvor den enkelte hører hjemme. Det forteller om mennesker med røtter som står fast.

I 1950- og 60-årene er det vel heller ikke ukjent at det var et slags klasseskille i Stavanger.

- Klasses skillet er blitt mer borte, konstaterer Fugelli. - Da jeg forlot byen var det et nærmest rått klasseskille med en overklasse som hadde et menneskesyn som var ganske motbydelig. Nå er det et likeverdig samfunn som er blitt rausere og mer etnisk aksepterende, og pietismen har mistet sitt klamme preg slik det framstod i Bergjelandsgaten.

Så spør sosialmedisineren:

- Er du klar for juling?

- Fyr løs.

- Det negative er dansen rundt gullkalven. Den skjer villere og mer feberaktig i Stavanger-regionen enn i noen annen region jeg kjenner til. Materialismen er

rå materialisme

”

- Universitetet i Stavanger ble etablert i 2005. Har noen sett en ny og farlig tanke bli lansert fra UiS? Jeg har ikke sett det, og det er urovekkende.

blitt rå og vulgær. Det er ikke godt for regionen. Det går ut over noe og svekker livskvaliteten. Folk preges av at de må kjøpe noe og tror at det gode liv er på Kvadrat.

MÅTEHOLD

- Det er noe som heter måtehold som etter hvert kan bli en motvekt mot oppfatningen av at lykken er en veske fra Italia eller en sigar fra Cuba. Det er en urgammel levemåte som sier at vi må være glade nok i stedet for å strebe etter alt. Resepten står i min siste bok "Nokpunktet" som kom ut i fjor.

Men det kommer mer juling.

- Universitetet i Stavanger ble etablert i 2005. Har noen sett en ny og farlig tanke bli lansert fra UiS? Jeg har ikke sett det, og det er urovekkende.

Per Fugelli har også observert de utallige festivalene i regionen inkludert Stavanger 2008 uten at det har gjort særlig inntrykk.

- Stavanger-regionen bør gjøre det de er gode til: Å grave i jorden og bore

i havet. Det ser ut til å gå galt når de begynner å tenke.

- Mer?

SA

- Stavanger Aftenblad, fortsetter Fugelli. Jeg følger fortsatt med og leser avisen. Men den har ikke forandret seg 1 millimeter siden 1960-årene. Den må snart bort fra kjedsomheten og feigheten som preger avisen. Avisen kunne like gjerne hatt følgende slagord under logoen: "Nå skal vi kose oss". Det må være mulig å lage en avis som stimulerer nysgjerrighet og forandring i en mer åndfull retning.

Det er mulig at julingssalvene kan forlede oss til å tro at han kan styre seg for å besøke Stavanger og Orre i framtiden. Det er absolutt ingen grunn til å frykte at vi har sett Fugelli i Stavanger for siste gang.

- Jeg kommer alltid tilbake.

Det er dette med røttene.

Nullvekst for vindkraft?

LM Glasfiber, verdens største produsent av vindmølleblader, annonserte forrige uke at de ventet stans i inntektsveksten fordi finanskrisen setter en effektiv stopper for en rekke vindkraftutbygginger skriver Teknisk Ukeblad 28. april 2009. LM har allerede kuttet over 1.000 arbeidsplasser i år og senket produksjonen markant, i følge Finansavisen. Tyske Siemens er i ferd med å si opp 400 i den danske avdelingen, som produserer vindturbiner. Det til tross for en storkontrakt fra danske Dong Energy på opptil 500 havvindmøller og avtale om å levere 88 vindmøller til StatoilHydro og Statkrafts vindpark Sheringham Shoal. Også andre produsenter kutter. Vestas Wind Systems, verdens største produsent av vindturbiner, og konkurrenten General Electric har også varslet nedbemanninger på grunn av svakere etterspørsel. I Vestas årsrapport annonserer de at 1900 medarbeidere skal avskjediges i Nord-Europa. Av disse skal 1.275 kuttes i Danmark. I mars meldte TU at NVE hadde skrinlagt 11 vindkraftprosjekter i Nord-Trøndelag på grunn av vindforhold, lokal aksept og hensynet til reindriften. Fire prosjekter ble også skrinlagt på grunn av manglende nettkapasitet.

Mary Miller til Sandnes

Mary Miller har sagt ja til å bli rådgiver for 2160, byjubileet i Sandnes, skriver Sandnesposten 24. april 2009. Rådmann Tore Sirnes husker ikke hvem det var som fikk ideen, men det var han som tok turen til Stavanger for å spørre Mary Miller om å bistå jubileumskomiteen med gode råd. - Vi har en tendens til å være jordnære og forsiktige. Vi trengte derfor noen som kunne tenke stort, sier en svært fornøyd rådmann. Mary Miller starter umiddelbart og går inn i en 20 prosent stilling. Mary Miller har ord på seg for å være en kompromissløs leder. Som rådgiver vil rollen bli en annen, men engasjementet og den uredde holdningen er der fortsatt.

- Jeg vil få Sandnes til å se seg selv som en by i Europa, sier hun til avisen. - Sandnes må slutte å se seg som et offer for storebror Stavanger. Hun mener det er i Sandnes ting vil skje i årene framover. Miller har tidligere sagt at Sandnes fremsto som en av de største suksessene under kulturhovedstadsåret. Det står hun fast på og nå vil hun bidra til at suksessen fortsetter.

Stavanger markerte seg på verdens

Rundt 130 personer fra Stavanger-regionen deltok på Offshore Technology Conference i Houston, Texas. Messen er en eneste stor myldreplass for oljebransjen.

Målet med turen var for de fleste å knytte kontakter med mulige samarbeidspartnere, lokale så vel som internasjonale.

INTERESSE FOR STAVANGER-REGIONEN

ONS og Stavanger-regionen Næringsutvikling stilte i år med ny stand som trakk til seg mange messedeltakere.

- Mange av de besøkende ville vite mer om neste ONS-konferanse i Stavanger. En del var også interessert i å etablere seg eller sin bedrift i Stavanger-regionen. I tillegg var det flere som hadde jobbet i Stavanger-området som kom for å mimre om tiden i Norge, forteller markedsansvarlig i Stavanger-regionen Næringsutvikling, Anne Lise Falch Anfinsen.

LOKALE PRISVINNERE

Det lille selskapet Reelwell fra Stavanger fikk den prestisjetunge prisen Spotlight on New Technology på oljemessen i Houston. De fikk prisen for Reelwell Drilling Method (RDM) - et nytt borekonsept som vil kunne øke utvinningen av olje og gass fra modne og komplekse reservoar. Metoden skal gi bedre kontroll og dermed sikrere og mer miljøvennlig boring.

To andre norske selskaper vant også priser for teknologiutvikling; det Stavanger-baserte Welltec og Bergen-baserte ProPure.

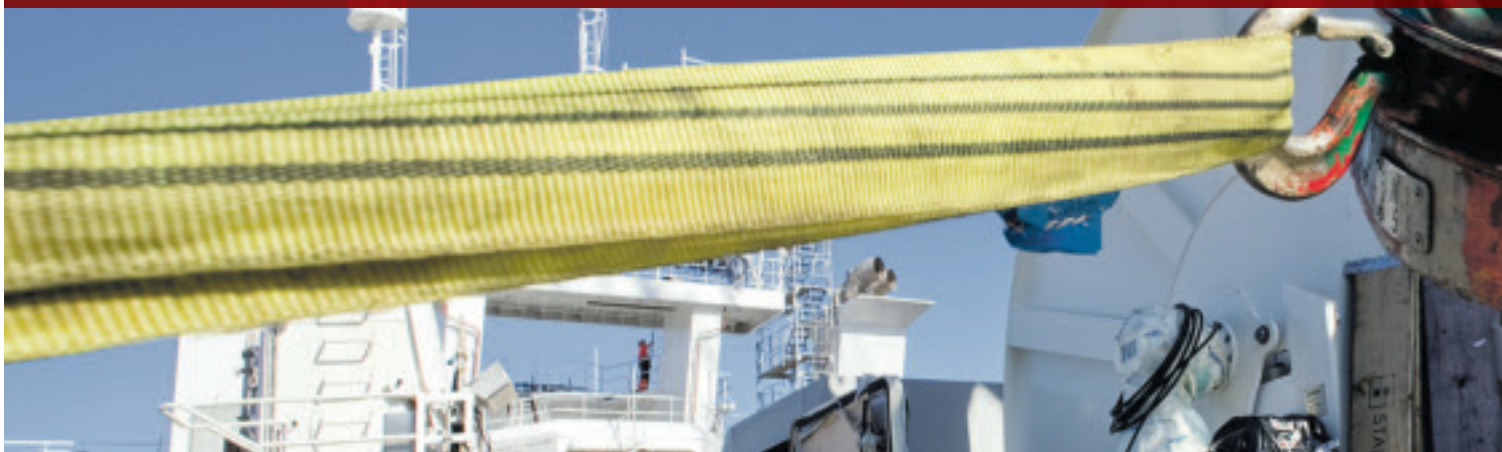

Over: Stavangerordfører Leif Johan Sevland, styreformann i Reelwell Jostein Aleksandersen og Sales and Marketing Manager i Reelwell Ove Hole med Spotlight on New Technology trofeet som de fikk tildelt under OTC i mai.

Cathrine Tjessem fra ONS og Anne Lise Falch Anfinsen fra Stavanger-regionen Næringsutvikling med en stolt vinner av Stavanger-quizen iført premien; lusekofte fra Gjesdal Spinneri.

WWW.SPV.NO | TLF. 05555

Spiller det noen rolle at banken din kjenner næringslivet på Vestlandet?

Er ikke alle banker temmelig like, med nesten like tjenester?

Vi mener at det finnes noen viktige forskjeller. Som det å ha bedriftsrådgivere med god bransjekunnskap ved alle våre 59 kontorer i Hordaland, Rogaland og Sogn og Fjordane.

Våre lokale rådgivere ønsker å engasjere seg i utviklingen av de 12 000 bedriftene som har valgt å skape verdier sammen med oss.

En del av dette arbeidet er å sette fokus på fremtidig næringsutvikling gjennom bransjetiltak, nettverksarrangement og fagkonferanser. Den viktige forskjellen er at Sparebanken Vest er en pådriver for vekst og utvikling i samfunns- og næringslivet på Vestlandet. Vår satsing er regional, ikke internasjonal. Det gjør at vi kan være tettere på de viktige beslutningene.

Vi er herfra. Det gjør en forskjell.

største oljemesse

Hyllest til Christiansen under Norrønakonferansen

Ordfører Norunn Ø. Koksvik delte ut Norrønprisen til SFF-gründer Tore Christiansen under konferansen som ble arrangert i Vitenfabrikken i Sandnes. Christiansen fikk prisen for å ha bygd opp SFF på Lura, og for det engasjementet han har viet de som ikke står først i jobbkøen.

– Prisvinneren er en ektefødt sandnesgauk som har mange strenger å spille på, sa ordføreren Norunn Østråt Koksvik.

Scandinavian Fittings & Flanges(SFF), ble etablert i 1991 av Christiansen. Med seg hadde han en italiensk rørprodusent. I perioden har omsetningen vokst fra åtte millioner til 1,3 milliarder kroner. De har vokst fra fem til 160 ansatte og fra 8 millioner til i fjor 1,3 milliarder kroner i omsetning. SFF leverer rør og rørdeler til olje- og gassindustrien nasjonalt og internasjonalt.

En Christiansen ga de ansatte æren for utviklingen, og hadde følgende kommentar: – Jeg er vel et bevis på at det tross alt kan bli folk av alle. Det er ikke mange årene siden jeg blåste rognebær og gjorde andre guttestreker i nabolaget her. De første dansestegene tok jeg på Gaukens ungdomsdisco, sa han.

Tore Christiansen poengterte at bedriften i ni av ti tilfeller hadde suksess med å integrere vanskeligstilte i sitt arbeidsmiljø.

– Vi lykkes kommersielt ikke på tross av denne strategien, men på grunn av den, sa han, og oppfordret resten av næringslivet til å gjøre det samme.

Norrønakonferansen arrangeres av Næringsforeningen, og prisen ble første gang utdelt i 1990 til Nils Underhaug som mottok den for oppbyggingen av jærbedriften Trallfa.

EIENDOMSMEGLER VEST

FRENDE FORSIKRING

NORNE SECURITIES

KYTE NÆRINGSMEGLING

Rekter ID Foto: Knut Egil Wang

andet?

 SparebankenVest
– satser på Vestlandet

Bergenseren som konvert

Mai er ikke alltid hverken skjønn eller mild. 18. mai kan være en påkjenning spesielt når det er arbeidsdag. Men for Einar Knudsen (64) virker det som om nasjonaldagens feiring ikke har virket dempende på arbeidslysten.

Tekst: Egil Rugland
Foto: Philip Tornes/BITMAP

Dagen etter at vi ropte hurra så høyt at selv fjellene i Ryfylke stemte i, luftet bunaden og feiret at Alexander Rybak vant Melodi Grand Prix, sitter Einar Knudsen overfor oss upåvirket av 17. mai-feiring og Rybak. Energisk som det sømmer seg en person som i en liten mannsalder har vært hjemmehørende i olje- og gassvirksomheten, blant annet som oljereporter i NRK og kommunikasjonsdirektør i Shell i 22 år.

Han grunnla eget firma innen strategisk kommunikasjon etter at han gikk av i Norske Shell i 2005. Nå er han også kommentator i Rogalands Avis og andre deler av A-pressen med energi som hovedtema. Han er energikommentator for TV2, er på mediavakttlaget ved hovedredningsentralen på Sola, leder konferanser og arbeider også med ONS.

Men før Shell-tiden hørte vi en sober Bergens-dialekt i NRK i mange år, og journalistikken er som vi alle vet et godt utgangspunkt for å ta steget inn i informasjonsbransjen i næringslivet.

Knudsen har også kastet seg ut i samfunnsdebatten spesielt på helsesiden. Den opprinnelige bergenser stod på barrikadene i 2006 og 2007 for å bevare det nevrokirurgiske tilbudet på Stavanger Universitetssjukehus. Et paradoks kan hende. Det var bergenseren som jobbet for Stavanger-regionen. Det var en kamp som på mange måter symboliserer Stavanger-regionens forbannelse.

Det er regionen som er vant til å klare seg selv uten å få sjenerende tilførsel av statlige midler til i første rekke helse og samferdsel. Alt mens tidligere regionale hjørnesteinsbedrifter i tur og orden flytter hele eller deler ut av regionen til enten Bergen, Oslo, Beijing eller en rekke andre verdensmetropoler. Dette er noe av det vi kommer tilbake til.

BERGENSER

Einar Knudsen er født i Bergen, vokste opp med lederfunksjon i bukorps,

men voksenlivet ble i stor grad preget av Stavanger. For det må være noe med Stavanger-kvinnene som gjør at utenbys militarister blir værende i regionen etter endt tjeneste som i tilfellet Knudsen.

Fra 1971 ble det Stavanger og cand. mag.-utdanning på daværende Rogaland distriktshøgskole med ingen ringere enn Jostein Soland som foreleser i norsk grunnfag. Bak seg hadde han lærerutdanning fra Bergen. Det ble lærerkarriere før han tok skrittet inn i medie- og kommunikasjonstilværelsen. En tilværelse som siden aldri har sluppet tak i ham.

NRK

Først som oljereporter i NRK fra 1975-1982.

- Det var en brytningstid i norsk oljevirksomhet i forbindelse med regelverk, sikkerhet og fagforeningers innpassing og organisering, sier Einar Knudsen.

I perioden frem til 1982 fikk Knudsen oppgaver som inkluderte helikopterulykker, brann på Statfjord A, Bravo-utblåsingen og Kielland-tragedien. Hendelser som har satt sine klare historiske spor etter seg, også hos Knudsen.

SHELL

I 1982 hoppet han over til Block Watne med oppgaven om å bygge opp informasjonssiden. Det varte i ti måneder. Da kom det en henvendelse fra Norske Shell om stilling som pressetalsmann. I Shell fikk han siden oppgaven med å bygge opp den internasjonale kommunikasjonsvirksomheten for Shell E & P (undersøkelse og produksjon) med vekt på det strategiske og overordnede mål for virksomheten i 42 land med midlertidig bosted i Haag i fra 1996-2000. Fra 2000-2005: kommunikasjonsdirektør i Norske Shell lokalisert i Tananger.

NRK

La oss ta et raskt historisk tilbakeblikk på tiden i NRK som ble grunnleggende for Knudsens kunnskapskompetanse i olje- og gassvirksomheten.

- NRK var en interessant arbeidsplass, kanskje den mest interessante jeg har hatt. Det ble mitt privilegium som oljereporter å kunne sette agenda for hva som

skulle dekkes. Du lager saken og så er du på et vis ferdig med det.

Det er noe annet med kommunikasjonsoppgaver i et selskap som Shell.

- Det var en del kastanjer som måtte rakes ut, særlig internt, etter ulike mediainnslag, og det kom vanskelige saker som den politisk betente Sør-Afrika-saken og Brent Spar. Men det var en lærerik tid i en kommunikasjonssammenheng i forhold til medier og ansatte.

NETTVERK

- I Shell kunne jeg også dra nytte av NRK-nettverket. I NRK-tiden traff jeg utrolig mange mennesker etter blant annet ett år i Oslo i Dagsnytt og Dagsrevyen, mens tiden i NRK Rogaland brakte meg i kontakt med hele fylket og "dalstroka innanfor".

Knudsen har vært i regionen i nærmere 40 år og fulgt den regionale utviklingen på meget nært hold. Stavanger-regionen har stått støtt på egne ben i denne perioden, så støtt at vi som lever og bor her føler oss oversett av resten av nasjonen. På den bakgrunn vil noen kalle oss sutrete.

- Det kan virke som om vi sutrer over alt det vi ikke får og som vi føler at vi burde fått, sier Knudsen. Det er nok å nevne diskusjonen omkring Jåttå og Madlaleiren og skeivfordelingen av midler innen Helse Vest. Men la oss ikke glemme hvor regionen kommer fra. I 1971 var vi på jakt etter leilighet i enten Stavanger eller Bergen. Det var vanskelig i Bergen med tilbud som lå langt utenfor sentrum. Dessuten hadde jeg en følelse av at Bergen var i stillstand. Ting stod stille. Støvet som lå i Fjellveien en søndag hadde ligget der en stund.

DYNAMISK

- Stavanger var en mer dynamisk by enn Bergen. I perioden 1970 helt fram til i dag har det vært en oppblomstring av aktiviteter i næringsliv og kultur. Det har ført til et regionalt mangfold som er enestående i Norge på godt og vondt. I 1972 vant Stavanger kampen om lokalisering av Statoil og Oljedirektoratet etter at olje-eventyret startet med Ekofisk i 1971. Men fra første dag ble forholdene lagt til rette

Einar Knudsen har vært i regionen i nærmere 40 år og fulgt den regionale utviklingen på meget nært hold.

for virksomheten takket være ildsjeler som Arne Rettedal og Torolf Smedvig. Det gjaldt basevirksomhet og lokalisering av selskapene.

Men la oss skyte inn kort før Knudsen går videre. Det er en regional frykt for at større og større deler av olje- og gassaktivitetene blir flyttet ut av regionen.

NORDOVER

- Vi må innse at oljeaktiviteten flytter nordover i takt med virksomheten, fortsetter Knudsen. Det er knoppskyttinger til Bergen, Kristiansund, Stjørdal, Brønnøysund, Sandnessjøen, Harstad, Hammerfest i forbindelse med ulike prosjekter. Men fortsatt ligger det nasjonale tyngdepunktet for virksomheten i Stavanger, men regionen må ta inn over seg at selskapene etablerer seg andre steder.

- Stavanger er også i en situasjon med svekket konkurransekraft når det gjelder infrastruktur, studentboliger og samferdsel. Det er store etableringer i Bergen, Trondheim og Oslo, og selskapene kan lett finne andre steder å etablere seg av både (distrikts) politiske, forretningsmessige og praktiske grunner.

- Når det gjelder StatoilHydro er viktige funksjoner som internasjonal avdeling, prosjektavdelingen, juridisk avdeling, konsernstaber og kommunikasjon lagt til Oslo. Sterke krefter, både i og utenfor selskapet vil bygge ned Stavanger-dominansen og spre den til Oslo, Bergen og Trondheim. Et hovedkvarter for StatoilHydro i Stavanger må ha alle hovedkontorfunksjoner, men nå kan det se ut som om mye av substansen blir tatt bort. Knudsen legger til at satsing på ny energi og teknologi i Statoil-regionen nå ligger i Bergen, mens mye av teknologiutviklingen skjer i Trondheim. Det går ut over og svekker et hovedkontor i Stavanger. Det er ikke nok å ha et dørskilt på en vegg på Forus hvis det ikke sitter noen der.

- Men hva med Stavangerregionen og

videre utvikling av energisektoren?

UTVIKLE KOMPETANSEN

- Stavanger-regionen må fortsette å videreutvikle kompetansen innen olje- og gass. 80 prosent av veien videre vil i mange tiår fortsatt dreie seg om olje og gass. I løpet av de neste 40 - 50 år vil verden trenge olje og gass, men utviklingen må skje på en effektiv og miljøvennlig måte. Vi må produsere stadig renere olje og gass, men veien videre må bygges på det vi kan. Vi må posisjonere oss i krysningspunktet mellom klimautfordringene og behovet for energiproduksjon.

- Hovedtanken er at selskapene som er her nå må fortsatt bli værende og tilføre regionen kunnskaper og forskning. Vi må satse på fornybar energi som vindmøller til havs og på land, bølge- og tidevannskraft og solenergi. Men det viktige er å identifisere den kompetansen som finnes på disse områdene og akseptere at kan-skje mye av utviklingen vil skje utenfor regionen. På de områder regionen ikke har nok direkte kompetanse, er det viktig at nettverket i regionen etablerer dialog og samhandling med miljøene utenfra. Det er utopi å tro at all utvikling vil skjer her. Vi må linke det vi har av energikompetanse med resten av Norge og verden. Vi må snakke sammen og få til samhandling til beste for nasjonen og verden.

VINDMØLLER

- Vi kan overføre olje- og gasskompetansen til andre områder. Et godt eksempel er havvindmøllen som nå ligger i Åmøyfjorden. Det er et resultat av StatoilHydros offshore-erfaring og kunnskap. Klarer vi å utvikle videre dagens kunnskaper kan vi få en eksportartikkel innen energi som vi tidligere bare kunne drømme om. Fornybar energi er noe alle vil ha, men vi kan ikke få i pose og sekk. I fornybar energisammenheng må vi knuse noen egg for å få til god omelett.

- Det er planer om vindmøller på Jæren og alle vil ha fornybare energi,

men ingen vil ha ulempene. Det er nødvendig å betale en pris for det for å få det til i skjæringspunktet mellom miljø og energi. Alle vil ha flesket, men ingen vil fore grisen.

HELSE

Nok energi. Over til helse og engasjementet omkring nevrokirurgitilbudet i regionen. Utgangspunkt? En ryggskadet Einar Knudsen i 2006. Etter operasjon nr. 2 våknet han av narkosen og overhørte en korridorsamtale med blant andre overlege Roald Bårdsen på nevrokirurgiavdelingen. Innhold: Nedlegge nevrokirurgiavdelingen og flytte den til Bergen. Også journalisten våknet av narkosen.

I etterkant tok Knudsen kontakt med Roald Bårdsen, kontaktet en journalist i Aftenbladet og fortalte om faren for nedlegging av tilbudet og argumenterte med at det ikke måtte skje. Aftenbladet tok saken to dager etter at Knudsen ble utskrevet.

- Da begynte snøballen å rulle, sier Knudsen. - Jeg valgte å slåss og startet Stavanger-aksjonen 2006. Jeg så det kritiske i at tilbudet med å kunne få behandling på SUS i alt fra prolaps til hodeskader forsvant ut av regionen. Vi klarte å opprettholde tilbudet her selv om Helse Vest og Haukeland i Bergen ikke ville det. Jeg ser ingen grunn til at ikke SUS som et universitetssykehus ikke skal ha et fullverdig nevrokirurgisk tilbud.

- I øyeblikket trår vi vannet til etter stortingsvalget i høst. Det kan bli aktuelt å ta opp saken igjen avhengig av utfallet av valget og hva som kommer i den nye helsereformen. Det nevrokirurgiske tilbudet ved SUS må bli komplett.

Nå er det ingen grunn til å skjule at bergenser Knudsens engasjement for Stavanger-regionen i denne saken vakte oppmerksomhet.

UTSKJELT I BT

- Jeg ble to ganger på lederplass i Bergens Tidende skjelt ut og ble offentlig mobbet for at en bergenser fronter en slik sak på vegne av Stavanger-regionen, sier Knudsen, som understreker at han har konvertert og føler seg som en ekte Stavanger-mann.

- Stavanger-regionen klarer seg selv og hvis den får nei fra sentralt hold, gjør regionen det selv. De regionale krefter blomstrer. Det er en annen holdning i Bergen. Men jeg har et fremtidig håp om at kommunene på Nord-Jæren i større grad kan samarbeide og bygge ned kommunegrenser for å få til de store grepene. Men samtidig har jeg respekt for de mindre kommunene som vil opprettholde sin egen identitet. Blant de store regionale grepene er bl.a. byggingen av Rogfast og Ryfast. Det vil gjøre at vi får en reisetid på to timer til Bergen. Det har vi ikke i dag.

Så får vi smatte på dette. Er to timers reisetid til eller fra Bergen en fordel? Tja.

Norge nesten på topp i gründervirksomhet

256.000 nordmenn startet opp, eller var i ferd med å starte opp ny virksomhet, mot 188.000 i 2007, ifølge en undersøkelse foretatt av Handelshøgskolen i Bodø opplyser bladet Gründer.

- Dette utgjør nesten like mange innbyggere som det er i Buskerud fylke, sier professor i entreprenørskap ved Handelshøgskolen i Bodø, Lars Kolvereid til Dagens Næringsliv. Han har ansvaret for Global Entrepreneurship Monitor (GEM), som analyserer graden av entreprenørskap i Norge. Ifølge Kolvereid ligger Norge på femteplass blant de 18 vestlige landene som deltar i undersøkelsen. USA er først, mens Danmark er nummer 16.

Norge skårer også høyt blant landene som har ambisjoner om å etablere selskaper med minst 20 ansatte. Der er vi nummer tre. Nesten 182.000 menn var i fjor i en gründerfase, mens 75.000 kvinner var det samme. Kvinneandelen på 30 prosent er fortsatt under Regjeringens uttalte mål om en kvinneandel på 40 prosent. - Det enkleste Regjeringen kan gjøre for å få flere kvinnelige gründere, er å gjøre det lettere å etablere virksomheter innen helse-, eldre-, og barnehagesektorene. I USA er det eksempelvis stor entreprenørskap blant sykepleiere. Det finnes knapt gründere blant sykepleiere i Norge, sier Kolvereid til Dagens Næringsliv.

Pål Jacob Jacobsen

Stavanger-regionens Europakontor
pal@onemarket.be
www.one-market.org

Fri bevegelse av pasienter

Kampen om kontrollen over helsesektoren er nå i full gang i Europaparlamentet (EP) og Ministerrådet.

EF-domstolen har gjennom flere dommer åpnet muligheten for fri bevegelse av pasienter, og nå ønsker institusjonene og ta tilbake kontrollen igjen. De folkevalgte i EP skal sammen med nasjonalstatene i Ministerrådet bli enige om et regelverk for pasientbevegelsene i Europa.

Interessen for temaet er stort:

- Nasjonalstatene merker at de er i ferd med å miste kontrollen over helsesektoren og kommer til å gjøre alt for å komplisere den frie bevegelsen.
- Pasientorganisasjonene ønsker selvfølgelig en slik bevegelse som gir flere valgmuligheter og sjanse til raskere og bedre behandling.
- Helsetjenestebansjen ser trusler i form av prisdumping, men også nye muligheter til å øke markeder og egne salg.
- For de liberale partiene i EP er fri bevegelse - uten at man behøver forhåndsbeskjed om at kostnadene dekkes av egen sykeforsikring - et viktig krav som de også bruker i valget i juni til nytt EP.
- Sosialistene vil derimot kreve forhåndsbeskjed for å beskytte offentlig sektor og samtidig forhindre at den frie bevegelsen bare bli for de rike.
- Fagforeningene deler seg. Leger og sykepleiere er interessert i større fleksibilitet, mens grupper med lavere utdanning er urolige for konkurransen.

I Sverige var det bare 1.200 personer i 2008 som utnyttet den frie bevegelsen som domstolen allerede har skapt. Samtidig er muligheten avgjørende og viktig for de som velger å dra til Tyskland for å bli operert, og selv et lite volum kan være nok til å sette press på land med lange køer.

Regelverket er EØS-relevant, og statssekretær Rigmor Aasrud i Helsedepartementet måtte derfor til Brussel og stille seg i lobbykøen til Europa-parlamentarikeren John Bowis som har ansvaret ("rapporteur") for dette i EPs Miljø- og helsekomite. Her fikk statssekretærlobbyisten framført at Norge gjerne vil ha en regel om forhåndsbeskjed før pasienten kan reise utenlands og en genrelt sterk kontroll med denne valgfriheten. I samme lobbykø finner man sikkert også norske pasientorganisasjoner som kan presenterer et annet norsk syn.

Det endelige innholdet er fortsatt veldig usikkert, men uansett er dette en sak som kommer til få høy mediedekning og lav prinsippdiskusjon. Mange kompromisser forenkler ikke akkurat det allerede kryptiske EU-språket, og EU-domstolen får dermed sikkert nye pasientsaker å tygge på.

Internasjonale rogalendinger blir uansett storbrukere av friheten og det skulle heller ikke forundre meg om våre innovative bedrifter kommer opp med spennende helseturismepakker.

Jærmuseet til topps i Europa

"I kveld vart Jærmuseet kåra til eit av Europas beste museum. I konkurranse med over 50 andre museum fekk dei prisen «The Micheletti Award» som beste industri- eller tekniske museum" skriver avdelingsdirektør Atle Faye i Abm-utvikling i sin blogg, gjengitt i aftenbladet.no 9. mai 2009. - Vi har fått en anerkjennelse for at vi holder et høyt europeisk nivå. Juryen satte pris på at vi oppmuntrer ungdom til interesse for teknologi og naturvitenskap, og at vi kobler landbruk og industri med røtter i det lokale, uttaler muse-

umsdirektør Målfrid Snørteland ved Jærmuseet til avisen.
- Museumsdirektøren takker entusiastiske museumsansatte.
- Jeg tror dommerne som var på besøk hos oss la merke til den entusiasmen. Det er et team som har jobbet fram nye prosjekter, sier Snørteland. Hun retter også en takk til alle som har trodd på museumsdrift på «en litt annerledes måte».
- Takk til alle som har støttet Jærmuseet økonomisk. Takk til jærkommunene. Nå har de noe å vise til, sa en fornøyd direktør.

Hva med Europas kommende energihovedstad?

- Barack Obama snakker om millionvis av nye arbeidsplasser innen fornybar energi. Vi bør få til 100.000 nye arbeidsplasser innen dette området i Norge. Rogaland bør klare 10.000.
Gunnar Kvassheim til SA 24. april 2009

Kommunikasjon

Det du ikke kan si på "hillevågsk" kan du bare holde kjeft om.

Psykiater Eyvind Haga på DVD-en: "Diagnose:Psykose"

Kunst som motstand

Det vesentlige i politikken er å identifisere grunnleggjande problem og finne gode løsninger på di. Kunstens privilegium er at den ikkje treng gjera det. Det vesentlige i kunsten er kanskje heller å yta motstand mot altfor klare og eintydige svar.

Solveig Grødem Sandelseon i SA 24. april 2009

Alle mynter har en revers

Kinas økonomiske vekst og sosiale stabilitet er truet av en befolkning som blir gammel før landet blir virkelig velstående. Innen 2050 vil Kina ha en befolkning på 438 millioner mennesker som er eldre enn 60 år, og over 100 millioner vil være over 80 år gamle. Landet vil bare ha 1,7 voksne i arbeidsdyktig alder for hver person over 60 år, mens det i 1975 var 7,7.

NTB, HegnarOnline, 25. April 2009

Lokalpolitikere har et problem

- Lokalpolitikere over hele landet er frustrert over den sterke sentralstyringen. Norske kommuner er i stor grad blitt statsfilialer.
Helge Solum Larsen, på Venstres landsmøte

Går Obama miljøbevegelsen i næringen?

Omleggingen av USAs klimapolitikk har ført flere miljøgrupper ut i en identitetskrise. Gamle kampsaker og fiendebilder er ikke lenger de samme. Proppen i systemet er borte.
Frederic Hauge, Bellona, i innlegg i Dagbladet 27. april 2009

Finansprosa i krisetider

Det nærmeste man kommer en oppdatert sakprosaavgivelse om norsk økonomisk politikk i dag, er nasjonalbudsjettet – som neppe kan regnes som bok ut fra konvensjonelle kriterier.

Einar Lie i PROSA 0209, Faglitterært tidsskrift

Sensasjonshysteriet

Når nyhet forstås som sensasjon, bryter

mediene med skillet mellom sensasjonelt og viktig, slik at forskjellen forsvinner. Å fjerne forskjell bidrar til nivellering; betydningens nivellering.

Karin Sveen i Klassekampen 9. mai 2009

De forfulgte

- Hvordan sitater brukes har jeg ingen kontroll med. At journalister sløyfer spørsmålet og bare trykker svaret, kan jeg heller ikke hindre, eller at overskrifter fordreier meninger. Når du leser aviser bør du alltid huske på at aviser vil selge, og derfor er direkte interessert i å skape aggresjon.

Fritt Ord-prisvinner Nina Karin Monsen i nettprat hos Aftenposten 30. april 2009

De godtroende

Den nære historien er spekket med fortellinger om folk som tror på super avkastning uten risiko. Nordmenn har i løpet av de siste årene kastet penger etter leiligheter i Spania som aldri skulle bygges, aksjeklubb som aldri eksisterte, utenlandske investeringer gjort av folk totalt blottet for finanserfaring og innskudd til skyhøy rente i banker som ikke eksisterer. Listen er mildt sagt lang.

DN.no 2. mai 2009

De optimistiske

En optimist er et menneske som uten penger i lommen bestiller østers, i håp om å kunne betale regningen med perlene han finner.

Ugo Tognazzi, (1922 - 1990), italiensk

Generisk på Hardanger

En liten og anonym figur befinner seg for tiden i patentstyret. Statoil har laget sin nye logo: en litt uortodoks stjerne, som de har søkt patentstyret om å få som varemerke. - Dette er en utrolig generisk logo som kunne tilhørt en blomsterbutikk på Hardanger, eller en strømpebutikk nederst i Thereses gate, sier designer Egil Haraldsen til VG.

Kampanje.com 30. april 2009

Klar tale

Man skal nævne enhver Ting ved sit rette Navn, og tør man det ikke i Almindelighed, saa skal man kunne det i Eventyret.
H.C. Andersen, (1805 - 1875) dansk forfatter og poet

Som natt og dag

I enkelte tilfeller er "effektivitet" det samme som å avlese et solur med en lommelykt.
Piet Hein, (1905 - 1996) dansk forfatter, matematiker, ingeniør og oppfinner

Danske donorer

Bare i løpet av årets tre første måneder har danske Coop-kunder gitt nesten 1,4 millioner kroner til UNICEF Danmark og Folkekirkens Nødhljelp. Pengene stammer fra doneringsknappen som finnes på 1.000 panteautomater i det danske Coop-systemet.

Ukeavisen Dagligvarehandelen, 30. april 2009

Om svingninger på Løkkeveien

- Folketeatret ble bygget i 1925, som forsamlingshus, og bygningen er av unik konstruksjon. Det må vi ta vare på, både på utsiden og innsiden. I den tiden var kravet til gulv helt annerledes enn i dag: golvet skal være dobbelt. Så når gulvet svinger i Folken.... - Og det gjør det jo? - Så skal det det. Det er viktig at det gjør det. Den dagen det ikke svinger, knekker det.

Trond Hugo Haugen i intervju med daglig leder for Folkets Hus, Jan R. Løland, i boken "Ekte Kjærlighet", gjengitt i Håndslag, medlemsblad for Arbeidernes Historielag i Rogaland.

Åpenhet og non-Cense

Hastverk er lastverk er ikke et ukjent begrep. Aslaug har til svar til meg 13. mars at "åpenhet om feil er et godt prinsipp". Disse feilrettingene skjer ikke i imponerende tempo verken fra Per eller Aslaug. Det skader ikke å spre glede og entusiasme i en organisasjon, også ett flott prinsipp "om læring i organisasjoner". Menneskeskapte lover (styrevedtak) kan omgjøres av mennesker enten det gjelder senterdannelser eller ansatte dekaner. Det tar lengre tid å omgjøre naturlovene. Med disse ord lurte jeg veldig om jeg nå har utfordret det kjente, eller om jeg faktisk har begynt å utforske det ukjente? Særlig nyskapende er det neppe?

Professor Torleiv Bilstad, UiS, på universitetets debattsider på nettet.

Et marked for kriser

TV2-programmet Sultbløffen avslørte at både BBC og Jan Egeland, som den gang var visegeneralsekretær i FN, sto bak feilinformasjon om at det afrikanske landet Niger skulle stå på randen av en sultkatastrofe. - Etter vår mening viser Sultbløffen på en overbevisende måte at det ikke var snakk om hungersnød - I programmet sies det at dette er et marked. Hjelporganisasjonene kan ha interesse av å blåse opp katastrofer fordi det er det de lever av.

Aftenposten 6. mai 2009

Lojalitet og hensynet til allmenheten

Kvaliteten på den offentlige debatt blir mindre verdifull når de som jobber konkret med de aktuelle sakene ikke får eller vil delta i diskusjonen. Hensynet til allmennheten taler imot strenge informasjonsrutiner og forsøk på å holde vekke viktige synspunkter fra fagfolk.

Thor Bjarne Bore i "Borebloggen" 7. mai 2009

Helse Vest provoserer

Det er provoserende når vårt regionale helseforetak, Helse Vest, oppbemanner med flere stillinger for å kunne skjerpe kontrollen med sykehusene, mens det samtidig skjer en avvikling av eksisterende tilbud og nedbemanning i sykehusene på grunn av dårlig sykehusøkonomi.

Ellen Solheim i RA 8. mai 2009

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen har arbeidd ved Universitetet i Bergen og Université March Bloch i Strasbourg. Han arbeidde 1996-98 med kunst- og kulturformidling ved HiS og har vore professor i lesevitenskap ved Universitetet i Stavanger (tidl. HiS) sidan 2002. M.a. leiar for mastergradsprogrammet i lesevitenskap og Literacy Studies.

Ytringsfridom

Kan ei verksemd eller ein statleg institusjon setje grenser for kva som kan ytrast av dei tilsette, på grunn av det ein oppfattar som omdømme, eller jamvel reine konkurransetilhøve? Spørsmålet er blitt aktualisert etter dei siste tiders ordskifte på UiS.

Der skapte det leiinga meinte var alt for frimodige ytringar ei rein krise, ved at fråsegner frå dekanen ved Det teknologisk-naturvitenskaplege fakultetet den 26. februar uttala seg til SA om eit styrevedtak frå fjorten dagar før som han var heilt usamd i. Han meinte mellom anna at opprettinga av eit senter for berekraftig energi (CenSe) ikkje var forankra i tilstrekkeleg kompetanse ved fakultetet, og var misnøgd med at fakultetet ikkje var blitt høyrte. Dette fekk han då krav om å korrigere, og det vart sagt og skrive ytringar frå leiing, både direktør og rektor, som av dekanen og andre vart tolka som trugsmaal om oppseiing (sjølv om det i praksis ville vore umogleg å gjere på den måten).

Etter fleire års arbeid la "Ytringsfrihetskommisjonen" i 1999 fram framlegg til endringar i paragraf 100 i Grunnlova (NOU 1999: 27). Desse vart i det store og heile vedteke, og erstatta den gamle paragrafen som byrja med "Trykkefrihed bør finde Sted". No heiter det "Ytringsfrihed bør finde Sted", vidare at "Ingen kan holdes retslig ansvarlig for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, med mindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være klart foreskrevet i Lov". Dinest: "Frimodige Ytringer om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand ere Enhver tilladte. Der kan kun sættes slige klarlig definerede Grændser for denne Ret, hvor særlig tungtveiende Hensyn gjøre det forsvareligt holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelser. Forhaandscensur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ikke benyttes, medmindre det er nødvendigt for at beskytte Børn og Unge imod skadelig Paavirkning fra levende Billeder. Brevcensur kan ei sættes i Værk uden i Anstalter."

I ei rett interessant avhandling på over 1000 sider frå 2002, "Ytringsfrihet" av dr. jur. Kyrre Eggen, kan ein i detalj fylgje kva for utvidingar denne Grunnlovs-endringa gav, både av vernet for den som ytrar seg, og for typen ytringar som skal kunne framsetjast. Det er kort og godt ikkje mange ytringar ein ikkje kan

tillate seg; avgrensingane ligg i reine personvernomsyn, omsyn til tryggleiken i riket, forretningsløyndommar eller ufullført kontraksarbeid, automatisk eller pålagd teieplikt heimla i lov, eller unnatak frå dokumentoffentlegheit heimla i lov.

Å ytre seg fritt på eit universitet har i snart tusen år vore rekna som sjølv grunnlaget for universitetets evne til å drive intern kvalitetskontroll. Periodar med universitetssensur (nesten alltid kortvarige) er gått over i kultursoga som grove overtramp og kulturelle tilbakesteg, om eigarar og maktthavarar aldri så mykje kjende seg i, og juridisk kanskje var i, sin fulle rett. Korkje i den for UiS herostratisk berømte Vinnem-saka frå i fjor vår, eller no i vår i spørsmålet om dekanen som var kritisk til eit vedtak, er det tale om sensur i eigenleg forstand. Men i både sakene har det vore mykje surr om omdømme og lojalitet. Dette kan berre vere aktuelle forhold dersom ein oppfattar universitetet som ei verksemd som konkurrerer på ein marknad, der ein rekner med at usemje kan verke skadeleg for omsetjinga, for forretningsavtalar eller for tilliten hjå moglege partnarar.

Såleis har desse to sakene vore nokså lærerike: Om ein held alle andre omsyn utanfor, ser vi altså i alle høve ei klar dreining i universitetsleiinga i spørsmålet om kva som er gode og nyttige ytringar. Vel, der er relativt gamle tradisjonar i så måte på Ullandhaug. Men det nye er at ein nokså eksplisitt har kopla uønska kritikk opp mot ei tenkt rolle i ein marknad. Spørsmålet er då om dette er måten å fremje nyskaping på, eller om det her kviler ei førestelling som i realiteten inflaterer nyskapingstilviljen til kommersialisering, kort og godt, og den skal styrast ovanfrå. Dette bør mange andre enn universitetsfolk vere med på å diskutere, for om det er ei slik utvikling vi ser, kan knapt nok regionen, og i enno mindre grad dei norske universiteta under eitt, vere særleg tente med å stagge kritisk vurderande røyster som prøver å peike på tilhøve som burde vore annleise. Tolest ikkje det, er det mange andre idear og meiningar som også vil verke uvelkomne.

DRIVE

LAVERE UTSLIPP LAVERE KOSTNADER

FRA KR 262 400,-*

I mer enn 80 år har Volvo reddet menneskeliv. Nå har vi enda en utfordring. DRIVE er navnet på Volvos miljøprogram som omfatter alt fra design og produksjon til drift og resirkulering. Volvos DRIVE biler har spesielt lave CO2 utslipp og drivstoff forbruk. Noe som også gir et hyggelig utslag på bilprisene og bilholdskostnadene. C30 DRIVE har et CO2 utslipp på bare

115 g/km og dieselforbruk på 0.44 l/mil. Mens de større S40 og V50 er best-in-class innen sine segmenter med et CO2 utslipp på bare 118 g/km og et forbruk på lave 0.45 l/milen. Det vil si at du kan kjøre hele 1160 km på en tank. Tenk hva det sparer - også på lommeboken!

NYE VOLVO C30, S40 & V50 1.6D **DRIVE**

*VEIL. PRIS INKL. FRAKT-, LEVERINGS- OG ADM. KOSTNADER LEVERT FORHANDLER. ALLE VOLVOS DIESELMODELLER HAR PARTIKKELFILTER SOM STANDARD. GJ.SN. FORBRUK C30: 4.4L/100KM. CO2-UTSLIPP 115G/KM. S40 OG V50: 4.5L/100KM. CO2-UTSLIPP 118G/KM. FORBEHOLD OM TRYKKFEIL. ILLUSTRASJONSFOTO

Volvo. for life

BilForum - din Volvo forhandler i Sør Rogaland

www.bilforum.no

FORUS: MASKINVN. 1 TLF. 51 81 05 00 ÅPENT: 8.30 - 17 TIR. TIL 20 LØR. 10 - 14
BRYNE: REEVN. TLF. 51 77 16 10 ÅPENT: 8 - 15 TIR. 10 - 20 LØR. 9 - 13

BilForum
EN DEL AV BILIA-KJEDEN

ensign reklamebyrå

UNIKE KONTORLOKALER PÅ PIREN

12500 kvm i sjøkanten! Innflytting høsten 2010.

Flere enn 50 kontorbedrifter har valgt å etablere seg hos oss de siste tre årene, nå håper vi dere vil vurdere å gjøre det samme! Vi synes at Hinna Park er regionens mest spennende område. Vi tilbyr både dagens og fremtidens løsninger, flott arkitektur, nærhet til Gandsfjorden og andre fine uteområder. Jernbanestopp, handlesenter, treningssenter, kurs og konferansesenter like ved. Trenger man noe mer?

Hinna Park as, Jåttåvågen 10, 4020 Stavanger Telefon 51 95 73 00 www.hinna-park.no

HINNA PARK

Rasmus Kvassheim

Går Norge og vår regionale ”gullkyst” klar nedgangskonjunkturen?

Våren i år har ikke bare brakt med seg nydelige vårdager, men også sørget for etterlengtet økt optimisme i vårt regionale næringsliv. Rentenivået er på historisk lavt nivå og oljeprisen gjenvinner noe av sitt fall. Staten legger opp til et historisk offensivt statsbudsjett som skal sikre høy aktivitet i Norge, ikke minst i offentlig sektor. Dette er positive utviklingstrekk for de fleste av oss.

Ikke bare kveldene blir lysere og lengre. Også framtidsutsiktene oppfattes mer positive nå enn på lenge. Aksjeanalytikerne argumenterer også for ytterligere positiv utvikling og viser til nylig 25 prosent avkastning på børsen.

Er framtidsbildet nå så entydig som det videreformidles av tabloidpressen? Svaret er nei, men mer sammensatt enn på lenge. Arbeidsledigheten i Norge er fremdeles lav, men dessverre er den tiltakende. Denne risikoen opplever ikke ansatte i offentlig sektor hvor halvparten av alle sysselsatte i Norge jobber. Det betyr at ca 850.000 personer opplever en tryggere arbeidsplass og økt kjøpekraft. For dem er framtidsbildet udelte positivt. For næringslivet betyr det at både offentlig sektor og deres ansatte utgjør meget interessante markedsmuligheter.

Næringslivet, og spesielt den delen som direkte eller indirekte er avhengig av eksportmarkedene må forholde seg til kravet om effektivitet og lønnsom drift. For oss betyr det at risikoen og usikkerheten har tiltatt også i løpet av siste halvår. Den internasjonale nedgangskonjunkturen er i ferd med også å ramme oss.

EU sin industristolthet Tyskland har ca 3,5 millioner arbeidsledige og antallet anslås å øke til ca fem millioner ut 2009. Eiendomsprisene i City i London er nå på 1991-nivået og hvert 5. kontor står ledig. Aluminiumsprisen er grunnet redusert etterspørsel nærmest halvert til ca 1.500 dollar pr. tonn. Denne indikatoren er spesielt interessant å følge, ikke bare for Norsk Hydro, men også når den industrielle veksten skal vurderes. 95 prosent av all aluminium gjenvinnes og metallet nyttes som

kjent i veldig mange produkter fra bilindustrien til næringsmiddelindustrien.

Uansett hvordan man vurderer de økonomiske rammevilkårene vi må forholde oss til, så forblir de utfordrende. Komplexiteten i markedet har tiltatt og forutsigbarheten i rammevilkårene er kraftig redusert. Det offentlige, kunder, ansatte, banker, revisjon og eiere har økte forventninger til våre prestasjoner. Dette stiller store krav til vår omstillingsevne. Våre planer, budsjetter og kostnader må nok engang revurderes.

Kostnadsnivået i Norge vet vi er høyt og i mange sektorer såpass høyt at det hemmer vår konkurranseevne. Høyt kostnadsnivå er ikke et problem i seg selv, men når markedsveksten reduseres svekkes kjapt konkurranseevnen. Jeg har god tro på vår omstillingssevne og at vi vil lykkes med å gjøre nødvendige tilpasninger som framtidsbildet betinger.

Et godt råd er derfor å anvende lyse førsommerdager til kritisk revurdering av bedriftens verdikjede. I mange tilfeller blir konsekvensen å effektivisere driften og iverksette kostnadsreducerende tiltak. Konkurranseevnen vil garantert bli satt på prøve når høst og vintermånedene setter inn. Effektiv drift er da et knallsterkt våpen å møte en spisset konkurranse med.

Varehandelrapporten:

Nedgang for Stavanger-re

Stavanger og Sandnes sentrum taper ter-
reng, mens bydelen Madla er den store vin-
neren i handelskonkurransen i Stavanger-
regionen. Det viser Varehandelrapporten
som Sparebank 1 SR-Bank presenterte i
Næringsforeningen onsdag 27. mai. Etter
flere år med kraftig vekst innenfor alle vare-
grupper, har veksten i 2008 vært avtagende.

Stavanger-regionen hadde en omset-
ning på 17,1 milliarder kroner i 2008, en
økning på 4,5 prosent fra året før. Dette
er en klar nedgang fra de tre foregående
årene, der regionen har hatt en gjenn-
omsnittlig årlig omsetningsvekst på ti
prosent.

Stavanger sentrum, Lura og Sandnes
sentrum er de tre største handelssen-
trene, og står samlet for nærmere halv-
parten av detaljvarehandelen i regionen.
Samtlige av disse handelsområdene har
hatt en svak omsetningsutvikling det siste
året. Stavanger sentrum endte opp med
en samlet omsetning på 2,78 milliarder i
2008, en nedgang på 1,5 prosent fra 2007.
Lura og Sandnes sentrum hadde begge
en vekst på 1,9 prosent, en utvikling som
er langt svakere enn tidligere år.

Det er Madla og Hillevåg/Mariero som
er regionens klare vinnere. Madla står
alene for halvparten av omsetningsvek-
sten i regionen i 2008. Også Sola har hatt
en markert vekst det siste året. Inkludert
i disse tallene ligger også tall for detalj-
vareomsetning på Sola flyplass.

DÅRLIG FOR MØBLER OG ELEKTRO

Regionens samlede omsetning innenfor
varegruppen møbler og elektro endte på
2,5 milliarder i 2008, en nedgang på to
prosent sammenlignet med 2007. Også
gruppen fritidsutstyr og sport hadde en
kraftig nedgang, etter flere år med en
svært god omsetningsutvikling. Samlet
omsetning innenfor denne gruppen var på
0,8 milliarder i 2008, en nedgang på seks
prosent fra året før. Salg av fritidsbåter
inngår i denne varegruppen.

Det ble solgt klær og sko for 2,1 mil-
liarder kroner og utvalgsvarer for 2,6
milliarder. Dette betyr en vekst på mel-

lom tre og fire prosent det siste året,
mot en gjennomsnittlig årlig vekst på
åtte prosent de tre foregående årene.
Varegruppen bygg- og jernvare har hatt
en gjennomsnittlig årsvekst på 20 prosent
i perioden fra 2004-2007, mens veksten
fra 2007 til 2008 ble på beskjedne 3,2
prosent. Samlet ble det omsatt bygg- og
jernvarer for rundt en milliard i denne
regionen.

Dagligvarehandelen er i liten grad
berørt av økonomiske nedgangstider,
og bransjen omsatte for 6,3 milliarder i
Stavanger-regionen i 2008. Dette inne-
bærer en omsetningsvekst på ni prosent
i løpet av 2008, noe som er tre prosent-
poeng over den gjennomsnittlige omset-
ningsveksten de siste tre årene.

STAVANGER OG SANDNES TAPER

Dekningsgraden beskriver kommunenes
markedsinngrep ved å se på forholdet
mellom faktisk omsetning og forventet
omsetning basert på det potensielle mar-
kedet som kommunens innbyggere og
arbeidsplasser representerer.

Stavanger kommune har hatt en
omsetningsvekst på 4,6 prosent det siste
året, men har likevel ikke klart å ta en
større andel av den regionale handelen.
Kommunen har en dekningsgrad på
102 prosent, en svak nedgang fra 2007.
Sandnes kommune har fremdeles regio-
nens høyeste dekningsgrad, men har
tapt markedsandeler hvert år siden 2004.
Sandnes utfordres først og fremst av den
kraftige handelsveksten i Klepp og Time
i den samme perioden. Særlig har Time
kommune stanset mye handelslekkasje
fra Jæren de siste årene.

TAPER TIL BYDELENE

Stavanger sentrum er særlig store på
klær og sko og annen utvalgshandel, men
har det siste året tapt andeler innenfor
begge disse varegruppene. Utvidelsene av
bydelssenteret på Madla har gitt denne
bydelen økte andeler innenfor disse vare-
gruppene, og tallene tyder på at de først
og fremst har tatt andeler på bekostning
av Stavanger sentrum. Også Hillevåg/
Mariero har hatt klar vekst innenfor de
tradisjonelle varegruppene for sentrum.

Luraområdet med IKEA og Kvadrat
står for over halvparten av regionens
omsetning innenfor møbler og elektro,
men er også store innenfor de andre
varegruppene. Området har tapt andeler
av omsetning både innen klær og sko og
utvalgsvarer, men har en andelsmes-
sig økning innenfor interiør. Sandnes
sentrum er store innenfor de tradisjo-
nelle sentrums varegruppene, men har

gionen

Stavanger-regionen hadde en omsetning på 17,1 milliarder kroner i 2008, en økning på 4,5 prosent fra året før. Dette er en klar nedgang fra de tre foregående årene, der regionen har hatt en gjennomsnittlig årlig omsetningsvekst på ti prosent. Foto: Egil Hollund.

tapt andeler det siste året. Samtidig har Kleppekrossen og Bryne hatt kraftig vekst innenfor disse varegruppene, både prosentvis og i faktisk omsetning.

KJØPESENTRE STAGNERER

Kjøpesentrene i Stavanger-regionen hadde samlet en omsetningsvekst på 3,1 prosent i 2008, men det er store variasjoner mellom de enkelte sentrene. I Stavanger er det Amfi Madla og Kilden som står for den sterkeste veksten, mens det i Sandnes er de dagligvaredominerte sentrene Maxi og Bruelandsenteret som vokser mest. Også Amfi Vågen har hatt en klar vekst i 2008, etter utvidelse av sentret i mai 2007.

Kjøpesentrenes andel av den samlede handelen er uendret i Stavanger og Sandnes sentrum, mens den er avtagende i handelsparkområdene på Lura og Forus. I Stavanger sentrum står kjø-

pesentrene for rundt 30 prosent av den samlede handelen, mens den tilsvarende andelen i Sandnes sentrum er på 53 prosent. På Lura står kjøpesenteret Kvadrat for i overkant av 55 prosent av den samlede omsetningen.

Kjøpesenteret hadde en omsetningsnedgang på nærmere to prosent det siste året, mens handelen på resten av Lura økte med rundt syv prosent. Også på Forus taper kjøpesenteret andeler på bekostning av omkringliggende handelsvirksomheter.

Både Sola og Randaberg har hatt en kraftig vekst innenfor detaljvarehandelen de siste fem årene. Det er særlig innenfor dagligvarehandelen at veksten har vært stor, men i Randaberg har det også vært en sterk vekst innenfor varegruppene klær og sko og andre utvalgsvarer. I 2008 reduseres den kraftige veksten, og innenfor klær og sko hadde Randaberg en ned-

- Varehandelsrapporten for 2008 gir en klar indikasjon på at husholdningenes forbruk i større grad rettes inn mot nødvendige varer som dagligvarer, klær og sko, sier konserndirektør for bedriftsmarkedet i SpareBank 1 SR-Bank, Tore Medhus.

gang på ti prosent det siste året. Det er grunn til å tro at effekten av utbyggingen på Madla syns igjen også i disse tallene.

- Vareandelsrapporten for 2008 gir en klar indikasjon på at husholdningenes forbruk i større grad rettes inn mot nødvendige varer som dagligvarer, klær og sko. Dette er en utvikling som er som forventet basert på den konjunktursituasjonen vi er inne i, sier konserndirektør for bedriftsmarkedet i SpareBank 1 SR-Bank, Tore Medhus.

- Vi ser at satsingen på geografisk reallokering av varehandelen gir effekt. Dette ser vi tydelig av endringer i handelsmønstret på Jæren gjennom etablering av et sterkt handelsmiljø i Klepp og Time samt oppbygging av et større handelssenter i bydelen Madla i Stavanger, avslutter han.

Tekst: Harald Minge

Firsprangprisen til Paulsen

Den nest siste runden i Firsprangprisen 2009 er avsluttet. Vinneren ble daglig leder Sjur Paulsen i Filmkraft Rogaland. Juryen begrunnelse er at Filmkraft Rogaland og Sjur Paulsen har markert seg sterkt, og i stor grad bidratt til utviklingen, innen filmbransjen i Stavanger de siste årene. Det var kun ett produksjonsselskap i Stavanger før Filmkraft ble opprettet, mens det nå er syv.

Det var mange gode kandidater til prisen også denne gang – og juryen hadde nok en gang en vanskelig jobb med å velge. Valget falt imidlertid på Paulsen, i og med at han etter juryens begrunnelse har strukket seg langt ut over det man kan forvente – innenfor et område der miljøet i vår region på forhånd var lite. Fylkesordfører og juryformann Tom Tvedt delte ut prisen til Paulsen under en tilstelling hos Filmkraft Rogaland den 29. mai. Foruten en sjekk på 25.000 kroner, ble prisvinneren portrettert av Kjell Pahr-Iversen. Alle de fem andre finalistene i tredje runde, fikk et trykk av Kjell Torjusen. Det gjenstår nå én runde av Firsprangprisen 2009 – med andre ord én vinner til som skal kåres. Prisen er et samarbeid mellom Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Rogalands Avis og Sparebanken Vest.

Odd Skjærseth

Seniorkonsulent
i Right
Management i
Stavanger

Odd Skjærseth er ansatt som seniorkonsulent i Right Management i Stavanger. Han drar med seg nyttig og praktisk erfaring, "ved å ha sittet på den andre siden av bordet", med lederansvar i ulike selskap og personalavdelinger. Odd skal arbeide innenfor områdene utvikling, endringsledelse og omstilling. Det skjer mye om dagen, og han er i full gang med flere store omstillingsprogram for virksomheter i Stavanger området.

Om liv, lære og politikk

På Norrønakonferansen 19. mai holdt statssekretær Rikke Lind i Nærings- og handelsdepartementet et inspirerende foredrag om regjeringens satsning på nyskaping og entreprenørskap.

Regjeringen er opptatt av følgende:

- Kunnskap, kompetanse og omstilling
- Aktiv næringspolitikk
- Aktivt statlig eierskap

Som gründer, og som medlem i Næringsforeningens ressursgruppe for gründere, er dette et tema som engasjerer meg.

En ny stortingsmelding om innovasjon skal sikre verdiskaping 10 til 50 år framover. Statssekretæren er både visjonær og engasjert når hun uttaler at "våre barn skal ha gode, interessante jobber om 20 år". Hun innrømmer at den offentlige sektoren kan være både tung og treg og bruke tid på omstilling og til å ta i bruk ny teknologi. Nærings- og handelsdepartementet skal nå gå sammen med NHO for å se på prosedyrer ved offentlig innkjøp. For GENA, som er en utfordrer til et 20 år langt, tilstrekkelig offentlig monopol på DNA analysetjenester til strafferettspleien, er dette som musikk i våre ører. For i snart fire år har GENA tålmodig ventet på at regjeringen skal se viktigheten av å levere som lovet til strafferettspleien, og som kan oppnås ved å bryte dette monopolet. Erfaringer fra Storbritannia viser at flere aktører har gitt vesentlig raskere, mer tilgjengelige og bedre DNA analyser.

OFFENTLIGE VIRKEMIDDELAPPARATET

Jeg har gode erfaringer med virkemiddelapparatet. GENA har mottatt støtte gjennom Innovasjon Norge, Norges Forskningsråd, og ved at SIVA er medeier i GENA gjennom Rogaland KunnskapsInvest AS. Vi får god støtte

og hjelp også fra Prekubator og miljøet i Innovasjonsparken i Stavanger, hvor GENA er etablert. Men vi opplever at det er et sprik mellom liv og lære. Det fagmiljøet som man har vært med på å drive fram, ønsker andre deler av regjeringen ikke å benytte seg av.

SAMSPILL MELLOM NÆRINGSLIV OG UTDANNING

Daglig leder ved Senter for innovasjonsforskning ved Universitetet i Stavanger, Martin Gjelsvik, forteller i sitt innlegg på konferansen at vi må utdanne for fremtiden. Det passer fint med at Universitetet i Stavanger i samarbeid med GENA, som de første i Norge, siden 2008 tilbyr et eget eksamensfag i rettsgenetikk. Næringslivet må gi inspirasjon til utdanningsinstitusjonene om å utdanne for et godt næringsliv. Men det koster penger, og UiS har henvendt seg til Justisdepartementet hvor de ber om midler til å bygge videre på utdanningstilbudet. Utfordringen er at Justisdepartementet har bestemt seg for å satse på et nytt, rettsgenetisk fagmiljø ved Universitetet i Tromsø, men som ennå ikke har kommet igang. Dette mens det i Stavanger står klart et akkreditert laboratorium og undervisning ved UiS, og som til nå verken har fått oppmerksomhet eller midler. Dette er visst politikk.

REGIONAL NÆRINGSUTVIKLING

GENA representerer en ny næring for regionen, nemlig bioteknologi. Vi skaper attraktive arbeidsplasser, og bidrar med forskning og publisering og kompetansebygging. Laboratoriet har kapasitet til å analysere prøver til halvparten av det forventede behovet i forbindelse med ny DNA reform av 1.9.2008. Statens kjøp av DNA tjenester blir på over 100 millioner årlig. Men, tjenestene skal det ikke konkurreres om. Mens rettsapparatet og

voldsofre må vente og vente på analyser fra et stresset Rettsmedisinsk institutt, står GENA med 90 % ledig analysekapasitet og kompetanse på et område hvor det så åpenbart trengs. DNA-reformen forventes nå å være ajour først i 2015, men kunne vært på plass på kort tid om den eksisterende norske kapasitet tas i bruk.

KOMPETANSEUTVIKLING

Vi er inne i det Europeiske innovasjonsåret, og det mangler heller ikke på tiltak fra den norske regjeringen. Finansavisens oversikt 16. mai 2009 over bevilgninger til ordninger som skal fornye norsk næringsliv viser at regjeringen skal bruke 7 milliarder i 2009 på entreprenørskap og innovasjon. Videre skal næringspolitikken overføres til regionene, som et delt eierskap mellom fylke og stat. Formålet er å gi en bedre kobling mellom næringslivet og virkemiddelapparatet. Statssekretær Lind påpeker samtidig viktigheten av å sørge for at dette ikke bare blir til kompetanseutvikling regionalt. Jeg kan helt klart se denne utfordringen. I GENAs tilfelle er vår etablering av viktig nasjonal betydning, så vel som de positive ringvirkninger det gir regionalt.

Dessverre er ikke GENAs historie unik. Men vi skal fortsette å bygge solid og langsiktig, og gir ikke opp håpet om at regjeringen vil ta i bruk tjenester fra et selskap den har vært med på å drive frem!

Kommentar:

Ragne Kristin Farnen, dr. philos
Daglig leder og etablerer av GENA-Institutt for DNA analyse og styremedlem i Næringsforeningen

Eirik W. Henningsen

Rådgiver i Ipark

Eirik W. Henningsen er ansatt i 50% stilling som rådgiver i Ipark AS. Han skal jobbe med oppfølging av vekstbedrifter (gründere) som starter opp i Inkubatoren. Ved siden av dette driver Henningsen sitt eget sel-

skap med fokus på leder og organisasjonutvikling, foredragsvirksomhet og styrearbeid.

Han har sin bakgrunn fra Sjøforsvaret. I perioden 1994 – 2008 var han tilknyttet Acta asa, blant annet som administrerende direktør i Norge og viseadministrerende direktør i Sverige. De siste årene har han jobbet med ledelse og organisasjonsutvikling, senest ved selskapets avdelinger i Danmark.

NYTT OM NAVN **66-67**

Kim Richer

Business controller i Lyse

Kim Richter er ansatt som business controller i Lyse AS fom 1. mai 2009. Lyse AS er rådgiver og premissgiver for agering i energi- og telekom-mar-

kedet og har ren markedsføring, salg og kundeservice for samtlige av konsernets produkter som tilbys i sluttbrukermarkedet. Richter har fra tidligere av lang erfaring fra Ernst & Young Advisory. Richter er leder av Næringsforeningen sin ressursgruppe for Energi – ung gruppe.

Størst utenfor Oslo.

PRINTERS

Av alle aktører innen **headhunting** i Bergen, Trondheim og Stavanger er Mosaïque størst! Vi finner rett kandidat til den ledige jobben, og vi hjelper den erfarne lederen med et jobbskifte.

STEN PÅ STEN.

Mosaïque har hatt sunn vekst siden starten i 2001. Vi har tatt oss tid til å etablere et solid fundament for gradvis utvidelse av virksomheten. Nå er det aller meste på plass, og vi har et klart mål om å bli markedsleder innen våre kjerneområder: Olje & gass, IT, økonomi og ledelse.

HODE FOR HODER.

Vi opererer nok litt annerledes enn våre konkurrenter ved gjennomføringen av hvert oppdrag – det gjelder både metode og kompetanse. Rådgivere med universitetsgrad innen HR-fag får gjennom tette dialoger en dypere forståelse av både arbeidsgivers og kandidatens behov. Vi har rett og slett neser og hoder for headhunting.

GANG PÅ GANG.

Våre kunder kommer igjen – og igjen. Kandidater og arbeidsgivere sier at Mosaïque består av upartiske og dyktige rådgivere, og de anbefaler oss til andre. Kanskje fordi ingen i vår bransje kjenner Stavangerregionen bedre enn oss. Og kanskje fordi vi også har kontaktnett utover i Europa.

Vi er klar for ditt oppdrag – enten du vil ha ny medarbeider eller ny jobb.

MOSAÏQUE Headhunting

EN KLOK INVESTERING

Verkgaten 62, 4013 Stavanger. Telefon 51 85 41 60. E-post: info@mosaique.no • www.mosaique.no

"Mosaïque har rekruttert personell til 1/3 av alle oljeselskaper i distriktet, til dags dato har ingen av disse sluttet. Det mener vi har sammenheng med vår metodikk som kan oppsummeres med samarbeid, grudighet og kvalitet."

Paal Lilleeidet
Senior rådgiver

Rosenkilden distribueres til private og offentlige virksomheter på Jæren og i Ryfylke.

Priser 2009: (størrelser angitt med BxH)

Helside: (utfallende) 210x297 mm, 186x270

Halvside: 186x134 mm (ligg.)

Kvartside: 186x65 mm (ligg.)

Innstikk: pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Kr. 17.850.-

Kr. 10.500.-

Kr. 5.750.-

For mer informasjon kontakt:

Helge Gunnar Nesse på telefon: 51 51 08 85 eller 952 16 622 eller e-post: nesse@stavanger-chamber.no.

Frist for innlevering av materiell for neste nummer er 15. juni

Trykk: Kai Hansen Trykkeri AS

Kontorene våre er ikke en distribusjonskanal.
Kontorene våre ER banken.

Handelsbanken
nærmere deg

Stavanger Straen
Lars Hertervigs gt. 6
Postboks 770
4004 Stavanger
Tlf: 51 84 63 50

Stavanger Sentrum
Verksgaten 24
Postboks 7034
4004 Stavanger
Tlf: 92 22 33 44

Sandnes
Vågsgaten 41
Postboks 313
4303 Sandnes
Tlf: 51 68 39 50

Bryne
Storgata 12
Postboks 418
4349 Bryne
Tlf: 51 77 95 10